لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر

فەرەج ؛ ئەو ئەنفالکراوەی دوای گوللەبارانکردنی لەگۆڕە بەکۆمەڵەکانەوە گەیشتە واشنتۆن

عارف قوربانی

کوردستان – کەرکوک

2004

پێشکەشە :

بە (عەبدوڵڵا خەرابەیی)

کە هاوڵاتیـەکی گونـدی خەرابـەی دەشـتی کۆیـە بـوو لـە ئـەنفالی چواردا کاتێـك هـەزاران ژنو منـاڵی ناوچەکەیان دەستگیرکرد.. (عەبدوڵڵا) لەناو حەشارگەیەکدا خۆی حەشاردابوو نەکەوتبووە دەستی سوپا، لە حەشارگەکەوە چاوی لێبـوو کـە دوو سـەرباز لـەناو قامیـشەڵانێکدا کچێکی کـورد راودەنـێنو دەیانـەوێ پەلاماری بدەن، سەربازەکان بەزۆر جلـەکانی لەبـەردا دەدڕێـنن.. ئـەم دیمەنـە وا لـە عەبـدوڵڵا خەرابـەیی دەکـات چـاو لەمــەرگی خــۆی بپۆشــێو لەحەشــارگەکەی دێتــە دەرەوەو هــەردوو ســەربازەکە دەکــووژێ.. لەدەنگی تەقەکان هێزەکانی تـری ناوچـەکە بـەئاگا دێـنو پـەلاماری ئـەو شـوێنە دەدەنـەوە، شـەڕ لـەنێوان سوپای ئەنفالکەرو عەبدوڵڵادا دروست دەبێت کە هێزی پشتگیری بـوو.. شـەڕ دەکـاتو چـەند سـەربازێکی تریش دەکوژێ، دوای ئەوەی فیشەکی پێنامێنێت دەستگیری دەکەنو (بارق عەبدوڵڵا) سواری کۆپتـەرەکەی خۆی دەکاتو لەبەرزایی ئاسمانەوە بەریدەداتە خوارەوەو شەهید دەبێت.

- **ناوی کتێب: لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر**
- **ناوی نووسەر: عارف قوربانی**
- چاپی یەکەم
- **پیتچنین: ئیدریس حاجی سەعید**
- **نەخشەساز: شۆڕش ئەحمەد**
- **چاپخانە: چاپخانەو ئۆفسێتی**
- **تیراژ:** (1000)
- ژمارەی سپاردن ژمارە (   )ی ساڵی 2004ی وەزارەتی رۆشنبیری پێدراوە

زۆر زۆربوون ژمارەی ئەوانەی بەر شالاَوی بەدناوی(ئەنفال) کـەوتن.. زۆرن ژمـارەی ئەوانـەی پرِیـشکی ئاگری ئەنفالیان بەرکەوت و زۆریشن ئەوانەی ئاگایـان لـە کارەسـاتی ئـەنفال هەیـە.. بەشـێکی زۆریـش شـایەتحاڵمان هەیـە کـە وردەکـاری دەربـارەی چـۆنیەتی کۆکردنـەوەی گونـد نـشینەکان و گـرتن و گواستنەوەیان لەناوچەکانی خۆیانەوە بۆ سەربازگەکان و دواجار بۆ کەمپـەکانی دەسـت بەسـەراگرتن بـۆ دەگێرِنەوە.. تا ئەوانەی خوشك و براو ئازیزانیان بەبەر چاویانەوە دەست و چاویان بەسـترایەوە و خرانـە ناوسەیارەی(موقەپەتەوە) و بەرەو شوێنی نادیاربران.. تا ئێرە شایەتگەلێکی زۆرمان هەیـە گەرچـی قـسەو باسێکی کەمیان نووسراونەتەوە و بوونە بە بەشێك لە مێژووی ئەنفال، بەلاَم ژمارەی ئەوانە زۆر کەمن کە شایەتحاڵی گوللەباران و چۆنیەتی زیندە بەچاڵکردن و لە گۆرِی بەکۆمەڵدا کوشـتنی ئازیزانمـان بێـت..زۆر کەم و دەگمەنن، ژمارەیان لە پەنجەکانی دەست تێپەرِ ناکاتو تـەنها(5)شـایەتحاڵی زینـدوومان هـەن کـە خۆیان ئەنفالکراون تا دیار چاڵەکانی مەرگ هاوسەفەری ئەنفالـەکانمان بـوون و خۆشـیان کەوتونەتـە بـەر لوللەی چەکی بێ بەزەییانەی جەلادەکانی بەعس و بە رێکەوت دوای بریندار بونیان و خۆ دزینـەوەیان لـە گۆرِە بەکۆمەڵەکانەوە گەرِانەوە.. تا ئەو تراژیدیاو دیمەنە سامناکانەی نێو گۆرِە بەکۆمەڵەکان بگێرِنەوە و ئەو بۆشاییە گەورەیەی بە مێژووکردنی ئەنفال پـرِ بکەنـەوە کـە جگـە لـەوان کەسـی تـر بـەو نهێنیانـەی نەزانیوە..(فەرەج)یەکێکە لەو (5) کوردە ئەنفالکراوەی دوای گوللەباران کـردن، خـوا زینـدووی کـردەوە و گەرِایەوە نیشتمان تـا ئـەم بەسـەرهات و مەرگەسـاتە بـۆ مێـژوو و بـۆ ئێـستا و بـۆ نـەوەکانی داهـاتوو بگێرِێتەوە.

***کاك فەرەج من زۆر دەمێکە بە ئاواتی ئەوەوە بووم کـە چـیرۆکی ژیانی تۆ و هاورِێکانـت ئـەو چـوار کەسـەی تـر کـە وەك تـۆ لـە گوللەبارانکردنی ئەنفال رزگاریـان بوو بینووسمەوە، وا رێکەوت کـە تـۆ شـەرەفی کەسـی یەکـەمت بەرکەوت..**

-باشە، بەخێر بێـی بـەلاَم وەك وتم بەمـەرجێ رەچـاوی ئـەو تایبەتمەندیەی وەزعی من بکەی.

***بـە چـاوان رازیـم..! یەکـەم پرسیاریشم لێرەوە دەست پێدەکـەم کە ناوی سیانی و ساڵ و شوێنی لە دایك بونت بڵێی..!؟**

لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر ... عارف قوربانی

-ناوم فەرەج محەمەد عەزیزە لەدایك بووی ساڵی 1950 گوندی تۆپخانەی سەربە ناحیەی قادرکەرەمم.

*هەر بە ئەسڵ خەڵکی تۆپخانەبوون یان لە شوێنی ترەوە چوونەتە ئەوێ..؟

-وەڵاهی نازانم بەڵام گۆڕی باوك و باپیرم لەوێیە ئیتر نازانم پێشتر لەکوێ بوونە..

*تۆپخانە دێیەکی چەند ماڵی بوو..؟

-10 بۆ 12 ماڵ.

*قوتابخانەی تیابوو یان حوجرەی ئاینی ..؟

-نەخێر..

*تۆ خوێندەواریت هەیە..؟

-نەمخوێندوە و خوێندەواریم نەبووە بەڵام ئێستا خەریکم فێری ئینگلیزی دەبم..!

*کاك فەرەج من دەمەوێ هەندێ بیرەوەریت بگێڕمەوە بۆ سەردەمی منالی و لەوێ وە دێینەوە بۆ سەردەمی ئەنفال.. حەز دەکەم لەخۆت بپرسم لەکوێ وە دەست پێبکەین..!؟

-من نازانم لەکوێ وە دەست پێبکەم، تۆ چی ئەپرسی من بیزانم وەڵامت ئەدەمەوە و نەشیزانم خۆ نامکوژی..

*مەبەستم ئەوەیە بیرەوەریت لەکەیەوە دەست پێدەکات یاخود هەست دەکەیت چی شتێکت لە بیرماوە کە هەست بکەی شتی تری پێش ئەو تەمەنەت لەبیرنیە..!؟

-هەروا دێتە بیرم منالْ بووم ماڵمان لە تۆپخانە باری کرد بۆ (حەسەن پرچن)..

*نازانی ساڵەکەی کەی بوو یان گەر باسیان کردبێ ئەوکات تۆ چەند ساڵان بووی..!؟

-وابزانم ساڵی 1956 بوە..

*نازانی بۆچی بارتان کردووە لەکاتێکدا ئەڵێی گۆڕی باوکم و باپیرم لە تۆپخانەبوون..؟

-من ئەوکاتەم بەوشێوەیە لەبیرنیە بزانم بۆچی بارمان کردوە.. بەڵام وابزانم بەهۆی ئەوەوە بووە کە بەشێکی زۆری خزمەکانمان لە(حەسەن پرچن)بووە.. هەرچەندە من هەر منالْ بووم تەمەنم نۆ ساڵان بوو لەوێش بارمان کرد بۆ(قشلاخ کۆن)چونکە هەندێ ئاغای لێبوو لەسەر زەوی و زار ناکۆك بوین ئێمە لە ئاوایی بارمان کرد..

*لەماڵەوە چەند سەر خێزان بوون..؟

-خێزانێکی زۆر بوین، باوکم سێ ژنی هێناوە، ئێمە(6) خوشك و (2) برا بوین بەڵام دوایی باوکم ئەمری خوای کرد دایکم شووی کردۆتەوە بە مامێکم (4) برای تریشم هەبوو کە دایك برام بوون..

*گەرچی ئەوکات خەڵك بەگشتی هەژاربووە.. دێتە بیرت کە ئێوە گوزەرانتان چۆن بوو..؟

-بەوخوایە برا نازانم بەڵام ئەزانم مەعیشەتمان لەسەر مەڕداری و کشتوکاڵ کردن بوو زەوی و زارمان هەبوو گەنم و جۆمان لێ ئەکرد و مەڕداریش بووین..

*ساڵی 1963 کە لای کورد بە ساڵی (بەعسیەکە) ناسراوە ئەوکات تۆ تەمەنت 13 ساڵان بووە، بێگومان بیرەوەری ئەوکاتەت باشتر لەیادە..!؟

-ئائا، ئەوکاتە هەراش بووم..

*هەست ئەکەی چی رووی دا لە دێیەکەی ئێوە و ناوچەکەتان..!؟

-ئەوکاتە تازە تاك و تەرا پێشمەرگە پەیابوو بوو بەلآم ئێمە چونکە نزیك بوین لە لەیلانەوە کەمتر ئەهاتنە لای ئێمە.. هەروەها(حەرەس قەومی) یش هەبوو ئەوانیش ئەهاتن بەلآم چونکە نزیك بوین لە لەیلانەوە ئەمانە زۆرتر ئەهاتن..ئەوکاتەی تالآنیەکە دەستی پێکرد نازانم هۆی چی بوو وابزانم ئەیانوت(حکومەت گۆڕاوە) عەرەب پێ پەتی هاتن وەك رەوە کوللە لەگەڵ حەرەس قەومی و جەیش دا دایانە سەرناوچەکەدا، بەلآم ئەوکاتە وەك ئەم دواییە نەبوو هەر لە ئاوایی دەرچویتایەتە ئەو هەردە و هەڵەتانە خۆت لە بەلاَ ئەپاراست.. ئێمە چوینە ئەو(جەوەڵە) تا دایانە سەر دێیەکەدا و رۆیشتن و کاتێ گەڕاینەوە ئاوایی سەیرمان کرد هەرچی هەیە تالآنیان کردووە ئاگریان ناوەتە خانوو و ماڵەکانیشەوە..مەڕ و ماڵآتیان گشت بە تالآن بردبوو یەك دوو (کەر) لە ئاوایی بوو کوشتبویان.. من ئەو کاتە(بەچکە ئاسکێکم هەبوو) کە هاتینەوە نەمابوو بردبویان بەقەدەر ماڵ و هەموو کەل و پەلەکانمان بۆ ئەو بەچکە ئاسکە پێم ناخۆشبوو.. ئیتر ئەو ساڵە ساڵێکی ناخۆشبوو ماڵی هەموو کورد فەرهود کرا و خانوی هەموو ماڵێکیان سوتان.. بەچەند مانگ دوای ئەوە ئەوسا هەرکەس خانووی دروست کردەوە..بەلآم بە رەزالەت خەڵك فەقیر بوو.

***جگە لە ئەنفال ئەوە دواجار بوو ماڵتان بسوتێ..!؟**

-نەوەلاَ لە ساڵی 1965 جارێکی تر جەیش دایە سەر دێیەکەدا سووتانیان..

***هەموو ناوچەکەیان سوتان یان هەر گوندەکەی ئێوە..؟**

-وابزانم هەر دێیەکەی ئێمەبوو پێشتر پێشمەرگە هاتبوونە ئەوێ لەبەر ئەوەبوو..

***کەی خێزانت پێکەوە ناوە و لە ئەنفال دا چەند منالت هەبوو..!؟**

-ساڵی 1967 ژنم هێناوە.. سێ چوار ساڵ منالمان نەبوو، یەکەم منالم لە ساڵی 1971 بوو کچم بوو ناوی (نەخشین)ە . دوا منالیشم ساڵی 1987 بوو کوڕە و ناوی(کاروان)ە (9) منالم هەبوو لەکاتی ئەنفال دا.

***سیستەمی ئەم ولآتە وابوو لە 18 ساڵیدا دەبوو نێرینە بچێتە ریزی سەربازی.. کەی بووی بەسەرباز..؟**

-من سەربازیم نەکردووە..

***بەهۆی چیەوە..؟**

-هەر فیرار بووم..

***تاکەی**

-کە موالیدم هاتەوە بۆ سەربازی نەچومە پێشەوە فیرار بووم تا ساڵی (1975) ئەوکاتە بە (عائدون) خەڵکیان تەسریح دەکرد منیش بەو شێوەیە رزگارم بوو لە سەربازی..

***دوای شکستی شۆڕشی ئەیلول .. رژێم دەستی کرد بە راگوێزانی گوندێکی زۆری کوردستان چ لە ناوچە سنوریەکان و چ لە ناوچە نزیك بە عەرەب نشینەکان و لە ئۆردوگادا خەڵکەکەی نیشتەجێ کرد .. ئەم پرۆسەیە تا شەڕی عێراق –ئێران بەو شێوەیەبوو گوندەکەی ئێوەی بەرنەکەوت..!؟**

-نەخێر تا ساڵی 1987 گوندەکەمان مایەوە..

***هیچ جارێکی تر پەلاماری سوپای عێراق نەکراوەتە سەرتان..!؟**

-هەر ئەو دووجارەی(63و65)سوتاو تالآن کراین. ئیتر تا ساڵی 1980 لە مەترسی بەدوور بووین بەلآم لە 80 بۆ 87 چەند جارێك تەیارە لە دێیەکەی داوە یان تۆپ باران کراوین ماوەیەکیش بەرلەوەی دێیەکە بروخێنن هەموو هاتوچۆکردنێك قەدەغە بوو لەدێوە بۆشار و لە شاریشەوە بۆ دێیەکان بەشەو و

بەرۆژ چاودێری رێگاو بانەکان ئەکرا کۆپتەر هەرچی بەدی بکردایە رەمی لێدەکرد ئەو ماوەیەش وەزعمان زۆر خراپ بوو..

***بەشێوەی رەسمی تەبلیغ کرابوون کە هاتو چۆکردن قەدەغەیە..؟**

-ئارەوەڵا..

***کێ تەبلیغی کردن..!؟**

-حکومەت..

***چۆن پێی راگەیاندن بە نووسراو یان هەر بە راگەیاندنی زارەکی..؟**

-چۆن یەعنی..!

***یەعنی کەسێك هات نووسراوێکی پێبێ و بڵێ ئەم نووسراوە حکومەت ناردویەتی کە ئاگادارتان بکەمەوە هاتووچۆکردن قەدەغەیە.. یان بەجۆرێکی تر تەبلیغ کران..!؟**

-نا، کەس نەهات پێمان بڵێ..!

***ئەی چۆن زانیتان کە ئیتر هاتوچۆکردن قەدەغەیە..کە کەس تەبلیغی نەکردبوون..!؟**

-ئێ کاکە تەبلیغ چیە، ئەو بەئاشکرا جاش و عەسکەری ئەهاتنە سەر رێگاوبانەکان رێگای هاتوچۆیان نادا ، کۆپتەر لەئاسمانەوە سەیارە و تەرەکتەر و بەخوا شوانیشی بدیایا رەمی لێ ئەکرد ئیتر تەبلیغ چیە لەوە زیاتر..

***ئەم حاڵەتە ماوەی چەنێ بەر لە روخانی گوندەکەتان بەردەوام بوو..؟**

-لە سێ ساڵ پێش ئەنفالەوە ئێمە ئاوا ژیاین تا بەو دەردە چوین ..

***ماوەی ئەو سێ ساڵە چۆن پێداویستیەکانی خۆتان دابین دەکرد بەتایەتی ئەوانەی کە زەروری بوون و هەر دەبوو لەشاربەدەستی بێنن..!؟**

-بەدزییەوە و بەقاچاغ زۆرجاریش بەرتیلمان ئەدایە ئەو جاشانەی کە مەفرەزە بوون و لەسەر رێگاو بانەکانمان یان رەبایەیان هەبوو ئەوان ئەیانهێنا و بە پارەی زیاتر پێمانیان ئەفرۆشتەوە و خۆشمان بەبێ عاری خۆمان هەر هاتوچۆمان ئەکرد..

***ئەگەر کەسێکیان لە حاڵەتێکی وادا بگرتایە چیان لێدەکرد..!؟**

-ئەیانگرت..

***کەس هەبوو لەگوندەکەی ئێوە بەو شێوەیە گیرابێ..!؟**

-بەڵێ، من خۆم گیرام

***کەی..!؟**

-لە ساڵی 1985 لە قشلاخ کۆنەوە چوم بۆ کەرکوك تەرەکتەرێکم پێبوو(ئالفم) بۆ حەیوان کڕیبوولە گەڕانەوە لە رێگە گرتمیان..

***ئەوانەی گرتیان چی بوون..!؟**

-مەفرەزەی تایبەت هەبوو بۆ ئەو کارانە پێك هاتبوو لە(عەسکەر، جاش ، ئەمن و ئیستخبارات)..

***سجنیان کردی..**

-هەر ئەو سەعاتەی گیرام بردمیانە(ئەمنی کەرامەی کەرکوك)دوو مانگ لەوێ هێشتمیانەوە تەعزیبمیان دا دوای دامیانە مەحکەمەی تایبەت،(5) ساڵ حوکمی زیندانیان بەسەردا سەپاندم و

تراکتۆرەکەشم(حجز)کرا..(15)مانگ لە ئەبو غرێب بووم دواتر گواستمیانەوە بـۆ موسـڵ (16) مـانگیش لەوێ بووم.. لێبوردنێك دەرچوو بەر ئەو لێبوردنە کەوتم و گەڕامەوە بۆ(قشلاخ)

***کاتێ گیرای.. هیچ کەلو پەلێکی قاچاخ یان چەك و تەقەمەنی، بڵاوکراوەی دژ بە بەعس، لە تراکتۆرەکەتـدا نەبوو..!؟**

-نەخێر..

***تەنها لەسەر ئەوە گیرایت(ئاڵفت) پێبوو..؟**

-لەسـەر ئـەوە گرتمیـان کـە لـە دێـوە بـۆ شـار و لـە شـارەوە بـۆ لادێ ئەچـم.. ئـەوە لای ئـەوان قەدەغـە کرابوو..

***تۆ خۆت هۆکارەکەی بۆچی دەگەڕێنیتەوە..؟**

-ئەوان هەر کەس لە شارەوە هاتوچۆی دەشـتی بکردایـە ئـەیان ووت ئـەوە یارمـەتی پێـشمەرگە ئـەدات بەوشێوەیە مامەڵەیان لەگەڵمان دەکـرد وە ئـەوەش لـە دەشـتەوە بـۆ شـار بـچوایە ئـەیانوت بـۆ(تـەنزیمات) ئەچێ.. ئەیانویست کورد لەناوبەرن ئیتر بەهەر جۆرێك بوایە ..

***دوای ئەو ماوە زۆرەی زیندانی بووی کە گەڕایتەوە گوندەکەت و ناوچە ئازادەکانی ژێر دەسەڵاتی(پێشمەرگە) چۆن ئەو دوو جیاوازیەت بەراورد ئەکرد..؟**

-کە بەربووم و چومەوە وەزع خـراپتر بـوو کۆمـەڵێ دێهـاتی ناوچـەکە روخێنرابـوون و سـوتێنرابوون.. چـەندین جـار هەلیکۆپتـەر خـەڵکی لـە دێهاتـەکان کوشـتبوو سـەیارەی سـوتاندبوو.. خـەڵك زۆر لـە رەزالەتـدابوو دنیـا هـەمووی مەترسـی بـوو..ماوەیـەکی زۆر کـەمی پێـچوو تـەیارە دای لـە دێیەکـەمان خێزانەکـەم برینـدار بـوو بـە پارچـەی بۆردومـانی تـەیارەکان و دوای گوندەکـەمانیان روخـان خـەڵك پەرتەوازە بوو.. سەرمان لێ شێوابوو ئەوەی خزمـێ کەسـێکی بـوو لەشـار یـان لـەناو حکومـەت جـوابی بـۆ ئەنارد ئەی ووت بێن بۆ(موجەمەع) هـەبوو ئـەڕۆی بـەرەو شارەکان ئەچووە(موجەمـەعات) بـەڵام ئێمـە نەچوین بۆ شار.. ئاوایی بوینە دوو بەشەوە بەشێکیان باریان کرد بۆ شار و بەشەکەی تری کە ماڵی ئێمـە و سێ ماڵی تریش بووین بارمان کرد بۆ (تۆپخانە) ئەو گوندەی لێی لە دایك بووم و گۆڕی باو و بـاپیرمی لێبوو.. کە چوین مانگی چواری 1987 بوو بەهاربوو هەر زوو ماڵمان دروست کرد..

***دوای ئەوەی گوندەکەتان روخاو هەستان بەوەش دەکرد رۆژ لەدوای رۆژ رژێم پەلاماری توند تر دەکاتە سـەر گوندەکان بۆچی لە نێوان (ئۆردوگا و تۆپخانە) دا تۆپخانەت هەڵبژارد..؟**

-ئەوان بە ئێمەیان نەوت خۆتان ئازادن کوێ هەڵدەبژێرن.. کە هاتن بـۆ روخانـدنی گوندەکـەمان ئێمـە لەترسا پێـشتر چـۆڵمان کردبـوو کـە گەڕاینـەوە سـەر ماڵـە روخاوەکـان خۆمـان ئـەو بڕیارەمـان دا هـەبوو ئۆردوگای پێ باشتر بوو هەبوو پێی خراپ بوو..

***تۆ خۆت چۆن بڕیاری ئەوەتدا نەچی بۆ ئۆردوگا..؟**

-من لەبەر ئەوەی تازە لە(سجن) بـەرببوم ئەوەنـدەم رەزالـەت بینیبـوو ئەوەنـدە ئـازار و ئەشـکەنجەیان دابـوون ئەگـەر کـونێکم لـە ئاسمـان شـك ببردایـە بـۆی ئەچـوم ناهاتمـەوە بـۆژێر دەسـتی حکومـەت.. ئـێ مەڕداریش بوین ئەوەم بە باشتر زانی..

★پێت وابوو(تۆپخانە) ئەو شوێنەیە لەو مەترسیە رزگارت کات..؟

-تۆپخانە لە قشلاخ کۆنەوە کە ئێمەی لێبوین (10) سەعاتە رێ بەپێ دوور بوو، ئومێدمان وابوو کە حکومەت هەرناگاتە ئەوێ و ئەمانگوت رەنگە حکومەت هەر نەزانێ تۆپخانە لەکوێ وەیە..

***کەلە تۆپخانە نیشتەجێ بوون، مەترسی لەسەرتان کەمبووەوە..!؟**

-ئا، کەچوینە تۆپخانە وەك وتم دوور بوو لە قولایی گەرمیاندا بوو ماوەیەکی زۆر ئاگامان لە هیچ دەنگوباسێ نەما.. لەمەترسی سوپای رژێم دوور کەوتینەوە، بەلام دوای ماوەیەك وتی وتی ئەوە پەیابوو کە حکومەت هەر رۆژەی پەلاماری گوندێ ئەدات و هەوالٌ ئەهات کە فلانٌە دێیان سوتان و تەیارە لە فلانٌە گوند لە سەیارە و تەرەکتەری داوە یاخود شوانی کوشتوە.. بۆیە هەر ترس و دلٌراوکێ بەردەوام بوو..

***کێ ئەو هەوالانٌەی بۆ ئەهێنان..؟**

-کام هەوالٌ..!!!؟

***ئەوەی کە دەلٌێی هەوالٌ ئەهات کە فلانٌە دێیان سوتان و کۆێتەر خەلٌکی کوشت؟**

-هاتوچۆی شار قەدەغە بوو بەلام لە نێوان دێهاتەکاندا هاتوچۆ هەر هەبوو، پێشمەرگەش بەردەوام لەناوچەکە بوون و جەولەیان دەکرد..(تۆپخانە) دوور بوو لەشارەوە وەك قشلاخ کۆن نەبوو لە بندەست لەیلان بوو پێشمەرگە کەم دەهاتن.. بەلام لێرە بە پێچەوانەوە بوو، جەیش نەیئەوێرا بێتە ناوچەکە..

***کەواتە زیاتر بەهۆی جەولەی پێشمەرگەوە ئاگاتان لەو روداوانەبوو کە رویان ئەدا..؟**

-بەلٌێ.. بەشێکیشی بەهۆی هاتوچۆی خەلٌك لە دێیەکانی ترەوە بوو..

***هیچ کات لە پێشمەرگەکانتان ناپرسی بۆچی حکومەت دێیەکان دەروخێنێ..؟ یاخود لێیانتان ناپرسی ئەگەر سوپا بێت و پەلامارمان بدات ئێوە چی دەکەن.. دەمانپارێزن..!!؟**

-پێشمەرگەیش هەروەك ئێمە ئەیزانی.. کاتێك ئەمانبیست کە سوپا گوندێکی سوتاندووە..

***من مەبەستم ئەوەبوو ئێوە ئەتانپرسی..!؟**

-نەمانئەپرسی، بەلام خۆمان ئەمانزانی کە ئەگەر سوپا بێتە سەرمان ئەوە پێشمەرگە لێی ئەدات و تێکی ئەشکێنێ..

***خۆیان هیچ کات ئەو قسەیەیان بۆ کردبوون، کە ئەگەر سوپا هات ئەوا تێکی ئەشکێنن؟**

-بەلٌێ کردبویان و بەچاوی خۆشمان چەندین جار بینیمان کە سوپا پەلاماری گوندێکی ئەدا چۆن پێشمەرگە بەرگریان لە خەلٌکی گوندەکە ئەکرد و خۆیان ئەدا بەکوشت لە پێناو پاراستنی خەلٌکی گوندەکەدا..

***ووتت ئاگامان لەوە هەبوو کە رۆژ لەدوای رۆژ رژێم زیاتر پەلاماری چڕتر ئەکرد و گوندی زۆرتری دەسوتان.. بیرتان لەوە نەکردەوە بەدوای رێگا چارەدا بگەرێن و خۆتان لەدەستی سوپا بپارێزن..!؟**

-ئێ کە بارمان کرد بۆ تۆپخانە بۆ ئەوەبوو خۆمان لەدەستی سوپا و جاش بپارێزین..!

***مەبەستم دوای چونتانە بۆ(تۆپخانە) کە ئێوە لەوێ بوون ئاگاتان لە سووتانی گوندەکانی تر هەبوو..؟**

-ئەوکات بڕوامان وانەبوو حکومەت بگاتە (تۆپخانە) وامان ئەزانی هەر گوندەکانی نزیکە و شار و جادەکان ئەروخێنێ.. هەربۆیە زۆرێك لە خەلٌکی ئەو گوندانەش کە ئەڕوخێنران خەلٌکەکەی زۆر بەکەمی رێگای شار و ئۆردوگای ئەگرتە بەر هەمووی هەر بۆ گوندە دوورە دەستەکان ئەڕۆیی.. وامان ئەزانی حکومەت ناگاتە ئەوێ..!

***ئەی ئەوکاتەی کە پێشمەرگەی ناوچەکەتان هەمووی بانگ کران بۆ سەرکردایەتی روون بووەوە کە رژێمی بەعس ئەیەوێ پەلاماری ناوچەکانی سەرکردایەتی شۆڕشەکە بدات.. ئەوکاتەش هەستان بەمەترسی گەورە نەکرد..!؟**

-ئەوکاتە، نەوەڵا.. لەبەر ئەوەی چەند ساڵێکی زۆر بوو شەڕی نێوان کورد و عێراق هەر بەردەوام بوو زوو زوو سوپا پەلاماری هێزی پێشمەرگەی ئەدا.. ئەوکاتەش کە پێشمەرگەی ناوچەکەمان چوون بۆ سەرکردایەتی وەك زۆربەی جارەکانی تر ئێمە هەر وامان ئەزانی شەڕەکان وەك جاران وایە حکومەت پەلامارێك ئەدات و پێشمەرگە تێکی ئەشکێنێ و شەڕ کۆتایی دێت..! بەڵام چوزانین ئەمجارە پێچەوانەی جارەکانی ترە و ئەمجارە سوپا پێشمەرگە تێك ئەشکێنێ و پەلاماری خەڵك ئەدات..

***پێشتر قەناعەتتان وابوو کە پەلاماری خەڵك نادات، تەنها پەلامارەکانی لە دژی پێشمەرگەیە..!؟**

-ئەی زوتر زۆرجار شەڕبوە، مەگەر خەڵك لەکاتی شەڕەکاندا پێوە بوبێت یان گیرابێ دوای بەردراوە.. کە کۆپتەر و تەیارەش چەند ساڵێك بوو هاتوچۆکردن و ئاگری سەیارەی بدیایە تەقەی دەکرد هەر وامان ئەزانی وا ئەزانێ پێشمەرگەیە بۆیە لێی ئەدات.. بەڵام ئەمجارە وانەبوو هیچ جیاوازی نەکرد لە نێوان پێشمەرگە و مناڵی ناو بێشکەدا..

***کەی زانیتان کە مەترسیەکان زۆر لەوە گەورەترن کە ئێوە تەسەورتان دەکرد..!؟**

-ئەوکاتەی پێشمەرگەی ناوچەکە بانگ کران بۆ سەرەوە ئیتر هەواڵی ئەوە بڵاو بۆوە کە حکومەت جەیشێکی زۆری کۆکردۆتەوە و پەلاماری ئەو ناوچانە ئەدات کە سەرکردایەتی(ی.ن.ك)ی لێیە.. دەنگ و باسی شەڕ بڵاو بۆوە بەهۆی (ئیزگەی شۆڕشەوە) ئەمانزانی کەچی رووئەدات چونکە رۆژانە هەواڵەکانی ئەخوێندەوە، ئێمەش تەنها شتێ کە وەزعەکەمان بۆ باس بکات ئەو(رادیۆیە)بوو.. بەهۆی ئەو رادیۆیەوە ئەمانزانی کە رۆژ لە دوای رۆژ پەلاماری سوپا و جاش و کۆپتەر زیاتر دەبێت.. بەڕاستی خەمی گەورەمان بوو کە پێشمەرگە نەشکێ چونکە مانەوەی خۆمان لە سەرکەوتنی پێشمەرگەدا بەدیدەکرد.. رۆژانەش کە هەواڵی شکستی پێشمەرگەمان دەزانی ئەمانزانی کە لە مەرگی خۆمان نزیك دەبینەوە.. کاتێ کە پێشمەرگەکانیش بە شپرزەیی هاتنەوە و باسی شەڕەکانیان بۆمان کرد کەچۆن حکومەت دەستی لە ژن و مناڵ، تەنانەت لە ئاژەڵیش نەپاراستوە و بە تۆپ و تەیارە لە خەڵکی داوە ، ئیتر بە جارێ زراومان چوو، هیچ ئومێدێکمان نەما.. بەڵام دڵی خۆمان بەوە ئەدایەوە کە حکومەت هەر پەلاماری ئەو ناوچانەی داوە وا بارەگای سەرکردایەتی لێبوە و کە ئێستا گرتویەتی ئیتر واز ئەهێنێ و هیچ لە سنوورەکەی ئێمە ناکات.

***هەست ناکەیت ئەوە جۆرێك لە خۆ هەڵخەڵەتانن بوو..!؟**

-هیچ چارەیەکمان نەبوو تروسکەی ئومێدیش نەمابوو دەبوو خۆمان ئومێدێك بۆ ژیانمان دروست بکەین..خۆهەڵخەڵەتانن نەبوو، دڵخۆدانەوەیەکی ناچاری بوو..

***کە قەناعەتتان وابوو یاخود ئەو قەناعەتەتان لای خۆتان دروست کردبوو دڵی خۆتان پێی ئەدایەوە کە حکومەت تەنها پەلاماری ئەو ناوچانە ئەدات کە بارەگای پێشمەرگەی لێیە لەم کاتەدا چۆن لە پێشمەرگەکانتان ئەڕوانی کە لەناوچەکەتان دا بوون..؟**

-دودڵ بوین لەلایەك ئەمانووت بەهۆی پێشمەرگەوە ئەترسین پەلاماری ئێمەش بدات و ئەشترساین کە ئەگەر پێشمەرگە نەبێ جاش و جەیش چاومان دەرئەکەن ئەوەندە دێتە سەرمان..

***رونت نەکردەوە لەوکاتەدا هەڵوێستتان بەرانبەر بە پێشمەرگە چۆن بوو..!؟**

-ناڵێم دوودڵ بوین .. جارێك ئەترساین و لەترسا حەزمان ئەکرد پێشمەرگە لەلامان بێ تا بمانپارێزن و جارێکیش لەوە ئەترساین بەهۆی ئەوانەوە تیابچین.. کە خۆیشیان لەو ژوورە هاتبونەوە و باسی دەربەدەری و پەتپەتی ئەو خەڵکەیان دەکرد لەوە ئەترساین ئێمەش وەك ئەو خەڵکەمان لێبێ ، بۆیە لە ترسی روحی خۆمان حەزمان ئەکرد کە پێشمەرگەکان بچنە ئەو هەڵەت و جەوەڵانە کە ئەگەر جەیش هات دوور لە ئێمە شەڕی بکەن، نەك بەهۆی ئەوانەوە ئێمەش لە ئاوایدا تیاچین..

***ماوەی چەنێ بەم حاڵەوە مانەوە تا ئەوکاتەی ئەنفال گەیشتە لاتان..؟**

-زۆری پێنەچوو.. هەر ماوەیەکی زۆر کەم دوای گەڕانەوەی پێشمەرگەکان هەواڵی ئەوەیان هاوردکە جەیش داوێتیە سەر قەراخدا و خەڵکی قەراخ و پێشمەرگەی ئەوێ بەشێکی خۆی گەیاندە گەرمیان ئیتر بەجارێ توقین و وتمان دیارە لەو ژوورەوە رایدەماڵێ و ئەو جەیشەی ناردویەتی بۆگیان سەرکردایەتی بەسەر ئەم ناوچەیەدا ئەیگەڕێنێتەوە بۆ عەرەبستان وەك لافاو هەرچی بەرکەوێ رایدەماڵێ و ئەیبات.. لەترسا لای خۆمەوە لێکم ئەدایەوە و ئەموت خۆزگە خەڵکی ئەم گوندانەی ناوچەی گەرمیان نەبوایەم، وام ئەزانی تەنها ئێمە بەو دەردە چوین چوزانین هەموو میللەتەکە بەدەردی ئێمە چووە..

***ئەی کاتێ پێشمەرگە و خەڵکی ناوچەی قەراخیش گەیشتنە ناوچەکانی ئێوە کە بێگومان ئەوەی دیویان بۆ ئێوەیان گێڕاوەتەوە ، ئەوکات چۆن بیرتان لەخۆ دەربازکردن نەکردەوە..!؟**

-ئێ کاکە ئەوکات کار لەکار ترازابوو ئەو خەڵکە کاتێ گەیشتە لای ئێمە سوپا بەدوایانەوە بوو پەلامارەکان وەك بازنە لە هەموو لایەکەوە هەموورۆژێ توند تر دەبوو.. دوای ئەوە رێگای دەربازبوون کوا مابوو.. ئەو لە هەموو لایەکەوە چوار دەوری ناوچەکەی تەنی بوو.. بەڵام کورد ئەڵێ(مرۆڤ کەوتە ئاوەوە دەست بۆ کەفی سەر ئاوەکە ئەبات) بەراستی ئێمەش سەرباری ترس و دڵەڕاوکێ و ئەو هەموو قسەوباسانەی دەکران ، بەڵام بڕوامان ناکرد بەو دەردە بچین کە تێی کەوتین.. چونکە پێشتر ئێمە دێمان سوتێنرابوو ماڵمان روخێنرابوو.. کە زۆر ئەترساین ترسەکەشمان هەر ئەوە بوو کە سوپا دێت و جارێکی تر ماڵمان کاول دەکات و دەربەدەر ئەبین..

***پێشتر باسی ئەوەت کرد کە پێشمەرگەکان گەڕانەوە لە شەڕەکانی سەرکردایەتی باسی ئەوەیان بۆ کردین کە رژێم بەهەموو جۆرە چەکێك پەلاماری خەڵکی داوە و تەنانەت جیاوازی لە نێوان مرۆڤو ئاژەڵیشدا نەکردووە..!؟**

-ئائا.. ئەوانەیان پێمان ووت بەڵام ناڵێم ئەمانووت رەنگە بەهۆی ئەوەوە بوبێ کە بارەگای پێشمەرگەی لێبووە.

***کەواتە سەرباری مەترسیەکانی سوپا، هەستت بەوەنەکرد کە مەترسیەکە بەو شێوەیە کە ئەنفالی لێکەوتەوە..؟**

-نەخێر.. نەك من هیچ کەس نەبوو لەم کوردستانەدا رۆژێك لە رۆژان بە بیریدا هاتبێ کە میللەتەکەی بەو دەردە دەچێت..

***بۆ، چەند جاریتر هەر ماڵی خۆت روخێنراوە..!؟**

-هەزار جاریش ماڵمانی کاول کردبێ و خەڵکی دەربەدەر کردبێ ، کەس نەیئەزانی ئەم حکومەتە ئەوەندە زاڵمە..؟

***تۆ خۆت بێخەتا تەنها لەسەر چوونت بۆ کەرکوك و گەڕانەوەت چەنێ زیندانی کرای.. زاڵمی لەوەزیاتر چی..؟**

-کورە لە چاو ئەنفالەوە ئەوە کوا زوڵم بوو کە لەمن کرابوو.. ئەوەی لە ئەنفالدا کرا قەت نەبوە و قەتیش زوڵمی وا لە دنیادا دووبارە نابێتەوە..ئەوەی من لە ئەنفال دیم جورئەتی ئەوێ بیگێڕیتەوە.

***ئەوە وردە وردە دەچینە سەری ،ئەتوانی پێم بڵێی کەی پەلامارەکانی ئەنفال گەیشتە سەر ئەو گوندەی کە تۆی تیا ئەژیای، مەبەستم تۆپخانەیە..؟**

-وەڵاهی ئاوا نازانم بە تەواوی چی رۆژێك بوو.. بەڵام کە پەلامارەکە بۆ سەر ناوچەی گەرمیان دەستی پێکرد ئێمە هەر ئەوکات ماڵ و مناڵمان خستە تەرەکتەرەوە بەرەو(نەحێکە) قادرکەرەم ناردیانمان..تەرەکتەرەکەمان پڕکرد لە ژن و مناڵ شەوبوو کەوتنە رێ بەرەو قادر کەرەم و لەترسا بێ لایت و بە تاریکی رێمان دەکرد لەپڕێ لای(تیلەکۆ)تەرەکتەرەکە هەڵگەڕا و هەر خوا رەحمی پێیان کردبوو، ئەو هەموو ژن و مناڵە کەوتبونە ژێر عەرەبانەکەوە یەك دوانێ شەل و شیت بون بەڵام کەس نەمردبوو.. ئەوان بەو حاڵەوە ئاخری گەیشتبوونە قادر کەرەم و ماڵ و مناڵی من چوبوونە ماڵ(حاجی حەسەن) لەناو(ناحێکە).

***لەکاتێکدا ئەو هەواڵانەتان ئەزانی کە پێشتر چی بەسەر ئەو خێزانانەدا هاتوون کە بەرەو شارەکان دەچوون و ئەوەشتان ئەزانی کە سوپا دەوری ناوچەکەی ئێوەشی وەك بازنە تەوق کردوە چۆن وێراتان یاخود بڕیارتان دا ماڵ و مناڵەکانتان بەرەو رووی ئەو ئاگرە بنێرن و لە خۆتان جیایان بکەنەوە..؟**

-کە جەیش دەوری ناوچەکەی گرت و دێ بەدێ پەلاماریان ئەدا و ئەیان روخان و دەشت و دەر هەمووی جەیش و جاش گرتبووی و بەقەدەر نازانم بڵێم چەنێ هەلیکۆپتەریش بە ئاسمانەوە ئەسوڕانەوە و رەمیان ئەکرد.. ئیتر ئێمە هیچ دەروازەیەکمان نەمابوو هەموو ئەو خەڵکەش وەك یەك سەری لێ شێوابوو کەس نەبوو لەوی تر زیاتر ئەقڵی بە شتێکدا بشکێ .. گشت ئەو خەڵکە سەرگەردان بویمان.. وتیان مەلای مزگەوتەکان (قادر کەرەم) بە سەماعەی مزگەوتەکان بانگەوازی کردوە کە(عافواتە) و هەرکەس خۆی بێتەوە تەسلیم بێت ئەوە هیچی بۆ نابێت و ئەوی کە سوپا بیگرێت وەك (ئێرانی) مامەڵەی لەگەڵدا ئەکرێت.. ئیتر بۆیە بڕیارمان دا ماڵ و مناڵ بنێرینە (ناحێکە) وتمان خوا ئەکات ئەوان ناگیرێن خۆمان هەر چۆنێك بێت لەو(کەڵوەزانە خۆمان ئەشارینەوە) تا بزانین خوا چی ئەکات..

***کێ پێی ووتن مەلای مزگەوتەکانی قادر کەرەم بانگەوازی(عافواتی) خوێندوٌتەوە..؟**

-ئەو خەڵکەی لەوێ وە ئەهات..!

***کەس هەبوو لەکاتی پەلامارەکاندا بتوانێ هاتوچۆبکات..!؟**

-وەك رۆژی حەشر وابوو هەموو ئەو خەڵکە بەیەکدا ئەهات و ئەچوو لەناو ئەو بازنەی سەربازیەی کە بەدەوری ناوچەکەدا بوون و رۆژ لەدوای رۆژ تەسك تر دەبۆوە هاتوچۆکردن هەبوو لەم دێ بۆ ئەو دێ لەم پەل بۆ ئەو پەل..

***کێ بوون ئەوانەی هاتووچۆیان ئەکرد..؟**

-پێشمەرگە و خەڵکی دێیەکان.. هێزی پشتگیری و لە(ناحێکە)یشەوە ئەو جاشانەی خزم و کەسیان لە لادێکان بوو ئەهاتن بە هەواڵی کەس و کاریانەوە..

***رژێم چۆن ڕێگای بە جاشەکان ئەدا بێن بۆ ئەو ناوچانەی کە هاتوو چۆکردن تیایدا(قەدەغەبوو)..؟**

-وەڵاهی لەوە ئەچو حکومەت خۆی بیانێرێ‌تا بێن دیعایە بڵاو بکەنەوە، چونکە کە هەریەکێ ئەهات و قسەی لەگەڵ خزمەکانی خۆیدا ئەکرد تا بیانباتەوە ئەو خەڵکەی هەمووی ئەتۆقان..ئەیوت ئەوەندە جەیش هاتووە دار و بەرد نایگرێ و بەخوا لە کونە تەیارەشدابن هەر ئەتانگرێ، خۆتان بێنەوە باشترە و عافواتەکە تەنها سێ ڕۆژە..

***کەس هەبوو بەقسەی جاشەکان بڕواتەوە..؟**

-ئەروەڵا، ئەوەندە خەڵك بەقسەی جاش قوڕی کردە سەر خۆیداهەر مەپرسە..

***بۆ ئەوانەی کە چوونەوە بەرەو ناو ڕژێم و بە حیساب بەپیری بانگەوازی عافواتەکەوە چوون هەموو گیران و ئەنفالکران..!؟**

-وەڵا ئەویش دوو بەختی بوو هەبوو ڕۆیشتەوە لە(ناحێکە) لەناو خزم و ناسیاودا خۆی حەشار دا و دوای ڕزگاری بوو هەیشبوو کە تەسلیم بۆوە قوڕ کرایە سەریا و هەتا ئێستاش بێسەر و شوێنە..

***تۆ وردتر بۆم باسکە.. ئەوانەی بەقسەی جاشەکان و بەپیری عافوات و بابڵێم بەپیری بانگەوازی مەلاکانی قادر کەرەمەوە چوون.. ئەوەی کە چوە ماڵەکان و خۆی تەسلیم نەکرد ڕزگاری بوو.. وە ئەوەی کە تەسلیم بووە وە ئەنفالکرا..!؟**

-نا،نا.. شەرت نیە هەموو ئەوانەی چوونە ناحێکە و ماڵان ڕزگاریان بووبێ ئەوەش تەسلیم بۆوە ئەنفالکرابێ..هەبوو لەماڵەکانیشدا دوای گیراو ئەنفالکرا.. هەبوو لە فەوجی جاشیشدا خۆی تەسلیم کردبوو خۆی ناونوس کردبوو بۆ جاشێتی و کەچی ئەویش هەر ئەنفالکرا..

***کەواتە ناتوانرێ لەیەك جیابکرێتەوە.. یاخود چوونەوە و نەچوونەوە ناکرێت بە پێوەر بۆ ئەنفالکردنیان..!؟**

-ئەی ناڵێم دوو بەختی بوو.. بەقسمەت بوو بەقسمەت.. ئەوەی قسمەتەکەی ڕۆیبووڕۆیی و ئەوەش کە خوا لە چارەی نووسیبو بمێنێ ئەوە ڕزگاری بوو.. وەك من خۆ ئەنفالیش کرام و بەحیساب گوللەبارانیش کراین لە گۆڕی بەکۆمەڵدا ئەوەتا هاتیشمەوە..

***دوای ئەوەی ماڵ و مناڵەکانتان ناردە قادر کەرەم خۆتان چیتان کرد..؟**

-هەردەکەی نێوان(قادرکەرەم و بنەکە) لەوێ کەلۆزی لێبوو لە ژێر هەندێ قامیشەلاّندا خۆمان پەنادا و چاوەڕێی قەدەر بووین..

***چەند کەس ئەبوون..؟**

-من خۆم و(5) برام ، برایەکی دایك و باوکم و(4)دایك برام و (10)زەلامی تریش کە هەمووی ناسیاو و کەس و کاری یەکتری بووین..

***پێت وابوو تا چەند ئەتوانن لەوێ بمێننەوە.. یان بڕوات بەوە هەبوو کە لەناو قامیشەلاّندا بتوانن خۆتان حەشاردەن تاکو پەلامارەکە کۆتایی دێت..؟**

-یاخوا کەس نەکەوێتە ڕۆژە ڕەشی واوە.. بێ نان و ئاو بێ جلو جۆڕ وا شەوێ دوان ئیدارەمان کرد.. بەلاّم ترسەکە ئەوەندە زۆر بوو ئەگەر بتزانیایە هەر شوێنێ سەعاتێ لە مردن دوورت دەخاتەوەبۆی ئەچووی..ئێمەش هەروامان ئەزانی وەك ئەو هەموو جارەی تر کە پەلاماری ناوچەکەی داوە هەروا ڕۆژێ دوانە و ئەڕوات..

***ئەی پێشتر باسی ئەوەت کرد کە بەهۆی گەڕانەوەی پێشمەرگەکان و بەشێك خەڵکی دەربازبووی قەرەداخەوە هەواڵی ئەوەتان زانیوە کەچی بەناوچەکانی تر کردوە.. چۆن وات ئەزانی هەر ڕۆژێ دوانە و کۆتایی دێت..!؟**

-ئێ ئەوخەڵکەیش کە هاتبوو لە قەرەداخ و پێشمەرگەکانیش خۆیان لە دەست سوپا ڕزگاریان ببو.. ئێمەش وامانزانی هەروەك لافاو دێت و هەرچی بەردەست کەوێ ڕایدەماڵێ و دەیبات و وامان ئەزانی ئێمە بەو شێوەیە ڕزگارمان ئەبێ..

***تاکەی لەو هەردەیا مانەوە..؟**

-هەر ئەو شەو و ڕۆژە لەدەشتا بووین و زەلام ناسیاو هات بەشوێنماندا وتیان حکومەت لاقەی کەس ناکات و ئەوەی گەڕاوەتەوە ڕزگاری بوە ئێوەش وەرنەوە..

***ئێوە بڕیاری چیتان دا..؟**

-ئێ وا بۆت ئەگێڕمەوە.. ئیتر کە ئەو زەلامانە هاتن وەعدی ئەوەشیان لە مستەشارێك وەرگرتبوو بمانگرێتە خۆی، هەر کە خۆر ئاوا بوو کەوتینە رێ لەهەردەکەوە بۆ ئەوەی ئاشکرا نەبین نەکەوینە دەست سوپا زۆر بەهێمنی و پەناپەنا بە سێ سەعات لە نێوان سوپاو دێیەکان و رەبیەکانی پشتردا کەلەسەر جادەکان بوون خۆمان گەیاندە قادر کەرەم و هەر ئەو شەوە من گەیشتمە لای منداڵەکانم لەماڵ(حاجی حەسەن).

***ئەی ئەوانەی تر واپێکەوە بوون ئەوان چیان کرد..؟**

-هەر یەکەو چوە ماڵە خزم و ناسیاوێ.

***وەك بزانی خەڵکی تر هەبوون وەك ئێوە بە پیری بانگەوازی عافوات و بەڵێنی موستەشارەوە هاتبێتن بۆ قادر کەرەم..؟**

-قادرکەرەم جمەی ئەهات، خۆی چەنێ مەخلوقی تیابوو ئەوەنەی دێیەکانیش رووی تێکردبوو ماڵ وا هەبوو چەن ماڵ هاتبۆ سەریان..

***دواتر ئەو خەڵکە چییان بەسەر هات ڕزگاریان بوو لە ئەنفال..؟**

-ئەوەی لە دێوە زوو بەدزییەوە خۆی گەیاندە شارەکان باشتر بوو بەڵام ئەوی‌تری دوای هەمووی لە قادرکەرەمەوە سواری سەیارە کران بەرەو چەمچەماڵ و دواتر بۆ تۆپزاوا و ئیتر بۆ شوێنی نادیار بران..

***تۆ خێزان و ماڵ و منداڵەکەت چیان بەسەر هات..؟**

-لە قادر کەرەمەوە ئەوان خزم و ناسیاو گەیاندیانیانە کەرکوك و ئەوان ڕزگاریان بوو بەڵام خۆمان قوڕکرا بەسەر ماندا..

***دوای ئەوەی لە قادر کەرەم و لەماڵی(حاجی حەسەن) یەکتان گرتەوە بۆچی جارێکی تر لە منداڵەکانت دابڕای..!؟**

-کە لە ئاوایی لەیەکتر دابڕاین و ئەوانم نارد بۆ قادر کەرەم ، مەترسی لەسەر ئەوانبوو ئەموت خوا ئەکات ئەوان ڕزگاریان ئەبێ و ناکەونە دەستی زاڵم، خۆمان لەو دەشت و دەرەخۆمان حەشار ئەدەین.. کە هاتینە قادرکەرەمیش وەزعەکە کۆتایی نەهاتبوو هەتا دەبوو خراپتر دەبوو.. لەوێش کەلەیەکتری جیابوینەوە هەر لەخەمی ئەوەدا بوین کە ژن و منداڵەکانمان نەکەونە دەست سوپاوە.. چونکە ناموس گرانە.. ئێمە هەر چۆنێ بوایا باشتر بوو ئەگەر بمانگرن بمانکوژن.. بەڵام ژن و منداڵ بکەوێتە بەردەست ئەو سوپا زاڵمە وەك ئەوە وابوو بەرخ بکەوێتە بەردەستی گورگ بۆیە خەمی گەورەمان ئەوانبوو کە

ئەوانیشمان نارد بۆ شار کەوتینە مشوری ئەوەی کە زوو چارەسەرێکی خۆمان بکەین..خزمێکمان ناوی(فەرهاد)بوو جاش بوو رائیدێکی برادەری هەبوو تەگبیرمان کرد بەیانی زوو ئەو بچێتە لای ئەو رائیدە و قسەیەکی لەگەڵ بکات بزانێ چی ئەڵێ.. هەر بەیانی زوو چوبۆلای و گەڕایەوە ووتی وتویەتی هەر چۆنێکە عیلاجی خۆیان بکەن وەزعەکە زۆر پڕ مەترسیە و من هیچم پێناکرێ..

***ئەی چیتان کرد..!؟**

-پەلەمەکە ئەوەنیە وا بۆت ئەگێڕمەوە.. ئیتر نائومێد بوین لەوەی بتوانین لەماڵاندا خۆمان بشارینەوە..

***تۆ وتت کە لە کەڵوەزەکە بوین هاتن بە شوێنماندا و بەڵێنیان لە مستەشارێك وەرگرتبوو کە بمانگرێتە خۆی، ئەی بۆ نەچوون بۆلای..!؟**

-ئەوەی راستی بێت ئێمە ئەگەر زۆر لەناچاریدا نەبوایە و دەرویەکی ترمان شك ببردایە ناچوینە لای مستەشار .. چونکە لای مستەشار دەبوو ببین بە(جاش) کە لای ئێمە جاشێتی زۆر عەبێکی گەورەبوو، بۆیە سەرەتا ویستمان بەدوای چارەسەرێکی تردا بگەڕێین، بەلاّم کە نائومێدبوین(حاجی حەسەن)مان نارد چوە لای (شێخ موعتەسەم) برای شێخ جەعفەر.. کە فەوجی خەفیفەی هەبوو فەوجی(64).. ئەو بەڵێنی دا کە ئەمانپارێزێ، بەلاّم یەك مەرجی هەبوو کە هەریەکی چەکێ کلاّشینکۆف بکڕین و بە چەکەوە تەسلیمی بین..

***ئەو مەرجەتان قبوڵ کرد..؟**

-هەر گەڵ مەمنونیش بووین، هیچ چارەیەکی تر نەبوو..

***چۆن چەکتان دابین کرد..؟**

-ئێمە زۆر کەس لە لادێ چەکی خۆی هەبوو ئەوەشی نەیبوو ناچار کڕی.. چونکە ئەگەر چەکت پێنەبوایە وەریان نەئەگرتی..

***تۆ خۆت چۆن چەکت دابین کرد..؟**

-من هەر لە ئاوایی چەکم هەبوو، هەر ئەو چەکەم پێبوو بەو چەکەوە تەسلیم بووم بەفەوجی(64) و بە حساب و وەعدی (شێخ موعتەسەم) کە هەر تەسلیمی بوین لای خۆی ناونوسمان ئەکات و ئەمانکات بە(جاش) و بەهۆی جاشێتیەوە ترسی گرتنمان نامێنێ و لەم لافاوەش رزگارمان ئەبێ..

***چۆن تەسلیم بوون، یان چۆن لە ماڵەکانەوە توانیتان بگەنە لای شێخ موعتەسەم..؟**

-سەیارە هاتە شوێنمان لەماڵی(حاجی حەسەنەوە) بردمانی بۆ (چەم ئالیاوا) فەوجەکەیان بارەگاکەی لەوێ بوو..

***ئێوە چەند کەس ئەبوون بەوشێوەیە چونە لای مستەشار ..؟**

-ئێمە کەچوین یەکەمجار وامانزانی هەر ئەوەنە کەسەین و دڵمان بەوە خۆش بوو ئەم(دە پانزە) زەلامە لەناو فەوجەکەدا هەر بە ئاسانی بزر ئەبین و ئەتوانێ هەر یەکی لەگەڵ کۆمەڵێ جاشی تردا لە رەبایەیەك دامان بنێ و کەسیش نەزانێ، بەلاّم کاتێ چوینە بارەگای فەوج تەماشامان کرد دنیایەك خەڵکی لێیە..ئەتوت زەلامێ تر لە قادرکەرەمدا نەماوە و هەمووی هاتۆتە ئەو فەوجە ئەوەنە گەنجی لێبوو هەمووی بەچەکەوە کە ئەگەر پەلاماری ئەو جەیشەیان بدایە بەهەموو حکومەت بەرگەی نەدەگرت..!

لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر ... عارف قوربانی

***جگە لەئێوە کە لەناچاریدا پەناتان بۆ بارەگای فەوجی (64) برد, تەنها چەکداری کوردی لـێ بـوو. واتـا تەنها جاش لەوێ بوون؟**

-تا دوو رۆژ بەڵـێ..

***ئەی دوای ئەو دوو رۆژە؟**

-هەندێ عەسکەری هاتن بۆ لای فەوجەکەو تێکەڵ بەفەوجەکە بوون..

***ئەو دوو رۆژەی کەهیچ عەسکەری لای فەوجەکەتان نەبوو, هیچ بیرتان لەوە نـەکردەوە کـە لـەوێش خۆتـان رزگار بکەن؟**

-ئێ بۆ کوێ بچین ئەوە باشترین شوێن بوو کەهەڵمانبژارد بوو..!

***ئەی لەو دوو رۆژەدا هیچ جارێك قسەتان لەگەڵ مستەشارەکەدا نەکرد کەچیتان لـێ دەکات..؟**

-زۆر خەڵکی لێ بوو ئێمە هەر نەدەگەیشتینە موستەشارەکە تا ئەو پرسیارەی لێ بکەین..

***ئەگەر بتانوویستایا بچن ئەو پرسیارەی لـێ بکەن کەس هەبوو رێگربێ لەبەردەمتان..؟**

-وەڵاهی نازانم, ئێمە هیچ بیرمان لەوە نەکردەوە کەبچین ئەو پرسیارەی لێ بکەینو لێیـشی بـەگومان نەبووین تا پرسیار بکەین, ئێمە مەمنون بووین کە داڵدەمانی دابوو.. چیمان لێ دەکات, ئێمە پەنامان بۆ برد بوو لەدەستی سوپا بمانپـارێزێ ئـەویش مـەرجی ئـەوەبوو کـە بەچـەکەوە بـچینو دەمانپـارێزێ, ئـەو کاتەی لەوێش بووینو کەس بەلامان دا ناهات, لای ئێمـە ئـەوەبوو کەئـەو پیـاوە (موستەشـارەکە) وەعـدی خۆی بردۆتە سەرو پاراستوومانێتی..

***لەو دوو رۆژەدا هیچ گومانێکت لا دروست نەبوو کەموستەشارەکە ئێوەی هەڵخەڵەتاندبێ کەوتویەتی بەچەکەوە تەسلیم بن بۆ ئەوەی بووبێ کەوەك پێشمەرگە تەسلیمتان بکات..؟**

-لەوە ئەترسام بەڵام داڵغەی ئەوەم نەبوو کەئەوەنیەتی موستەشارەکە بێت..

***دوای ئەو دوو رۆژە کەئەڵێی (سەرباز) هاتنو تێکەڵ بە(فەوجەکەتان) بوون.. هەستت بـەوە نـەکرد کەئەم سەربازانە بۆ گرتنی ئێوە بێ..!؟**

-ئێمە هـەر چـەندە چەکیـشمان پـێ بـوو لـەناو فـەوجی جاشـیش دا بـووین بـەڵام هـەر لـە(عەسـکەر)ی ئەترساین کەئەوانیش هاتن ئێمە ئەو ترسەمان لێ نیـشت کـەبۆ گرتنـی ئێمـە بێـت بـەڵام ئـەوان بـەهیچ شێوەیەك خۆیان وا نیشان نەدا کەبۆ کارێکی لەو جۆرە هاتوون.

***ئەی وەك ئاگادار بی موستەشارەکە هیچی لەو بارەیەوە نەووت, قسەیەك بکات یـاخود بەسـەربازەکان بڵـێ بۆچی هاتوون بۆ ناو فەوجەکەی ئەو،یان بەرنامەتان چیە..؟**

-ئەگەر وتبێتیشی من نازانم.

***لەو ماوەیەی کەسەربازەکان لەوێ بوون تا ئەو کاتەی دەستگیرکران لـەو دوو نێوانـەدا کەسـی تـر نـەهات کەوەك ئێوە پەنای بۆ (موستەشارەکە) هێنابێ..؟**

-بەردەوام خەڵکی تر ئەهاتو لەدواجاردا وای لێ هات ئەو (چەمە) هـەمووی پـڕ بـوو ئەوەنـدە خـەڵك خۆی گەیاندبوووە لای شێخ موعتەسەم و داوایان لێ کردبوو کەپەنایان بدات..

***جگە لەشێخ موعتەسەم هیچ موستەشارێکی تر هەبوو خەڵك بگرێتە خۆی..؟**

-موستەشارەکانیش بوو بوون بەدوو بەشەوە هەبوو خەڵکێکی زۆری گرتە خۆیو چەكو تاخمی پێیـان کڕی کەبەحساب بەو شێوەیە بیانپـارێزێو دواتـر هـەموویان وێنـەیان گیـراو درایـە تەلـەفزیۆن کەئەمانـە بەکرێگیراوی ئێرانن تەسلیم بوونەتەوە..

***بەکرێ گیراوی ئێران مەبەستیان لەچی بوو..؟**

-مەبەستیان پێشمەرگە بوو..

***ئەی بەشەکەی تری موستەشارەکان..؟**

-ئەو بەشەی تریان کە کەمترینیانە کەسیان نەگرتە خۆیان..!

***تۆ پێت وایە کە کەسیان نەگرتە خۆیان زانیوویانە کەدوایی نـاتوانن بیانپـارێزن و زانیوویانـە کەئەنجامەکـەی چیە.. یاخود بۆیە کەسیان ناگرتە خۆیان تاکەس رزگاری نەبێ و هەموویان بکەونە بەردەستی سـووپاوە.. یـان لەترسا بووە کەنەبا رژێم بزانێ و بەچاوی ئەوان تێیان بڕوانێ..؟**

-ئەوەیان مەگەر خوا بیزانێ کەنیەتی ئەوان چی بـووە... تـۆ بـۆ ناچـی مقابەلـەی خۆیـان بکـەی بڵـێ لەئـەنفال دا بۆچـی کەسـتان نەگرتـە خۆتـان, وەڵامەکـەی لای ئەوانـە ئـەوان خۆیـان ئـەزانن..!! یـان بـۆ چەکتان بەو هەموو گەنجە کڕی و تەسلیمتان کرد..!؟

***راستە بەڵام قسەمان بۆ ناکەن..!؟**

-ئێ ئەوان خۆیان قسە ناکەن منیش ناتوانم لەجێی ئەوان وەڵامت بدەمەوە..

***کەی هەستتان بەوە کرد کە مەترسیتان لەسەرە و دەستگیر دەکرێن..!؟**

-دوای ئەوەی عەسکەری هات و هاتوو چۆی تر دروست بوو بۆ لای سەربازەکان..رۆژێك هەلیکۆپتـەرێك هات نیشتەوە(بارق)بوو.. لە لایەن شێخ موعتەسـەم موستەشـارەکەو ئـامر سـریەکانەوە پێـشوازیان لێکـرد (دوو بۆ سێ) سەعات (بارق)لایان مایـەوە ئـەوان پێکـەوە بـوون قـسەیان دەکرد، ئێمـە بـێ ئـەوەی بـزانین باسی چیدەکەن وەك ئەوەی لە دڵمانی دابێ کە بۆ گرتنی ئێمە هاتبێ ئاوا ئەترساین چونکە ئەو (بـارق)ە گەلێ زاڵم بوو..ئەمانووت هەر بۆ گرتنمان هاتووە.. بەڵام دوای کەوتنە نیشان نانەوە..

***کێ..؟**

-بارق و شێخ موعتەسەم نیشانیان نایەوە و تەقەیان لێدەکرد.. دیاربوو کەیفیان پێدەهات هەر (حیلکە حیلکیان بوو) پێدەکەنین.. تا ئەوکاتەی (بارق)رۆیی دوای ئەوە کەوتنە ناونوس کـردن و تـەحقیق کـردن لێمـــان.. ژمـــارەی چـــەك نـــاوی ســـیانی.. پیـــشە و کۆمـــەڵێ پرســـیاریان کـــرد و ئەیاننوســـی و دوای ناونوسینەکە(مصور)هات کەوتە وێنەگرتنمان بە کامێرای تەلەفزیۆنی ئیتر بەجارێ زراومـان چـوو وتمـان بەخوا دیارە ئەمجارەیان تیا ئەچین..!

***کاتێ وێنەتان گیرا، چەکەکانتان پێبوو..؟**

-ئا، ئا.. بەچەکەوە رەسممانیان گرت..

***هەستتان بەچی کرد..؟**

-وەڵڵایی هەرچەندە هێشتا هەر چەکمان پێبوو بەڵام هەستمان کرد کە ئێمەزیندانین..

***ئەی هەستتان بەوە دەکرد کە وەك زیندانی وان بۆچی بیرتان لەخۆ رزگارکردن نەکردەوە لە کاتێکـدا کـە هێشتا چەکدارن..!؟**

-ئەمە تۆ دوو سێ جارە باسی خۆ رزگار کردن بکەی، چۆن خۆمان رزگار بکردایە..!؟!

***ئێوە کە هەستتان بەوە کرد کە دەستگیر دەکرێن و باسی ئەوەت کرد کە ژمارەمان زۆر بوو ئەو هەموو چەکدارە پێکەوە بڕیاری ئەوەتان بدایە کە ئەوە قبوڵ نەکەن..!؟**

-بەخوا پرسیارێ سەیرە.. کاکە، ئەو هەموو پێشمەرگەیەی ناوچەکە هیچی پێنەکرا و زۆری وەك ئێمە تەسلیم بوونەوە، ئیتر ئێمە چیمان پێدەکرا..

***پێشمەرگەش هەبوو تەسلیم بەو فەوجە بوبێت..!؟**

-بەڵێ، زۆریش هەبوو..

***ئەوانیش وەك ئێوە وابوون، چەکداریش بوون و چاوەڕێی قەدەر بوون..؟**

-هەموومان وەك یەك وابووین.. تەگبیر کەرمان نەبوو تەگبیرکەر..!

***ئەگەر کەسێك هەبوایە رێنمایی ئەو خەڵکەی بکردبا بە بۆچونی تۆ ئەنجامەکەی چۆن دەبوو..!؟**

-هەر چۆنێك بوایە وەك ئێستا نەدەبوو..

***مەبەستت چیە وەك ئێستا نەدەبوو..!؟**

-ئێ ئەو خەڵکە هەمووی تیاچوو.. ئەگەر هەرچیەکمان بکردایە ئەنجامەکەی لەوە خراپتر نابوو کە ئێستا ئەیبینی..

***کەواتا بەهۆی سەرگەردانی خۆتانەوە واتان بەسەر هات..؟**

-بەهۆی سەرگەردانی خۆمانەوە نەبوو، بەرنامەی حکومەت بوو، بەڵام ئەگەر هەموومان ئاوا سەرمان لێ نەشێوایا بەشێکی ئەو خەڵکە هەر رزگاری ئەبوو..

***بۆ نمونە خەڵکەکە چیبکردایا رزگاری دەبوو..؟**

-وەڵای نازانم ئێستا وادەڵێم، بەڵام ئەوکاتە و لەکاتی رووداوەکاندا بەقەدەر کونی دەرزییەك روناکی نەمابوو.. ئەو هەموو خەڵکە لە فەوجێکدا کۆببوینەوە ئەگەر هەر بڕیارێکمان بدایا رەنگە هەر تیابچوینایا.. چونکە سەرباز هەموو ناوچەکەی گرتبوو نەك تەنها نزیك و دەوروبەری فەوجەکەی ئێمە، بەڵام ئێستا ئەڵێم رەنگە هەمومان تیانەچوایاین.

***ئەی لەو حاڵەتانەدا کە وێنەتان گیرا و هەستتان بەوە دەکرد کە کار لەکار ترازاوە و دەستگیر دەکرێن.. هیچ قسەیەکتان لەگەڵ مستەشارەکەدا نەکرد.. پێی بڵێن کوا بەڵێنەکەت ..!؟**

-بەو وەزعەی ئێمە مستەشارەکەیش وەك ئێمە سەری سوڕمابوو، چونکە ئەویش چاوەڕێی ئەوەی نەدەکرد کە روویدا..

***خۆی وای ووت..؟**

-کێ..؟

***موستەشارەکە(شێخ موعتەسەم)..!؟**

-نەخێر، خۆی وای نەووت بەڵام دیاربوو ئەویش وەزعەکەی بەلاوە سەیر بوو..

***چۆن ئەزانی وەزعەکەی بەلاوە سەیر بوو.. کێ ئەڵێ ئەوە رێکەوتنی نێوان(شێخ موعتەسەم و بارق) نەبووە..؟**

-نا، ئەزانم کە فێڵیشیان لە شێخ موعتەسەم کردبوو..

***کێ فێڵی لێ کردبوو..؟**

-حکومەت..

*** بۆ..؟.**

-بەویان نەوتبوو ئەو خەڵکەی ئەیگرنە خۆتان دوای ئەبێ تەسلیم بکرێن..

***کاك فەرەج ئەمە مەسەلەیەکی گرنگە.. ڕۆژێك دێت مەسەلەی ئەنفال بایەخی زۆری پێ ئەدرێ و وەك ئێستا بەفەرامۆشکراوی نامێنێ..بە وردی لەلایەن کورد خۆیەوە خوێندنەوەی بۆ دەکرێت.. مەسەلەیەکی زۆر گرنگە ڕادەی بەشداری کردنی کورد خۆی لە ئەنفالدا بزانرێ.. بە تایبەتیش موستەشارە کوردەکان، کە یەکیان(شێخ موعتەسەم)بوو ئەوەی ئێوەی تەسلیم کرد.. بۆیە داوات لێدەکەم لەم وەڵامانەدا زیاتر خۆت لەگەڵ (زاکیرەتدا) ماندوو بکە بۆ ئەوەی باشتر شتەکانت بیر بێتەوە.. من پرسیارەکەم ئەوەبوو کە ئێوەبە (شێخ موعتەسەم)تان ووت مەترسیمان لەسەرە.. بۆ ئەو وێنانە دەگرن.. بۆ ناومان دەنووسن.. بۆ تەحقیق دەکەن.. ئەم سەربازانە چین.. ئەم شتانەتان نەپرسی..!؟**

-ئێمە لەبەر ئەوەی پێمان وترابووکە بەچەکەوە تەسلیم بین نەشر دەکرێن و لەفەوجەکەدا وەك جاشەکانی تر حیساب دەکرێن.. ڕاستیت دەوێ تا ئەوکاتەی چەك کراین و خراینە سەیارەشەوە، هەر بڕوامان بە بەڵێنەکەی موستەشارەکە هەبوو تا ناو لیواکەی چەمچەماڵ ئەوکاتەی بەیەکجارەکی نائومێد بووین..

***من جارێکی تر دەپرسمەوە لە شێخ موعتەسەمتان پرسی ..!؟**

-خەڵکەکە زۆر زۆر بووین لەناو خۆماندا شتمان زۆر لێك ئەدایەوە و هەزار و یەك پرسیارمان دەکرد، هەموو ئەوانەی تۆ ئەیڵێ و ئەبێ چیمان لێ بکەن، سەد جار ئەمانەمان لەیەکتری پرسی..

***من مەبەستم خۆتان نیە.. ناڵێم لەیەکتریتان پرسی یان نا..ئەڵێم لە شێخ موعتەسەمتان پرسی ..؟**

-من خۆم نەمپرسی..

***ئەی کەسێك هەبوو لای تۆ بڵێ خۆم بە شێخ موعتەسەمم ووت و ئەو وەڵامەکەی وابوو..!؟**

-نەء..

***ئەی ئیتر چۆن ئەزانی شێخ موعتەسەم وەك ئێوە حاڵەتەکەی بەلاوە سەیر بوو.. چۆن ئەزانی ئەو ئاگای لە هەموو شتەکان نەبوو..؟**

-ئاخر ئەو زۆر شپرزە بوو بوو.. لەگەڵ یەك دوو زابتدا هەر بەیەکدا ئەهاتن و قڕەقڕیان بوو..

***لەوکاتەدا کە شێخ موعتەسەم وزابتەکانی وەك تۆ دەڵێی قڕەقڕیان بوو.. تۆ چەنێك لێیانەوە دوور بووی..؟**

-وەڵای ئێمە دوور بوین لێیانەوە، بۆ..؟

***مەبەستم ئەوەیە بزانم گوێت لە قسەکانیان بوو باسی چیدەکەن..؟**

-نەوەڵا ئەوان دوور بوون لە ئێمەوە.. گوێمان لەقسەکانیان نەبوو تەنها چاومان لێبوو..

***ئەی چۆن ئەزانی کە قڕەقڕیان بوو.. کێ ئەڵێ بۆخۆیان قسەی خۆشیان نەکردووە..؟**

-نا، دیاربوو.. ئەوکاتەی بارق لەوێ بوو خۆ هەر لێمانەوە دوور بوون بەڵام ئەمانزانی کە(پێدەکەنن). ئەمەشیان ئەمانزانی کە توڕەن و دەست بادان و قسەکانیان دیاربوو (قڕەقڕ)بوو..

***تا کەی ئەو حاڵەتە لەنێوان(شێخ موعتەسەم و زابتەکاندا) بەردەوام بوو..؟**

-تا ئەوکاتەی گەیاندمانیانە(مەفرەقەکەی بانی مەقان) لەوێش سێ چارەك بۆ سەعاتێ ئێمەیان ڕاگرت و هەر(قڕەقڕیان بوو) دوای ئەوە ئێمەیان برد بۆ چەمچەماڵ..

***بە چەکەکانتانەوە بردتانیان..؟**

-نا، نا.. هەر لە(چەم ئالیاوا) چەکمانیان کرد..

*** ئەوانەی چەکتانیان کرد هەر ئەو سەربازانە بوون کە پێشتر هاتبوون بۆ لاتان یان سەربازی تر هاتن..؟**

- کە بارق هات ئیتر هەروا سەیارەی سەربازی بوو ئەهات و سەربازی هەڵ ئەڕشت، تا ئەوەنە زۆر بوون هەریەکێ لە ئێمە دە سەربازی بەردەکەوت..

*** چۆن چەکتانیان کرد هەرکەس لە راستی خۆیەوە پەلاماری دان یان بەو ناونووسینەیکە پێشتر ناونووس کران..؟**

-دوای ناونووسینەکە تا ئەو کاتەی چەکمانیان کرد ئەوەندەی نەبرد.. کە ناونووس کراین و هەمووی تەواو بوو ئەوەندەی پێنەچوو کە چەکمانیان کرد..

***نالێم چەند دوای ناونوسینەکە چەك کران، مەبەستم ئەوەیە چۆن چەك کران..؟**

-کە ناومانیان نووسی کۆمەڵ کۆمەڵ کراین.. چونکە تەنها لەیەك شوێن ناومانیان نانووسی.. لە چەندلاوە ناویان ئەنووسی و تەحقیقیان دەکرد و ریز دەکراین.. دوای ئەوەی تەواو بووین ئەو جا دەبوو هەر کۆمەڵە و لەبەردەم خۆیاندا یەکە یەکە بچن چەك و تاقمەکە دابنێن و لە لایەکی ترەوە ریزبن..

***کێ ئاوا ئیعازی ئەدا پێتان.. وا ریزبن.. چەکەکانتان لەوێ دانێن..؟**

-ئەوانەی فەرمانیان ئەکرد ئەفسەربوون.

***ئەی کاتێ چەك کران، شێخ موعتەسەم لەکوێ بوو..؟**

-ئەویش لەوێ بوو..

***بەدیارتانەوە بوو کاتێ چەکیان کردن..؟**

-نا، نا.. ئەو هەر لەشوێنەکەی خۆی بوو لەگەڵ چەند ئەفسەرێکی تردا.. بەڵام چاوی لێبوو.. دواتر هات بۆلامان.

*** دوای ئەوەی چەك کران موستەشارەکە هات بۆلاتان..؟**

- بەڵێ.

*** هیچ قسەیەکی نەکرد..؟**

- با، وتی ئەتانبەم بۆ سلێمانی و نەشرتان ئەکەم.

*** ئەی کەس پێی نەوت وا چەك کراین و زیندانی دەکرێین..؟**

- گوێم لێ نەبوو کەس وابڵێ.

*** ئەی دوای ئەوە چیتر رووی دا.؟**

- سەیارەیان هێنا و کەوتنە بارکردنی ئێمە..

*** سەیارەکان چی بوون.. سەربازی..؟**

- نەء .. هەمووی کۆستەر بوو..

*** ئەی شۆفێرەکانیان..؟**

- هەر مەدەنی بوون..

*** هەر سەیارەی چەند کەسیان تێکرد..؟**

- سەیارەی 21 نەفەری بوون هەر سەیارەی دوو سەرباز سەرکەوت لەگەڵماندا و ئیتر هەموو کورسیەکانی تری بۆ ئێمە بوو..

*** چەند سەیارە ئەبوون..؟**

- زۆر زۆر بوو.. نازانم..!

*** کاتێ دەخرانە ناو سەیارەوە کە سەرباز لەگەڵتان سواربوو.. ئەمجارە شێخ موعتەسەم چیدەووت.؟**

- ئەوکاتەی کە بەڕیز دەمانیان خستە ناوسەیارەوە هەر ئەیوت مەترسن بۆ سلێمانیە و قسەیەکی تریشی کرد..

*** وتی چی..؟**

- وتی کاکە کێ چەکی نیە من کەفالەتی ناکەم..

*** کەس هەبوو بێچەك هاتبێ..؟**

- بەڵێ، هەرچەند هەر یەکەم رۆژ پێمانی ووت کەس بێچەك وەرناگرم بەلاّم هەبوو چەکی پێپەیدا نەکرابوو. من برایەکم چەکی بۆ دابین نەکرا بوو پێش ئەوەی سواری کۆستەرەکە بین بە شێخ موعتەسەمی ووت من چەکم نەهێنناوە..

*** شێخ موعتەسەم وەلاّمی چی بوو..؟**

- وتی چاوت دەرچێ خوا ئەکا ئیعدام ئەکرێی.. پێتانم نەوت کەس بێچەك نەیات و من کەفالەتی ناکەم..

*** کەواتا شێخ موعتەسەم پشت ئەستور بوە بەوەی کە ئەوی چەکدار بوبێ توانای پاراستنی هەیە..؟**

- وای ئەوت بەلاّم دوای وا دەرنەچوو..

*** کەی بوو لە فەوجەکە بەڕێخران..؟**

- دوای عەسر بوو..

*** لەناو سەیارەکە هیچ قسەیەکتان لەگەڵ سەربازە حەرەسەکان نەکرد.. بڵێن بۆ کوێمان ئەبەن.. یاخود بڵێن بۆ زیندانمان دەکەن..؟**

- ئەوان حەرەسی ئێمە بوون..ئێمەش نەمان ئەزانی سجنین.. هەر وامان زانی بۆ سلێمانی بۆ نەشر کردنمان ئەبەن تا ئەوکاتەی گەیشتینە بانی مەقان شێخ موعتەسەم خۆی لەگەڵ قافڵەی سەیارەکانمان دابوو لە بانی مەقان لە مەفرەقەکە زابتەکان ئەیانویست بەرەو کەرکوك بمانبەن.. شێخ موعتەسەم ئەیویست بەرەو سلێمانی دیاربوو لەچەم ئالیاوا لەبارەگای فەوجەکەبە شێخ موعتەسەمیان وتبوو کە ئەیانبەین بۆ سلێمانی بۆیە وتم فێڵیان لەویش کردبوو چونکە لە(بانی مەقان) کاتێ ئەیانویست بەرەو کەرکوك بەرێمان کەن شێخ موعتەسەم زۆر پێی تێك چوو.. لەسەر جادەکە سێ چارەك بۆ سەعاتێ هەر لەگەڵ زابتەکاندا هەرای بوو لەسەر ئەوەی کە نەهێڵێ بۆ کەرکوك بمانبەن.. بەوەیا ئەڵێم رەنگە موستەشارەکان نەیانزانیبێ کاتێ خەڵکیان گرتە خۆیان ئەنجامەکەی وا ئەکەوێتەوە.. چونکە شێخ موعتەسەم لە فەوجەکە لە(چەم ئالیاوا) کە سەرکەوتین وتی مەترسن ئەتانبەین بۆ سلێمانی و نەشرتان ئەکەم لەبانی مەقانیش زۆر(قرەقرِی کرد) لەسەرمان کە ئەگەر خۆی ئاگای لە هەموو شتێ بوایا و رازی بوایا لەسەری هەر لەبارەگای فەوجەکە کە سوپا هات و چەکمانیان کرد خۆی ئەدزیەوە..

دیاربوو لە(بانی مەقانیش)کە نەیهێشت بەرەو کەرکوك بچین و بەرەو چەمچەماڵ هێنامانیان هەر لەسەر پێداگری(شێخ موعتەسەم)بوو رەنگە پێان وتبێ وا ئەیان بەین بۆ سلێمانی. چونکە دوای ئەوەی بەرەو چەمچەماڵ بوینەوە ئیتر (شێخ موعتەسەم) خۆی رۆیشت.. سەیارەکان لەمەقان هاتنە خوارەوە و

لەبەردەم لیواکەی چەمچەماڵ کە سەربازی زۆری لێبوو رامانیان گرت و بەریز بەدوای یەکتریدا هەموو قافڵەی سەیارەکانیان بردە ناو لیواکەی چەمچەماڵەوە.

*** کە ئێوەیان بردە ناو لیواکەی چەمچەماڵ خەڵکی تری لێبوو مەبەستم لە خەڵکی گوندەکانە کە دەستگیرکرابێ..؟**

- خەڵکێکی زۆری لێبوو.. پڕی ژن و مناڵ بوو.. تەرەکتەرێکی زۆری لێبوو شەرواڵی ژن کرابۆ چەنچی عەرەبانەی تەرەکتەرەکەوە، کە ئەو دیمەنەم بینی وەك ئەوە وابوو گوللەیەك بەسەر دڵمەوە بنێن.. ئیتر هەمومان نائومێد بووین نەك لەوەی کە نەشر ناکرێین. بەڵکو لە ژیانیش، وتم تازە تەواو چاومان بەدونیای رۆشن ناکەوێتەوە.. چونکە بەدیمەنی ئەو هەموو ژن ومناڵە کە لەناو لیواکەی چەمچەماڵدا خڕکرابوونە یەکتریدا.. ئیتر دڵنیابووم لەوەی کە ئەو هەموو قسەیەی دەکرا کە گوایە دەستی لە ژن و مناڵ نەپاراستووە و هەموو خەڵکەکەی گرتوە لەوێ کە چاوم بەو ژن ومناڵە کەوت ژن ومناڵەکانی خۆم بیرکەوتەوە ترسی ئەوەم لێ نیشت کە ئێستا ئەوانیش گیراون.

*** ئەی سەربازی زۆری لێبوو..؟**

- هەر لە ئەقڵدا نەبوو.. نازانم ئەم حکومەتە سەگبابە ئەو هەموو سەربازەی لەکوێ بوو.. خوا ئاگادارە ئەتوت دەنکە تەزبیحە بەدوای یەکتریەوە بەڕیز وەستابوون و پاسەوانی لیواکە بوون کە پڕبوو لەژن و مناڵ و قوڕ بەسەری وەك ئێمە.

*** چەنێ لە لیواکەی چەمچەماڵ هێشتانیانەوە.؟**

- نزیکەی 3 چارەکە سەعاتێ.

*** لە لیوای چەمچەماڵ تێکەڵ ئەو ژن و مناڵانەتانیان کرد یاخود بەجیا لەوان ئێوەیان دانا..؟**

- ئێمە هەر لەناو سەیارەکان بوین.

*** داتانیان نەبەزاند..؟**

- نەخێر.

*** ئەی بۆچی ئەو سێ چارەکە سەعاتە راتانیان گرد..؟**

- نازانم..

*** سەیارەکان وا ئێوەی تیابوون برانە کوێی لیواکەوە..؟**

- ناو لیواکە هەمووی پڕی ژن و مناڵ بوو هەر لەسەر ئەو جادەیە رامانیان گرت وا ئەچوو بۆناو لیواکە..

*** هەستت بەهیچ شتێ نەکرد، یا ئێستا چۆنی لێك ئەدەیتەوە پێت وایە بۆچی ئێوەیان بەو شێوەیە لە سەیارە راگرتووە..؟**

- شوێن نەبوو دامان بگرنە کوێ..

*** ئەی کە شوێن نەبوو بۆچی براونەتە ئەوێ..؟**

- وەڵای رەنگە بۆ ئەوەبوبێ کە بەچاوی خۆمان ئەو هەموو ژن و مناڵە ببینین و بزانین کەچییان بەسەر هاتووە.

*** لەماوەی ئەو سێ چارەکە سەعاتەدا هیچ کەسێك نەهاتە لاتان یاخود هیچ قسەیەکتان لەگەڵ سەربازە پاسەوانەکانی ناو سەیارەکەتاندا نەکرد..؟**

- ئێمە خۆمان قسەمان نەکرد ئەگەر قسەشت بکردایە ئەوان جوابی ئێمەیان نادایەوە بەلاّم هاتنە لامان و سەر لەنوێ ناومانیان نووسییەوە..

*** کێ بوون ئەوانەی ناوەکانیان ئەنووسی..؟**

- هەر سەرباز بوون.. نازانم پلەیان چیبوو بەلاّم عەسکەری بوون.

*** چۆن ناویان ئەنووسی.. داوای ناسنامەیان دەکرد یان هەر کەسێ لە راستی خۆیەوە ناوی خۆی دەوت..؟**

- ئەوان لەناو دەرگای سەیارەکە بوون و بەریز یەکە یەکە ناوی خۆمان دەوت و ئەیاننوسی..

*** هیچ قسەیەکی تریان لەگەڵتان نەکرد..؟**

- بەرەوەلاّ پێمانی ووت هەموتان رەمی دەکەین..

*** ئەوکاتە قسەکەی ئەوتان چۆن وەرگرت..؟**

- ئەوان دیاربوو بەراستیان بوو کە ئەیان ووت هەموتان رەمی دەکەین.. بەلاّم ئێمە وامان ئەزانی هەر بۆ ئەوە ئەو قسەیەدەکەن کە بمانترسێنن..

*** دوای ناونووسینەکە خستانیانە رێ..؟**

- ئەوەنەی پێنەچوو.. ئا هەردوای ناونووسینەکە دێوریان بەسەیارەکانمان کرد و کەوتینەرێ..

*** سەیارەکانیشان نەگۆڕی..؟**

- یەعنی چۆن..!؟

*** مەبەستم ئەوەیە هەر بەو سەیارانەی لەچەم ئالیاواوە هێنرابوون بەو سەیارانە بران یاخود خرانە ناو سەیارەی ترەوە..؟**

- هەر ئەو سەیارانە بوون..

*** تەنها ئەو وەجبە سەیارەیەی ئێوە بوون بردتانیان یان کەسی تریان خستە تەکتان..؟**

- با، حیمایەی تر و کۆمەڵێ سەیارەی تریش کە پڕبوون لە خەڵك ئەوانیشیان خستە ناو قافڵەکەی ئێمەوە.

*** جگە لە سەرباز چەکداری کورد لە لیوای چەمچەماڵ نەبوون..؟**

- ئێمە هەر لە سەیارەدا بوین، ئەوەی لە ئێمەوە دیاربوو هەمووی سەرباز بوو ئیتر نازانم کورد بوون یان عەرەب..

*** مەبەستم لە جاش بوو..؟**

- نا، نا.. کەسم نەبینی..

*** کەی بوو لە لیواکەی چەمچەماڵ بەڕێخران..؟**

- دوای مەغریب بوو..

*** تاریك داهاتبوو..؟**

- ئا.. چونکە سەیارەکان لایتیان داگیرساندبوو.

*** بەرەو کوێ بردتانیان..؟**

- لە چەمچەماڵەوە جارێکی تر بەرەو مەقان سەرکەوتن..

*** هەستت بەچی دەکرد..؟**

- هەست بەچی بکەین، ولأیی خۆشمان نازانین.. لە حالەتی وایە لەیەك دەقەدا هەزار دالغە لێ ئەدەی بیرت بۆ هەموو شتێ ئەچێ.. نازانم بلێم هەستمان بەچی ئەکرد.. ولأیی هەستمان بەوە ئەکرد کە زوڵممان لێ ئەکرێت..

*** ئەی دوای ئەوەی گەیشتنە بانی مەقان بۆ کوێ تر بران..؟**

- بۆ کەرکوك.. هەر بە جادەکەیا بردمانیان بەرەو کەرکوك.. لەناو سەیارەکە ئەمووت دیارە یان ئێمەیان تەنها بۆ ناونووسین بردووە بۆ چەمچەماڵ یان هەر لەیەکەم جار بە نیاز بوونە بمانبەن بەرەو کەرکوك بەلأم شێخ موعتەسەم نەیهێشتووە..

*** ئێستا قەناعەتت وایە کامیان بوبێ..؟**

- وەلأیی مەگەر خوا بزانێ

*** بردتانیانە ناو کەرکوك..؟**

- نەخێر، هەر یەکسەر بردمانیان بۆ تۆپزاوا.. ئاخ تۆبزاوا..!!

*** کەی بوو گەیشتن..؟**

- شەو بوو..

*** مەبەستم کاتەکەیەتی نازانی سەعات چەند بوو..؟**

- رەنگە لەدەور (9)ی شەو بووبێ

*** باشە خۆ نێوان چەمچەماڵ و تۆپزاوا زۆر نیە بۆ..؟**

- سەیارەکان چونکە بە قافلە بوو خێرا نەدەرۆیشتن..

*** تۆبزاوا خەڵکی تری بۆ برابوو کاتێ ئێوەیان برد..؟**

- دنیایە خەڵکی لێبوو..

*** چی بوون..!؟**

- گشتی وەك ئێمە لە دێیەکانەوە هێنرابوون..

*** مەبەستم لەوەیە ژن و مناڵ بوون یاخود تەنها پیاو بوون..؟**

- تۆبزاوا بەخوا هەموو نەوعێکی لێبوو.. لەمناڵی(قنۆرکە)وە تا بەساڵأچووی سەدساڵە..

*** چۆن بردتانیانە ژوورەوە بە سەیارەکانەوە یاخود داتانیان گرد..!؟**

- من نازانم شوێن چی بووە.. دێ بووە یان شار ، ئەیان ووت مەعەسکەری تەدریبی جەیش شەعبی بووە..زۆر گەورەبوو دەشتاییەکی زۆر گەورە هەمووی تەلبەند کرابوو کۆمەڵێ قاعەی زۆر گەورەشی لێبوو هەر لە تەلبەندەکەوە ئەیانکردە ژوورەوە ئیتر لە سەیارەکان دایان ئەبەزاند و عەسکەری دنیای لێبوو ئیتر وەك رەشە ولأخ ئەتیان دایە پێش بەرەو قەعەکان لە ساحەیەکی گەورەدا ئەو خەڵکە هەمووی کۆمەڵ کۆمەڵ کرابوو، ژن بەجیا.. پیاو بەجیا، مناڵ بەجیا.. یەك هاتوهاوارێك بوو هەر مەپرسە بڕوابکە رەنگە ڤیژ و ڤاو ئەو خەڵکە رۆژە رێیەك رۆیشتبێ.. خەڵکەکە گەلێ زۆربوون تەقدیر ناکرێ چەنێ ئەبوو..

*** ئێوەیان بەجیا وەك کۆمەڵێکی سەربەخۆ هێشتەوە یاخوا تێکەڵ بە خەڵکی ترتانیان کرد..؟**

- تێکەڵ کۆمەڵێ زلامانیان کرد..

*** خەڵکی کوێ بوون..؟**

- ئینجا خەڵکی کوێ نەبوون . وەڵایی ئەگەر بڵێم خەڵك هەموو دێیەکی تیابوو درۆ نیە، لە هەر کەسێکت ئەپرسی خەڵکی کوێی هەر یەکی ناوچەیەکی ئەوت..

*** ئەوان چەنێ پێش ئێوە برابوونە ئەوێ..؟**

- هەبوو هەر ئەو رۆژە برابوو هەبوو ئەیوت وا چوار رۆژە لێرەم و هەر بۆی دەهێنن و پەیتا پەیتا لێی بار ئەکەن..

*** تۆ کەسێکت ناسی لەناو ئەو خەڵکەدا کە پێش تۆ برابونە تۆبزاوا..؟**

- رەنگە(30)کەسم تیا ناسی بێت خەڵك ئەو دێیانەی دەوروبەرمان بوون

*** ماوەی چەنێ لەو ساحەیە هێشتانیانەوە..؟**

- وەڵایی لەوە ئەچوو ئێمە شانسمان هەبوبێ هەر ئەو شەوە نۆرەی ناونوسینمان بەرکەوت وخراینە قاعەوە، بەڵام هەبوو ئەیوت چوار رۆژە لەم ساحەیەم هەر لە سەرما خەریك بوو رەق بینەوە..

*** ناونوسینەکە چۆن بوو.. ئێوە ئەچون بەرەو شوێنێ بۆ ناونووسین یاخود خۆیان ئەهاتن ناوتانیان ئەنووسی..؟**

- لەیەك شوێن ناویان نانووسی.. لە دە لاوە ریز دەکراین بۆ بەردەم ناونووسەکان.

*** چیان ئەپرسی..؟**

- هەر لەناوی خۆتەوە تا ماڵ و منداڵ و کەس و کار و بڕوابکە پرسیاری ناوی دراوسێ و خزمی دانیشتووی شاریشیان ئەکرد..

*** دوای ناونووسینەکە..؟**

- دوای ناونووسینەکە لە شوێنێ تر کۆمەڵ کراین و بەپێی ئەو ناونوسینە کۆمەڵ کۆمەڵ کرابوین بەرەو قاعەکان بردمانیان هەر قاعەی لە(500 بۆ 600) کەسیان تێ ئەکرد..

*** تەنها زەلام بوون..؟**

- ئێمە ئا.. بەڵام قاعەی تر هەبوو هەمووی ژن بوو هەبوو هەمووی منداڵ بوو هەبوو هەمووی پیرەکان بوو.. بەڵام ئێمە هەمووی گەنج بوو.

*** لەناونووسینەکەدا جیادەکرانەوە گەنج بەجیا و پیرەکان بەجیا..؟**

- ئا.. ئا.. ئەوکاتەی ناوەکەیان ئەنووسی ئەوەی گەنج بوو هەر تەحقیقی تەواو ئەبوو دوو سەرباز ئەیانکرد بەباڵێدا بەرەو کۆمەڵی گەنجان و پیریش بەرەو کۆمەڵی پیرەکان.. کابرایەکم ئەناسی خەڵکی(حەسەن ئاوا) بوو ناوی(غفور حاجی توفیق) بوو لەگەڵ ناونووسەکەدا کردبویە موناقەشە ئەیوت من موالیدەکەم گەورەیە تا تێکەڵ بە پیرەکانم کەن. بەڵام ئەوان خستیانە ناو ئێمەوە بە حیساب گەنجەکانەوە..

*** دیارە هەر لەوێ هەستتان بە مەترسی ئەوە دەکرد کە گەنجەکان چارەنووسێکی خراپ چاوەڕێیانە..؟**

- هەبوو بڕوای ناکرد بەو دەردە بچین کە تووش بوین، هەبوو ئەیوت رەنگە هەر گەنج بکوژن.. هەبوو ئەیوت هەرچی نێرینە هەیە ئەیکوژن.. هەبوو ئەیوت بەرمان ئەدەن .. ئەو کابرایەش دیاربوو وای ئەزانی ئەوەی بکرێتە ناو کۆمەڵی پیرەکانەوە رزگاری ئەبێ..

*** قاعەکان گەورەبوون..؟**

- ئەرەوەڵا لەم سەرەوە ئەو سەریت بە ئاستەم ئەبینی..

*** ژمارەی قاعەکان زۆربوون..؟**

- زۆربوون.. بەلأم خەلكەكەيش گەلێ زۆر بوو لە قاعەكاندا هەمووی جێی نابوەوە، چەنێكی لەقاعەبوو دە ئەوەنەی بەو دەشتەوە بوو..

*** ئێوە كاتێ خرانە قاعەكانەوە، كەسی تر لەناو قاعەكە هەبوو..؟**

- هەندێ منالْ و ئەختياری لێبوو ئەوانيان دەركرد تەنها ئێمەماينەوە كە گەنجەكان بوين..

*** ئەی ئەوانيان بۆ كوێ برد..؟**

- نازانم..

*** برديانيانە قاعەی تر يان سواری سەيارە كران.. خرانە گۆڕەپانەكەوە، چيان لێ كرا..؟**

-وابزانم برديانيان بەرەو قاعەكانی ژورتر كە ئەوانەيان ژن و منالْ و پيرەمێردی تيابوو..

*** كاتێ خستتانيانە قاعەكەوە هيچ قسەيەكيان لەگەڵتان نەكرد..؟**

- وەك چی..!؟

*** هەر قسەيەك بێت ئەفسەرێك يان سەربازێك قسەيەكی لەگەلْ كردبن..؟**

- ئەوەبلێی.. هەزار قسەيان ئەكرد.. جنێويان ئەدا كورە وەك سەگ ئەڕشانەوە..!!

*** ئەگەر هەندێ لەو قسانەت لەبير مابێ..؟**

- هەموويم لەبير ماوە.. هەمووی هەر جنێو بوو..

*** جنێويان تەنها بەخۆتان ئەدا يان بەژن و خوشك و دايكيشتان..!؟**

- بەخۆمان و خوشك و دايك و ژن و باو و باپيرمان و مام جەلاليش..

*** مام جەلال بۆ..؟**

- وەلأ نازانم، پێمانيان ئەووت با جەلال تالەبانی بێت رزگارتان كات..

*** ئێوە هيچتان ناووت..؟**

- كێ ئەيوێرا قسەبكات.. وەلأ فزە لە دەممان بهاتايەتە دەرەوە زمانمانيان ئەبڕی..

*** هيچ كەس قسەی كرد و وايان لێكردبێ..؟**

- كەس نەيئەوێرا قسە بكات ئەگينا خراپتريشيان ئەكرد..

*** تا ئەوكاتەی لە تۆبزاوا گواسترانەوە.. هيچ خواردنيان دا پێتان..؟**

- ئەو شەوەی كردمانيانە قاعەكانەوە كە ئێمە لەدوای نيوەرۆكەيەوە گيرابووين ئەو شەوە و رۆژەكەيشی تا ئێوارە هيچيان نەدا پێمان.. هەر خەريكبو لەبرساو لە تينودا بمرين.. هەموو لە ترسا قورگمان ووشك بوو بوو تا ئێوارەكەی رۆژی دواتر ئەوجا هەندێ شۆربايان هێنا نازانم بلێم چيبوو ئەگەر وەك ئێمە لەناچاریدا نەبوايا مرۆڤ تەبيعەتی ناچوە سەری بەلأم ئێمە لەبرسا شەڕمان بوو لەسەری چونكە كەميان هێنابوو دياربوو هەر بۆ ئەوەش كەميان هێنابوو تا بەشێكی بەری نەكەوێت..

*** ئەی ئەو خەڵكەی لە حەوشەكە بوون ئەوان نان و ئاويان دا پێيان..؟**

- نازانم.. خۆ ئەو خەڵكە يەك كۆمەڵێ نەبوو تا ئێمە بزانين نان و ئاويان ئەدەنێ ياخود نا وەك(رانەمەڕ) بەسەر يەكدا ئەهاتن بەردەوام هەروا قافڵەی سەيارەبوو خەڵكی تری ئەهێنا و دايان ئەگرت و ئەياندايە پێش بۆ ناو خەڵكەكە و جار نەجارێكيش قافڵەيەك سەيارە ئەهاتن و كۆمەڵێكيان لێ بار ئەكرد.

*** تۆ لەناو قاعەكەدا لەكوێ وە بووی..؟**

- چۆن لەکوێ وە بووم.. لەناو قاعەکە بووم..!!

*** مەبەستم لای دەرگاوە بووی تا لە درزی دەرگاوە دەرەوەت لێوە دیاربێ..!؟**

- قاعەکان بە باڵای زەلام پەنجەرەی تیابوو ، رەنگە هەر قاعەی پەنجا پەنجەرەی وای تیابوبێ.

*** کەواتە تۆ خۆت لە پەنجەرەکانەوە دەرەوەت ئەبینی..؟**

- هەمومان ئەمانبینی..

*** تۆ خۆت بینیت خەڵك بارکەن و لە تۆبزاواوە ببەن بۆ شوێنێکی تر..؟**

- ئێ کەس هەیە چوبێتە تۆپزاوا و چاوی لێ نەبوبێ ئەو عالەمەیان چی لێکرد..!

*** خۆت چەند وەجبەت بینی کە لە سەیارە بار بکرێن..؟**

- وەڵایــی ئــەتوانم ســوێند بخــۆم لــەو دوو شــەو و رۆژەدا وامــن لــەوێ بــووم پــەنجا وەجبــە زیاتریــان بارکردووەو خەڵکی تریان هاوردۆتە شوێنیان..

*** چۆن باریان ئەکرد.. بەریز و ناونووسین بوو یاخود هەروا بە پاڵ و ئەوی بەری بکەوتایا..؟**

- هەموو ئەو خەڵکەی براوەتـە تـۆبزاوا نـاو هـەمووی نووسـراوە بـڕوا ناکـەم یـەك کەسـێ هـەبێ نـاوی نەنووسـرابێ وەجبـە وەجبـە ناویـان ئەنووسـرا و ئەکرانـە کۆمـەڵێك و قافڵەیـەك سـەیارە ئـەهات ئـەو کۆمەڵەی بار ئەکرد و وەجبەی تر ئامادە دەکرا..

*** چۆن پێدا رائەگەیشتن ناوی ئەو هەموو خەڵکە بنووسن ئاوا بەخێرایی..؟**

- ئێ کاکە لە سەد لاوە ناونووس نـاوی ئەنووسـی خـۆ یـەك کـەس نـەبوو.. بـەخوا رەنگـە سـەد دەفتـەر بەدەست خەریك ناونووسین بوبێ..

*** ئەوانەی بە بەرچاوی تۆوە بارکران.. چی بوون..؟**

- گشتی خەڵك بوو وەك ئێمەی قور بەسەر..

*** مەبەستم لەوەیە ژن و منداڵ بوون.. گەنج بوون.. پیر بوون..!؟**

- هەمووی .. هەمووی بوو..

*** هەر بە تێکەڵی ئەیانبرد..؟**

- نا، نا.. کە لە دێیەکانەوە خەڵکەکەیان هێنابوو تا(تۆپزاوا) پێکەوە بوون لەوێ جیاکرانەوە ژن و منداڵ بەجیا.. کچی گەنـج گشتی جیاکرایەوە و بەجیابوون.. پیرە ژن و پـیرە مێـرد بەیەکـەوە زەلامـی گـەنجیش هەمووی بەجیا بارکران..

*** ئەی بۆ کە ئەپرسم ئەڵێی هەمووی بوو..!؟**

- ئێ هەموویم بینی بەڵام ئاوا بەجیا جیا باردەکران..

*** ئەو سەیارانەی کە دەهاتن بۆ بردنیان چی جۆرە سەیارەیەك بوون..!؟**

- دوو جۆر بوون(سەوز و سپی) شێوەیان وەك ئیسعاف وابوو هیـچ پەنجەرەی نەبوو..

*** هەر قافڵەی چەند سەیارە ئەبوون کە ئەهاتن بۆ گواستنەوەی ئەو خەڵکە..؟**

- رەنگە هەر بیست بۆ بیست و پێنـج سەیارە بوبێ..

*** لە قاعەکان خەڵکیان بارئەکرد یان لە گۆڕەپانەکە..؟**

- له هەردووکی.. جاری وابوو کە سەیارەکان ئەهاتن لەبەر ئەوەی لە گۆڕپانەکە وەجبەی بۆ جیا نەکرابۆوە ئەهاتنە دیار قاعەیەك و باریان ئەکرد.. جاری وایشبوو هەر لە ساحەکە کۆمەڵ کۆمەڵ کرابوو بۆیان باریان دەکرد..

*** خەڵکەکە خۆی سوار دەبوون.. یان بەزۆر سەریانیان دەخست..؟**

- ئێمە گشتمان رەزیل بوین لەبەردەستیان .. کەس نەبوو بەقسەیان نەکات، بەلام ئەوان چونکە زاڵم بوون هەر پەلاماری خەڵکەکەیان ئەدا.. بەخوا بینیم پیرەژنی سەرسپی بەقژ رایان ئەکێشا.. پیرەمێردم ئەدی بەشەق لێیان ئەدا.

*** دەست یان چاوی خەڵکەکەیان نابەستەوە کاتێ باردەکران..؟**

- زۆر سەیربوو هەبوو دەست و چاویان دەبەستەوە و جلەکانیشیان لەبەریان دائەکەند تەنها کراس یان ژێر کراسێك و شەرواڵەکەیان لەپێدا ئەهێشتەوە و دەست و چاویانیان دەبەستەوە.. وەجبەی وایش بوو هیچیان لێیان ناکرد و سواریانیان دەکرد..

*** زۆرتر کامەیان دەست و چاوی دەبەسترا.. گەنجەکان.. یاخود پیرەکان..؟**

- نا، ئەوەی چاویان دەبەستەوە تەنها گەنجەکان بوون.. بەلام وەجبەی گەنجەکانیش هەبوو کە دەست و چاویان نابەسترایەوە..

*** هەستتان ناکرد بۆچیە وا هەندێکی چاوی دەبەستن..!؟**

- نەوەڵا.. بەلام ئەمانوت دیارە ئەوانەی وا دەست و چاویان ئەبەستن بۆ گوللەباران کردنە.. بۆیە ئەمان ووت خوایە رەحممان پێبکەیت و دەست و چاومان نەبەستن..

*** ئەی ئەوەنەی لە تۆپزاوابووی چۆن ئەو خەڵکە ئەچوونە سەر ئاو..!؟**

- ریزێ(ئاودەستی لێبوو) بە نۆرە ئەو خەڵکانەیان لە قاعەکانەوە ئەبرد بۆ سەر ئاو.. بەلام هەتا ئەتیان برد و ئەتیان هێنایەوە لە دواوە بە قۆناغە تفەنگ لێیان ئەدای.. بەخوا هەبوو لەتاوا میز و پیسیەکەی ئەکرد بەگیان خۆیا..

*** تۆ سەرەتا باسی ئەوەت کرد کە لە(چەم ئالیاوا) براکانت لەگەڵ بوون کاتێ گیران.. من بیرم چوو بپرسم تا کوێ لەگەڵ براکانت پێکەوە بوون..؟**

- شەو و رۆژی یەکەمیش کە لە تۆپزاوا بوین و تا ئەوکاتەی بەقایمە و ناو خوێندنەوەوە هاتن و ناوی من دەرچوو بۆ رەمی کردن.. لەوێ لەیەکتر جیا کراینەوە..!

*** بە هۆی چیەوە ناوی تۆ دەرچوو بۆ گوللەباران کردن ولە براکانت جیاکرایتەوە کەهەمووتان پێکەوە گیرابوون..؟**

- نازانم بە هۆی چیەوە بوو.. دووەم شەو بوو لە تۆپزاوا بوین سەعات 12ی شەو هەندێ سەربازی بەرگ سەوز هاتنە ناو قاعەکەی‌ئێمەوە کەوتنە ناو خوێندنەوە و ناوی هەر کەسێکیان بخوێندایەتەوە لە قاعەکە ئەیانکردە دەشتەوە.. ناوی من و ئامۆزایەکمی تیابوو وەك ئەو خەڵکەی تر کراینە دەرەوەی قاعەکە و براکانم لەو وەجبەیەدا ناویان نەخوێندرایەوە و ئەوانیش وەك ئەو خەڵکەی تر کەناوی دەرنەچوو لە قاعەکەدا هێشتیانیانەوە.

*** کاتێ ناوەکانیان دەخوێندەوە، هیچ شتێکیان ووت.؟**

- نەخێر.. تەنها وتیان ناوی هەرکەس خوێندرایەوە بێتە دەرەوە..

*** ناوی تۆ و ئامۆزاکەت پێکەوە خوێندرایەوە، یاخود ناوی تر زۆر لە نێوانتانا بوو..؟**

- بەدوای یەکتریدا ناوەکانمان دەرچوو.

*** ئەی شەوی پێشتر بەرلەوەی بکرێنە قاعەکانەوە پێکەوە ناونووس کران..؟**

- ئا، هەمومان ئەو شەوە ناونووس کراین.

*** ئەزانم ئەو شەوە هەموتان ناونووس کران.. بەڵام کاتێ ناونووس کران تۆ و ئامۆزاکەت لە ریزەکەدا بەدوای یەکتریەوە بوون..؟**

- بەڵێ.

*** ناوی چی بوو..؟**

- ساڵەح ئەمین ئەحمەد

*** چەند کەس ئەبوون ئەوانەی ناوتان خوێندرایەوە و کرانە دەرەوەی قاعەکەتان..؟**

- رەنگە (100)کەس بوبێتین..

*** کاتێ هێناتانیانە دەرەوە، تێکەڵ ئەو خەڵکەی تری گۆڕەپانەکەیان کردن..!؟**

- نەخێر.. دامانیانە پێش بەرەو قاعەیەکی تر.

*** خەڵکی تری تیابوو یان چۆڵ بوو..؟**

- سەرەتا کەمی تیابوو بەڵام چەند وەجبەیەکی تریان بۆ هێناو پڕیان کرد . ئەوەندەیان بۆ هێنا بڕوا بکە تا بەیانی یەك کەس نەیتوانیوە بخەوێ چونکە زۆری هەر بە پێوەبوو تا بەیانی رێگەنەبوو هەر لە شوێنی خۆت دابنیشی ئەوەنە خەڵکیان تێکردبوو..

*** لە کوێ وە ئەو خەڵکانەیان هێنا.. لەناو گۆڕەپانەکەوە یان ئەوانە بوون کە تازە ئەهێنران و کرانەقاعەکەی لای ئێوەوە..؟**

- هیچیان نەبوو.. ئەوانیش وەك ئێمە هەر (100)کەسیان لە قاعەیەکەوە هێنابوو..

*** سەرجەم قاعەکە چەند کەسی تیابوو..؟**

- بەخوا رەنگە(700)کەسی تیابوبێ. چونکە قاعەکەی یەکەمجار (500)کەسیان تێکرد جێگامان سەغڵەت بوو.. بەڵام ئەم قاعەیە ئەوەنەی تێکرابوو جێی پێت بە ئاسانی نابووەوە..

*** ئەم قاعەیە بچوکتر بوو لە و قاعەیەی یەکەمجار تیایدا زیندانی کران..؟**

- نەخێر هەمویان بەقەدەر یەکتری بوون..

*** لەگەڵ خەڵکەکەدا بێگومان قسەتان کردووە.. ئەوانیش وەك ئێوە هەر کۆمەڵێك و لە قاعەیەك هەڵبژێردرابوون یان جیاکرابوونەوە.. خۆتان چیتان ئەووت..! بۆچونتان چیبوو لەبارەی ئەو جیاکردنەوەیەوە..؟**

- یەکەمجار کە ئێمە جیاکراینەوە و بردمانیانە ئەو قاعەیەی تر.. من ووتم دیارە بەزەییان پێمانەدا هاتوەو لەو قاعەیە جێگامان نابۆوە بۆیە هێنامانیانە ئەم قاعەیەی تر تا بتوانین تیایدا بخەوین ..بەڵام کاتێ ئەو خەڵکەی تریان هێناو ئەوەندەیان تێکرد کە جێی پێمان نەبێتەوە.. ئیتر ترسم لێ نیشت و سەد پرسیارم لادروست ئەبوو کە بۆچی جیاکراینەوە و بۆچی لەهەر قاعەیەك کۆمەڵێکیان هێناوە.. ئەمووت رەنگە بمانکوژن.. بەڵام دوایی ئەمووت باشە ئەی بۆچی ئەو خەڵکەی تر ناکوژن خۆ ئەوانیش وەك ئێمە وان.. ئەمووت رەنگە ئێمە(نەقڵ) بکەن بۆ شوێنی تر..! ئەمووت بەڵکو خوابکات بەرمان بدەن. هەزار و یەك پرسیارمان ئەکرد.. ئەو شەوە نازانم بڵێم چۆن رۆژبوەوە.. چی لەتاو دەردی خۆمان و چی لەتاو

ئـەو خەڵكـەی وا ئـەمان بینـی كـە چـیان پێـدەكرا لـەو گۆڕەپانـەدا، ئـیتر نـازانم چـۆن لـەتاوا روحمـان دەرناچوو.. دڵمان ناتەقی.. لەداخا نەمردین..!!

*** تاكەی لەو قاعەیەدا هێشتانیانەوە..؟**

- سەعات 9.20 ئەبوو كۆمەڵێ سەیارەیان هێنایە بەردەركی قاعەكەمان و دەرگایان لەسـەرمان كـردەوە و بەناو خوێندنەوە جارێكی تر بانگ كراینە دەرەوە بۆ ناو سەیارەكان.

*** چەند سەیارە ئەبوون..؟**

- وەڵڵایی نەم ژمارد بەڵام لە دەوری(20)بیست سەیارەدا ئەبوون.

*** سەیارەكان چی بوون..؟**

- هـەر عەینـەن ئـەو سـەیارانەی كـە باسـم كـرد ئـەهاتن خـەڵكیان تـێ ئـەكرد و ئـەیانبرد.. هـەر وەك ئەوانەی تر وابوو..

*** ئاخر چی سەیارەیەك بوون..؟**

- وەڵاهی من تا ئەو رۆژە سەیارەی لەو جۆرەم نەبینیبوو وەك ئیسعاف وابوون بـەڵام نـازانم نـاوی چـی بوو..

*** هەستت نەكرد ئەوكاتەی سواریان كردن لـەناو خۆیانـدا نـاوی سـەیارەكە بهێـنن، شـتێكی وات بـەرگوێ نەكەوت..؟**

- نەء

*** رەنگی سەیارەكان چۆن بوو..؟**

- هەندێكی سەوز بوو.. هەندێكی سپی..

*** تۆ سواری كام جۆریان كرای.. سەوز یان سپی..؟**

- سەوز بوو..

*** چەنەم سەیارەبوو كە باركران..؟**

- بەوخوایە برا ئەوانە نازانم..

*** لەو سەیارەیەی تۆی تێدابووی كەسێكی تری تیابوو كە تۆ بیناسی..؟**

- ئامۆزاكەم و كوڕێكی تریش ناوی(ئەدیب كوڕی شێخ حەكیم فەیم تاڵەبانی) بوو خەڵكی بنار گل بـوو لەگەڵ مندا پێكەوە لە سەیارەیەكدا بووین..

*** سەیارەی چەند كەسیان تێكرد..؟**

- سـەیارەكە كورسـیەكانی وەك كورسـی دواوەی توێتـا وابـوو ریـز ریـز بـوو نەفـەرەكان پـشتمان ئـەدا بەیەكتریدا، نازانم چەند ریز كورسی بوو بەڵام هەر سەیارەی(50 بۆ 60)كەسیان تێ ئەكرد..

*** ئەو(50 بۆ 60) كەسە پێكەوە لەیەك سەیارەدا بوون كەسیان هەبوو بڵێ مـن جـاری تـر لـەم سـەیارەیەم بینیوە..؟**

- لە رێگە لەناوخۆماندا قسەمان دەكرد زۆر باسی ئەم جۆرە سـەیارەیەمان كـرد گـشتی ئـەیووت پێـشتر لەم سەیارەیەم لە عێراق دا نەبینیوە.. لەوە ئەچوو لە وڵاتی ترەوە هێنابێتیان

*** تەماشای ژمارەی سەیارەكەتان نەكرد..؟**

- نەء

*** ئەتوانی پێم بڵێی ئەوکاتەی تۆ سواری سەیارەکە کرای کەی بوو..؟**

- کاتژمێر 10.30 بوو

*** پێشتر ووتت سەعات 9.30 سەیارەکەیان هێنا..!؟**

- ئێ،ئێ وابوو سەعات 9.30 سەیارەیان هێنا بەلام بەناو خوێندنەوە بوو تا ناوەکەت بەری دەکەوت و باردەکرای و ئەو سەیارەیە پڕ دەبوو دەڕۆی و لەو لاترەوە ئەوەستا و یەکێکی تر ئەهاتە شوێنی ئەو تا ئەو پڕ ئەکرا و بەم شێوەیە کاتێ نۆرەی من هات کات گەیشتبووە 10.30

*** خەڵکی تر دوای تۆ مابوون لە قاعەکەدا و چاوەڕێ بن ناویان بخوێندرێتەوە..؟**

- بەڵێ مابوو.. خەڵکیش مابوو سەیارەی بەتاڵیش مابوو..

*** سەیارەکە پەنجەرەی تیابوو..؟**

- پەنجەرەی چی، بەخوا کونێکی تیانەبوو بۆ نەفەسیش..

*** کەواتە ئەوکاتەی سەر خران ئیتر ئاگاتان لە دەرەوە نەما..؟**

- چونکە هەمووی قەپات بوو کورسیەکانیش وابوون پشتمان کردبۆ یەکتری هەر نەمان ئەزانی بەرەو خوار ئەڕوات یان بەرەو ژور..

*** کاتێ خستتانیانە سەیارەکانەوە دەست و چاویان نەبەستن..؟**

- لەوێ نەیان بەست بەلام لەدیار چاڵی گوللەباران کردنەکە و پێش ئەوەی رەمیمان بکەن چاومانیان دەبەست و دوو دوو دەستمانیان دەبەستە یەکتریەوە..

*** دوای ئەوەی سواری سەیارەکان کران هەست دەکەی چەنێکی تری پێچوو تا سەیارەکان کەوتنە رێ..؟**

- وا هەست دەکەم کە نیو سەعات بوبێ.

*** کاتێ کەوتنە رێ بەسەر جادەی قیردا بردتانیان یان رێگای خۆڵ..؟**

- لە تۆپزاواوە بەسەر قیردا بردمانیان تا رەنگە هەر نیو سەعات دوور لە شوێنی گوللەباران کردنەکەمان ، ئەو نیو سەعاتە بەرێگای خۆڵ و زۆر چاڵ و چۆڵیدا ئەرۆیشت چونکە بە تاسەکانی دیاربوو ئەمانزانی کە رێگاکە چۆن بوو..

*** سایەقی سەیارەکە سەرباز بوو یان مەدەنی..؟**

- نازانم چونکە کاتێ ئێمەیان بارکرد هەر لەناو دەرگای قاعەکەوە بۆ دەرگای سەیارەکە و سەرباز دەورمانی گرتبوو دوو سەربازی تریش بالمانی دەگرت و بۆ ناو سەیارەکە.. کاتێ سواریش بووین سەیارەکە شۆفێرەکەی لە ئێمەوە دیار نەبوو..چونکە سەیارەکە لەنێوان ئێمەو شۆفێرەکەدا(خانێکی) هەبوو وەك هۆڵێکی جیاواز لە نێوان ئێمەو شۆفێرەکەشدا.. سەربازێك لەو(خانە جیاوازە) سوار بووبوو..

*** هیچ قسەیەکتان لەگەڵ سەربازەکەدا نەکرد..؟**

- ناڵێم ئەویش خانێکی جیاواز بوو لە ئێمە.. ئێمە تەنها ئەوکاتەی سەرخراین و ئەوکاتەی داگیراین بەو خانەدا رۆیشتین.. سەربازەکە لەوێ دانیشتبوو..

*** کاتێ سەیارەکان کەوتنە رێ، یاخود کە سەیارەکەتان کەوتە رێ هەستت بەوە کرد کە قافڵەی سەیارەکان هەموو پێکەوەن..؟**

- وەلایی کە ئێمە چوینە سەیارەکەوە ئیتر وەك کوێر وابوین هیچ شوێنێکمان لێوە دیارنەبوو بەلام ئەمانزانی کە هەموو قافڵەکە پێکەوەین..

*** بەچی ئەتانزانی..؟**

- بەوە ئەمانزانی ئەوکاتەی کە هەر سەیارەیەك پڕ ئەکرا ئەچوە ریزەوە و چاوەڕێی ئەوەی ئەکرد کە سەیارەکانی تر پڕبن..

*** بەر لەوەی سوارتان کەن هیچ نان و ئاوێکیان دا پێتان..!؟**

- نان و ئاوی چی ..!

*** کاتێ ئاوا بینیت کە خرانە سەیارەی(موقەپەتەوە) پێت وابوو بۆکوێ تان ئەبەن.. یا چیتان لێ دەکەن..؟**

- بەخوا مـن هـەر لـەناو لیواکـەی چەمـچەماڵدا کـاتێ یەکـەم شـت شـەرواڵی ژنـی کـوردم بـە چەنـچی عەرەبانە و ئیڤای عەسکەریەوە بینی هەر ئەوکاتە وتم تەواو ئیتر چاومان بـەدنیای رۆشـن ناکەوێتـەوە.. ئەوە کۆتایی هەموو شتێ بـوو..بـەلاَم ئـەڵێی چی روح لـە جێـی سـەختە و دەرناچـێ، مـردنیش بەدەسـت خۆت نیە تا هەر ئەوکاتە بڵێی بمرم و رزگارم بێت.. من لەوێ حاڵی بووم کە رۆژەکە گـەلێ رەشـە، بـەلاَم مرۆڤ بەدەستی خۆی نیە ناتوانێت بێ ئومێدبێت لـە ژیـان بۆیـە سـەرباری ئـەوەی کـە قەناعـەتی تـەواوم هەبوو کەئەم حکومەتە زاڵمە هەمومان ئەکوژێ بەلاَم هەر بەتـەمای ژیـانیش بـووم چـی لـەناو قاعـەکانی تۆپزاوا ئەوکاتەی لە پەنجەرەکانەوە چاوم بەناو ئەو ژن و منالاَنەدا ئەگێڕا و ژن و منالـّەکانی خـۆمم بـیر ئەکەوتـەوە کـە بیریـانم ئـەکرد و چـی ئەوکاتـەی خراینـە سـەیارەی سـەر داپۆشـراوەوە کـە بـۆ ئێمـە وەك(تابوت)وابوو چۆن مرۆڤ کە ئەمرێ ئەیخەنە ناو تابوتەوە تا گۆڕستان ئەو سەیارانەش بۆ ئێمـە وەك ئـەو تابوتـە وابـوو خـستمانیانە ناویـەوە تـا دیـار چـاڵەکانی مـەرگ ... شـوێنی گوللـەباران کردنەکـەمان.. بەردەوام لەوماوەیەشدا بەخەیاڵ لەگەڵ ژن و منالّ و کەس و کارمدا ئـەژیام.. چونکە زۆرجاریش ئـەوەم بیستبوو کە بەر لەمردن وێنەی کەس و کارت دێنە پێش چاوت.. ئیتر منیش چـونکە بـڕوام بـەوە نـەبوو کە ئازادمان بکەن و دام نابوو کە بۆ مردنمان دەبـەن بۆیـە زوو زوو وێنـەی کـەس و کـارم وێنـەی کـەس و کارە مردوەکانیشم ئەهاتەوە بەرچاو..

*** لەناو سەیارەکە لەگەڵ ئامۆزاکەت و نەفەرەکانی تر(زیندانیەکانی تر) پێکەوە قسەتان ئەکرد..؟**

- ئا قسەمان ئەکرد..

*** تۆ پێت ئەوتن کە بڕوا ناکەی ئازاد بکرێن و رەنگە هەموتان بکوژن..؟**

- با، وام ئەووت، ئەمووت گشتمان رەمی ئەکەن

*** ئەوان چیان ئەوت..؟**

- پێمیان ئەوت تۆ ترسنۆکی..

*** تۆ هەستت بە ترس ئەکرد، کاتێ ئاوا دڕندانە لەگەڵتان مامەڵەیان دەکـرد و بـۆ خۆشـت قەناعـەتت وابـوو گوللەبارانتان ئەکەن..!؟**

- وەڵڵایی وەك ترس ناترسام بەلاَم زۆرم پێناخۆش بوو کە بەو دەردە چوبوین خەفەتم پێ ئەخوارد کە ئەو هەموو خەڵکە ئەو هەموو ژن و منالّە گوناهیان چیە وامان لێ ئەکەن.. ئاخر وای دانێ هەموو زەلام و ژنەکان تاوانبارن ئەی ئەو هەموو منالّە تـاوانی چـی بـوو، بـەخوا چـەندین ژنم بینـی منالـّە قنۆرەکـە بـە باوشیەوە بوو هەبوو تەمەنی پێنج شەش رۆژ بوو کورە هەبوو کە لە دێیەکەدا سواری زیلی عەسکەریان کردبوو لەناو زیلی عەسکەری لەدایك ببو ئاخر ئەوان گوناهیان چی بوو.. نازانم ئەوکاتـەش و تائێـستاش

که بیر لەوانە دەکەمەوە تێناگەم ئەم سەدامە زاڵمە لەپای چی وای بەو خەڵکە کرد.. چۆن ویژدانیان ڕێگەی داون مناڵی سێ ڕۆژە بکوژن، نازانم ناترسام بەلاَم زۆرم بە زەیی بە خۆماندا ئەهاتەوە..

*** کەسی تر هەبوو قەناعەتی وەك تۆ وابوبێ کە بۆ گوللەباران کردن ئەتانبەن..!؟**

- هەر یەکە و قسەیەکی ئەکرد.. هەبوو ئەیوت ئەمانبەن بۆ بەغدا لەوێ بەرمان ئەدەن.. هەبوو ئەیووت ئەمانبەن ئەمانکەن بە عەسکەر.. هەبوو ئەیووت گشتمان ئەبەن بۆ ولاَتانی تر و ئیشمان پێ ئەکەن.. هەیشبوو ئەترسا و بیری کەس و کارەکەی وای لێکردبوو ئەگریا و ئەیوت ئەمانکوژن ومەیتەکانیشمان نادەنەوە کەس وکارمان و هەتا هەتایە ئەبێ ئەوان هەر چاوەڕێ بن کە بگەڕێینەوە هەبوو ئەیوت گشتمان ئەخەنە بەحرەوە و ماسی و گیانلەبەری ناو ئاو ئەمانخوات.. هەیشبوو بەتەمای بەردان بوو..

*** هەستت بەچی دەکرد کەوا ئەتزانی ئەو سەیارەیە بەرەو پیری مەرگ ئەتانبات.. سات لەدوای سات زیاتر دڵتەنگ تر و نائومێد تر نەدەبووی..؟**

- لەناو ئەو سەیارەیە کە هەر موقەپەتیەکەی وەك تەعزیب وابوو هەوا کێشێکی نەبوو خۆیشمان هەتا دەبوو زیاتر گەرمامان دەبوو زیاتر تینوو دەبوین و برسیمان دەبوو.. تەنگە نەفەس ئەبوین کە ئەگەر نەك بۆ گوللەباران کردن بیان ووتایە وابۆ ئازادکردنیشتان ئەبەین ناو ئەو سەیارەیە هەر بۆخۆی مایەی عەزاب بوو.. بڕوابکە وەك ئەوە وابوو لە تەنووری ئاگردابی و دەقە لەدوای دەقە هەستت بە گەرمای زیاتر و تەنگە نەفەسی زیاتر و تینوێتی زیاتر دەکرد.. هەمومان قوڕگمان وشك ببوو هەر بە ئاستەم هەناسەمان پێ ئەدرا..زۆر کەسیش کە تەنگاو بوو میزوو پیسیەکەی کردبۆ ناو سەیارەکە، هەر خەریك بوو بمانکوژێ..!

*** ئەوانەی لەناو ئەوسەیارەیەدا پێکەوە بوون نازانی خەڵکی چی ناوچەیەکی تیابوو..؟**

- بەزۆری خەڵکی لای سەنگاو و ناو زەنگەنە و قادر کەرەم بوون

*** تەمەنی هەموتان نزیك بوو لەیەکتریەوە.. چونکە ئێوە لە تۆپزاوا بە حیسابی ئەوەی گەنجن جیاکرابونەوە..؟**

- نەوەلاَ.. هەمومان تەمەنمان لەیەکەوە نزیك نەبوو.. لە توپزاوا کە گەنجەکانیان جیاکردەوە لە گەنجی(15)ساڵەوە تا(50) پەنجا ساڵ هەر حیساب گەنجیان بۆ دەکرد.. ئەو سەیارەیەی ئێمەش دوو کوڕی گەنجی تیابوو مویان لێ نەهاتبوو هەر زۆر مناڵبوون هەر سەریان کردبوو بەیەکدا لەوە ئەچوو خزم و کەسی یەکتریش بوبن زۆر ئەترسان و کابرایەکیشی تیابوو کامڵیش بوو هەر ئەگریا و ئەیووت من خۆم وام لەخۆم کرد لای موستەشارێك بوم وتویەتی بڕۆ عیلاجی خۆت بکە من ناتوانم دالْدەت بدەم.. بەملی شکاوم هاتم تەسلیم بووم.. لەسەرنی ئەو وەزعەی خۆمەوە زۆرم بەزەیی بەو دوو کوڕە مناڵە و بەو کابرایەدا ئەهاتەوە.. زۆر بەزەیم بەکابرایەکی تریشدا ئەهاتەوە کە تینوێتی تەنگی پێ هەڵچنیبوو هەر ئەپاڕایەوە هاواری بوو ئەیوت خنکام فریام کەون قومێ ئاو..ئێ ئێمەش هەمومان هەر وەك ئەو وابوین ، بینیم پێلاَوەکانی لەپێی خۆی داکەند و میزەکەی خۆی تێکرد و لە تینوا خواردیەوە.. ئەو دیمەنەش زۆر ئازاری دام ..

*** سەیارەکان لە ڕێگە نەوەستان.. یا هەست بکەی لابدەن بۆناو سەربازگەیەك..؟**

- ئێمە لەناوەوەی سەیارەکە ئاگامان لەدەرەوەی سەیارەکە نەبوو نەشمان ئەزانی رووەو کوێ ئەچێ.. بەڵام لە شوێنێك کەمێك راوەستا نازانم هۆی چیبوو ئێمە وامان دانا کە رەنگە بەنزینخانە بێت و بەنزینی تێبکەن..

*** ماوەی چەنێ بەرێگاوە بوون تا گەیاندتانیانە شوێنی گوللەباران کردنەکە..؟**

- نازانم چەند سەعات لە چێشتەنگاوەوە لە توپزاوا خستمانیانە رێ هەرووا چارەکێ بۆ نیوسەعات خۆری مابوو کە گەیشینە ئەو شوێنەی رەمیمانیان کرد..

*** سەیارەکان لە رێگا خێرا ئەڕۆیشتن..؟**

- ئەرێ وەڵا ئەتوت تەنها لەبەر ئەوە وا لێ ئەخوڕن کە ئێمە ئازار بچێژین.. چونکە ناو سەیارەکە گەرم و تەنگە نەفەس بوو خۆیشمان تینو و برسی کە لە تاسەیەکی ئەدا وەختبوو روح و دڵمان دەرچێ سەرمان گێژی ئەخوارد.. جاری وابوو وا هەستمان ئەکرد بە ئاسماندا بڕوات ئەوەنە خێرا ئەڕۆیی دیاربوو پەلەی ئەوەیان بوو کە زوو ئێمە بگەێننە شوێنی مردنەکەمان و بگەڕێنەوە وەجبەی تر بەرن..

*** تا ئەو شوێنەی کە بۆ مەرگی ئەو هەزاران گەنجە کوردە ئامادە کرابوو لە توپزاواوە بۆ ئەوێ بەسەر جادەی قیردا رۆیشتن..؟**

- هەمووی قیربووتەنها بەمەزەنە بیست دەقە بۆ نیوسەعات بەسەر خۆڵدا رۆیشتین..

*** کاتێ لەجادەی قیر لای دا و چووە سەر خۆڵ هەستتان پێ کرد..؟**

- سەیارەکە وردە وردە خاوی کردەوە سەرەتا وامانزانی رائەوەستن هەستمان پێکرد کە ئاراستەکەیشی گۆڕی و چوە سەر رێگای خۆڵ چونکە تاسەی گەلێ زۆر بوو دیاربوو رێگاکە چاڵ و چۆڵی بوو ئەو ماوەیەی بەسەر ئەو رێگایەدا چوو بەقەدەر هەموو رێگاکە سەغڵەتیمان بینی وەك بێشکە رامانی ئەژەن سەرمان ئەیدا بەیەکدا، هەبوو لەتاوا ئەکەوت ئیڵنجیان ئەدا..

*** بەر لەوەی بگەنە شوێنی گوللەبارانکردنەکە لەو ماوەیەی بەسەر رێگای خۆڵدا ئەڕۆیشتن جگە لەوەی کە خۆتان بڕواتان وابوو ئەتان کوژن هەستتان بەهیچ ئاماژەیەکی تر نەکرد کە لە مەرگ نزیك ئەبنەوە..؟**

- دە دەقیقە ئەبوو بەسەر خۆڵدا ئەڕۆیشتین دەنگی تەقە کردن ئەهات تەقەیەکی زۆر بەڵام ئێمەوامان ئەزانی تەقەتەقی سەیارەکانە چونکە رێگاکە تاسەی زۆر بوو ، سەرەتا وامان لێك ئەدایەوە بەڵام تا ئێمە زیاتر ئەڕۆیشتین زۆرتر دەنگی تەقە ئەهات ئەوکاتە نەمانزانی چیە بەڵام دواتر بۆم دەرکەوت کە هەموو ئەو تەقە کردنانە تەقەی گوللەبارانکردنی کورد بوو..

*** کەواتە سەیارەکانی پێشەوە ئەوانەی هاوسەفەرەکانی تۆیان بارکردبوو ئەوانیان داگرتبوو گوللەباران دەکران..؟!**

- نەخێر.. ئەو تەقانە گوللەباران کردنی قافڵەکەی ئێمە نەبوو .. ئێمە دەور چارەکە سەعاتێ بە شوێنێکدا بردمانیان خەڵکی تر لەوێ رەمی دەکرا.. سەیارەکانی ئێمە بەناویاندا تێ ئەپەڕی و ئەوان هەر لەسەر تەقەکردنی خۆیان بەردەوام بوون..

*** ماوەی چەنێ سەیارەکان رێگایان کرد و هەر گوێتان لەتەقە بوو..؟**

- ئەی نەموت نزیکەی چارەکە سەعاتێ..

*** کەواتە ئێوە بەسەیارە بەدرێژایی چارەکە سەعاتێ رێگاتان بڕی و بە درێژایی ئەو ماوەیە خەڵك گوللەباران ئەکرا..!؟**

- ئەوکاتەی تەقەکان ئەکرا ئێمە نەمانزانی کە خەڵك رەمی ئەکەن.. من دوایی ئەوانەم بۆ دەرکەوت کە چەنێ گەنجی کوردیان خستبووە ئەو چاڵانەوە.. کە هەر چاڵێکی بە باڵای زەلام پڕ کرابوو لەلاشەی لەسەر یەك..

*** ئەو حاڵەتت لەیاد ماوە کە سەیارەکان چۆن راوەستان و چۆن ئێوەیان داگرتە خوارەوە بۆ گوللەباران کردن..؟**

- بەڵێ لەبیرم ماوە و لەبەرچاومە و هەتا ئەو رۆژەی لوتم ئەدا لە بەردی ئەلحەد لەبیرم ناچێتەوە.

*** زۆر داوای لێبوردن ئەکەم رەنگە بەیاد خستنەوەی ئەو حاڵەتانە ئازاری دەرونیت بدەم.. بەلآم بۆ مێژووی نەتەوەکەمان زۆر پێویستە بە وردی هەمویان تۆمار بکەین بۆیە داوات لێدەکەم کە بە وردی بۆمی بگێڕیتەوە..!؟**

- ئەوەی من بینیم و بەسەرمانا هات هی گێڕانەوە نیە.. بڕوا ئەکەی لە 1988 وە تا ئەو رۆژەی بەرەو ئەمریکا ئەچوین لەناو سەفارەتی ئەمریکا لە تورکیا لەوێ بۆ ژن و مناڵەکانم گێڕاوەتەوە ئەویش دوای زیاتر لە (9) ساڵ بەسەریدا تێپەری بوو.. حەزم ناکرد ئەوەی من بینیبووم لەچاوی منەوە کەسی تر بیبینێ..!

*** کاك فەرەج من سەرەتا بەر لەوەی دیدارەکەمان دەست پێبکەین زۆر باسم بۆ کردی کە بە گێڕانەوەی ئەوەی لەو کارەساتەدا بەسەرت هاتووە.. چی خزمەتێکی گەورە بە کورد دەکەیت.. راستە بیرخستنەوەیان ئازارت ئەدات بەلآم ناشکرێ تۆ لەگەڵ خۆتدا ئەو هەموو زانیاریە بەریتە گۆڕەوە.. میللەتەکەت پێویستی بەو زانیاریانە هەیە.. من پێم وتی خوا ئێوەی بۆ ئەوە بە زیندوێتی هێشتەوە تا رووداوەکە بگێڕنەوە.. بۆیە تکات لێدەم بۆمی باس بکە.. چۆن لە سەیارەکان داتانیان گرت..؟**

- وەك ووتم دەنگی تەقە ئەهات کە خەڵکی تر رەمی دەکران دیاربوو ئەو شوێنە هەمووی ئامادە کرابوو بۆ گوللەباران کردنی ئێمە و پێش ئێمەش خەڵکی تریان بۆ بردبوو.. کە سەیارەکان راوەستان هەر دەنگی دەستڕێژی گوللە ئەهات.. ئیتر هەموومان ئەوانەی لەناو سەیارەکە بوین واقمان وڕمابوو هیچ قسەیەکمان بۆ ناکرا تەنها تەماشای یەکترمان دەکرد.. ئەوەی کە پێشتر لەترسا ئەگریا هەمووی بێ دەنگ بوون وەك ئەوەی ماڵ ئاوایی لەیەکتر بکەین بەچاو هەموو قسەیەکمان ئەکرد.. ئەمانزانی وا پاش کەمێکی تر بە ناهەقی گوللەبارانمان ئەکەن.. ئەمانزانی ئەو تەقە کردنەش ئەو گوللانە ئەنرێنە برا و کەس و کاری ئێمەوە.. ماوەی(5) دەقە ئێمە هەر لەناو سەیارەکە بوین و دەرگایان لەسەرمان نەکردەوە و چاوەڕێ بوین نۆرەمان بێت تا بمانبەن گوللەبارانمان بکەن.. وەك سەرەتا باسم کرد سەیارەکان لە نێوان ئێمە و شۆفێرەکەدا خانێکی هەبوو وەك هۆڵ وابوو دەرگایەکی هەبوو لەلا تەنیشتەوە لەوێوە سوار کراین ئەو دەرگایە کرایەوە و دەرگاکەی ئێمەشیان کردەوە و دوو سەرباز هاتنە ناو ئەو(خانەی نێوان ئێمە و شۆفێرەکە) دوو کەسیان لە سەیارەکەی ئێمە بردە ئەو دیودا و دایان گرتە خوارەوە چاوم لێبوو کە بە جامانەکەیان چاویانیان بەست و بە پشتوێنەکەیان لە پشتەوە دەستی هەردوکیانیان بەستەوە و دوو سەرباز بردیانیانە پێشتر و لەسەر دەم پاڵیانیان خست و دەستڕێژی گوللە کرا.. ئەوە بە بەرچاوی ئێمەوە بووئیتر دڵنیا بوین پاش چەند چرکەیەکی تر هەمومان ئاوا بەڕیز و بەدوای یەکتریدا رەمی دەکرێین..

*** ئەو کاتەی دەرگاتان لەسەر کرایەوە.. یەکەم دیمەن بەرچاوت کەوت چی بوو..؟**

- دوو سەرباز..

*** جلەکانیان چۆن بوو..؟**

- سەوز بوو..

*** سەرشانیان ئاماژەی ئەوەی پێوەبوو کە پلەدارن..؟**

- نەء

*** چەکەکانیان چی بوو..؟**

- کلاشینکۆف

*** مەخزەنەکەی ..؟**

- مەخزەنەکەی چی ..؟!

*** جۆری مەخزەنی کلاشینکۆفەکانیان چی بوو(75)ی بوو(40)ی بوو یان (30)یی..!؟**

- مەخزەنی(30)یی لەسەر بوو بەلام ئاسن نەبوو داری قاوەیی بوو مەخزەنی پلاستیکی بوو.

*** سەربازەکان رەنگیان چۆن بوو مەبەستم شێوەیانە..؟**

- نازانم، لەبەرچاو ئێمە ناشرینترین و دڕندەترین و ترسناکترین شت بوون.

*** بەر لەوەی نۆرەی تۆ بێت بۆ گوللەباران کردن چەند کەسی تریان لەسەیارەکەی ئێوە داگرتە خوارەوە و گوللەباران کران..؟!**

- هەشت کەس..

*** ئەی ئەو کاتەی وا لە سەیارەکەی ئێوەدا بۆ گولله بارانکردن پەلکێشتانیان کرد سەیارەکانی تر لەکوێ بوون.. لە ریزدا وەستابوون تا نۆرەیان بەرکەوێ ..؟**

- نەخێر وەك رۆژی حەشر وابوو لەچەند لایەکەوەهەر زرمە ئەهات و لە هەموو لایەکەوە گوێت لە دەنگی دەستڕێژی گولله بوو.. سەیارەکانی تریش کە لەگەڵ قافڵەکەی ئێمەدا پێکەوە بوین هەریەکە لەلایەکە وەستێنرابوو لە دیار چاڵەکان و دەستەی گولله بارانکردن خەریکی رەمی کردنیان بوون..

*** لە سەیارەکە دوو دوو دایان ئەگرتن..!؟**

- بەڵێ دوو کەس دووکەس پێکەوە دا ئەگیراین و دەستمان پێکەوە ئەبەسترا پێکەوە گولله باران ئەکراین و پێکەوە فرێ ئەدراینە ناو گۆڕە بە کۆمەڵەکانەوە..

*** کاری داگرتن و دەست و چاو بەستنەوە و گوله بارانکردنی دووکەس چەنێ کاتی پێویست بوو تا نۆرەی دوانی تر ئەهات..!؟**

- وەلامی خۆی ئەوان بە(10)کەسەوە ئەیانتوانی لە(5) دەقەدا هەزار کەس بکوژن ئەیانتوانی گشتمان دابگرنە خوارەوە هەمومان بکەنە ناو چاڵەکەوە و لە هەموو لایەکەوە دەستڕێژمان لێبکەن تا هەموومان تەواو دەبووین.. بەلام من قەناعەتم وایە کەبۆیە بەو شێوەیە گولله بارانمانیان دەکرد تا زۆرترین ئازار بچێژین.. راستە ئازاری هەموو گولله بارانکردنێك یەك ئازارە، بەلام تۆ لەکوێ لە حاڵەتی وادا لە چرکە ساتێکدا کۆتایت بێت و رزگارت بێ، لەکوێ بە بەرچاوتەوە یەکە یەکە بیکوژن و تۆش نۆرەت بۆی گرتبێ.. هەر دەقیقەیەکی ئەو چاوەڕوانیە ئازاری دەیان ساڵ ناخۆشی تەمەنت هەیە.. دەوەرە تۆ سەعاتێك تەماشای ئەو دیمەنانە بکە بزانە هەموو لەحزەی چاو تروکاننێکی ئازاری مردنێك نیە..؟

*** وەلامی پرسیارەکەمت نەدایەوە کە تا دووکەسیان گولله باران دەکرد و دەگەڕایەوە بۆ دوانی تر چەنێکی پێ ئەچوو..؟**

- ئا، زۆری ئەبرد.. چونکە کە دوو کەسیان لەسەیارەکە دائەگرد هەموو لەشیان ئەگەڕان لە پێیانەوە تا ناو کلاّوو جامانەکەشی بە وردی ئەیانپشکنی ئەگەر شتت لە گیرفان هەبوایە زووتر لە پشکنیکە دەبوونەوە چونکە دەریان دەهێنا و ئیتر ئەوەندە نەدەگەڕان.. بەلاّم گەر کەسێك هیچی پێ نەبوایە زۆر بە وردی ئەگەڕان وایان ئەزانی کە لە شوێنی تردا شاردویەتیەوە. دوای ئەو پشکنینە پشتوێنەکەی و جامانەکەیان لێ ئەکردەوە و چاوی هەردوکیان دەبەست و بە پشتوێنەکە لە پشتەوە دەستی هەردوکیانیان دەبەستەوە.. هەروا پێنج مەتر لە سەیارەکە ئەتیان بردە پێشەوە چاڵەکان ئامادە کرابوون و لەسەردەم هەردووکیان پاڵدەخست و پێتیان ئەووت(شایەتمان)بێنە و دوای ئەوە تۆ شایەتمانت دەهێنا هەردوو سەربازەکەش بە عەرەبی شتێکیان دەخوێند نازانم وەك ئایەت وابوو ئەوجا هەردوکیان دەستڕێژیان لێ دەکردی و تاوێك بە دیارتەوە رادەوەستان دواتر تەرمەکانیان رادەکێشایە لێواری چاڵەکە کە شۆفلّ بەدرێژی هەڵی کەندبوو بە بالاّی زەلام زیاتر قوڵی کردبوو لەو لێوارەوە تەرمەکانیان بەر ئەدایەوە ئەوسا ئەهاتن بەشوێن دوانی تردا بۆیە ماوەی گوللە بارانکردنەکە زۆری پێدەچوو کە هەست ئەکەم تەنها بە ئارەزوو ئاوا لەسەر خۆیان خەڵکەکەیان دەکوشت کە گەورەترین عەزابی روحیمان بوو.. هەموومان حەزمان ئەکرد لەیەك چرکەدا بمانکوژن و زوڵمی زیاتر نەبینین..

*** ئەگەر لێت بپرسم لەسەرجەم ئەو دیمەنانەدا کە بە گێڕانەوەشیان مرۆڤ موچوڕکە بەگیانیدا دێت چ جای ئەوەی بە بەرچاوتەوە رووبدەن.. لەناو ئەو دیمەنانەدا کامیان لە هەمووی زیاتر ئازاری داوی..!؟**

- لەناو سەیارەکەی ئێمەدا دوو کوڕی مێرد منداڵی تیابوو.. دوو گەنجی زۆر جوان و سەرنج راکێش بوون کە مرۆڤ هەرچەندە زاڵم بێت و ئەم دوو گەنجە دووژمنیشت بن دەستت تێناچوو بیانکوژی.. لەناو سەیارەکە لەپێش من و ئامۆزاکەمەوە دانیشتبوون دوای ئەوەی کە ووتم هەشت کەسیان برد بۆ گوللە باران کردن، نۆیەم و دەیەم کەس ئەو دووگەنجە جوانە بوون کاتێ کە ئەیانزانی ئەم جارە کە سەربازەکان گەڕانەوە نۆرەی ئەوانە خۆیان ئەنووسان بەسەر ئەو تەختەیەوە کە لەسەری دانیشتبوون و هەڵ ئەلەرزین رەنگیان نوری لێ ئەباری، نەم ئەتوانی تەماشایان بکەم.. کە سەیرم ئەکردن هەستم ئەکرد ئەمەویّ هەتا ئەتوانم هاوار بۆ خوا بکەم..لەتاوا هەر ئەپاڕامەوە و ئایەتولکورسیم ئەخوێند.. ئەمبینی لەگەڵ هەر هەناسەدانێکدا هەناسەیان کورت تر دەبوو.. دەستی ئامۆزاکەمم گرت و ووتم با ئێمە لە پێش ئەم دوو گەنجەدا بمرین.. توخوا با مەرگی ئەم دوانە نەبینم بەزۆر پەلی(صالح)ی ئامۆزامم راکێشا و هاتینە پێشیانەوە.. ئەمجارە کە تەماشایانم کرد هەستم کرد لە سیمایاندا خۆشحاڵیم بەدی دەکرد دیاربوو زۆر بەوە دڵخۆش بوون کە مەرگیان چەند دەقیقەیەك دوا ئەکەوێت، لەوە ئەچوو هەر بەئومێدی ئەوە بوبن کە خوا دەگاتە فریایان و ئاوا بە رەزیلی نامرن.. کە دوو سەربازە جەلادەکە گەڕانەوە من و صالح لەبەردەمیاندا ئامادەبوین بۆ مەرگ و توند هەر یەکێ کردیان بە قۆڵی یەکێکمانەدا و دامانیان گرتە خوارەوە.

*** ئەوکاتانەی کە دووکەسیان ئەبرد بۆ گولله بارانکردن تا ئەگەڕانەوە بۆ دوانی تر کەس هەبوو پاسەوانیتان بکات..؟**

- ئا، دوو سەربازی تر بە تفەنگەوە لەناو ئەو خانەیەی سەیارەکەدا بەرەوو رووومان وەستابوون..

*** لەوکاتەدا کە ئامادەبیت تیابوو نۆرە بڕی لەگەڵ دوو گەنجەکەدا بکەی بۆ مەرگ تا مەرگی ئەوان نەبینی هەستت بەچی کرد..!؟**

- سەرەتا وا هەستم ئەکرد کە بەوەی گیانی خۆم ببەخشم گیانی ئەو دوو گەنجە رزگار ئەکەم.. بەلاّم ئەوەی من ئەمویست بەچاوی خۆم نەیبینم ئاخری هەر بینیم..

*** تۆ و صالّحی ئامۆزات کامتان لەپێش ئەوی ترتانەوە لە سەیارەکە دابەزین..؟**

- من..

*** یەکەم دیمەن لەدوای ئەوەی دایانگرتن بینیت و سەرنجی راکێشایت چی بوو..؟**

- کە دامیان گرد سەرباری ئەوەی کە هەنگاو بە هەنگاو بەرەو مەرگ ئەچووم بەلاّم ئەوەندە لەناو سەیارەکە تەنگە نەفەس ببووم و ئەوەندە خۆزگەم خواستبوو یەك جارێ تررووناکی دەرەوە ببینم، دلّم بەو ساتە خۆش بوو کە روناکیم بینی و چاوم بەزەوی کەوتەوە.. لەوساتە کەمەی کە لە سەیارەکە دامیان گرت و تا ئەوکاتەی چاومیان بەستەوەزۆر شتم بینی و زۆر شت سەرنجی راکێشام چالّی درێژ درێژم بینی شۆفلّم بینی.. سەربازی زۆرم بینی.. جەنازەی زۆرم بینی

*** ئەتوانی بە تەئکید پێم بلّێی کەی بوو ئەو ساتەی کە چاویان بەستیتەوە بۆ گوللەبارانکردن..؟**

- خۆر ئاوا بووبوو خەریك بوو تاریك دائەهات..

*** رۆژەکەی ئازانی چەند شەم بوو..؟**

- نەوەلاّ..

*** ئەی مێژووی رۆژەکە چەنی مانگی چواری هەشتاو هەشت بوو..؟**

- نازانم چەنی مانگ بوو بەلاّم دوو شەو و سێ رۆژ بوو لە (چەم ئالیاوا) بارکرابوین گەیاندمانیانە ئەو شوێنەی وا تیایدا ئەو هەموو گەنجە کوردەیان رەمی کرد..

*** ئەوکاتانەی کەچاویان دەبەستی تەماشای سەربازەکەت نەکرد.. بزانی لە چاویدا چی دەخوێنیتەوە..؟**

- ئەوان کە قۆلّی ئێمەیان گرتبوو یەکسەر لەدواوە دەستمانیان بەست و هەر لەدواوە توند چاومانیان بەست من پشتم لێی بوو..

*** دوا دیمەن بینیت بەر لەوەی چاوت ببەستن ..!؟**

- لایتی شۆفلّەکە بوو کە لە دوورەوە ئیشی ئەکرد..

*** ناسنامە و کەل و پەلی گیرفانتان دوای ئەوەی دەستانیان بەست بردیان..؟**

- بەلّێ.. دوای ئەوەی دەست و چاومانیان بەست گیانمان گەڕان، من جنسیە و پارەی زۆرم پێبوو ئەوەی لە گیرفانەکانم بوو دەریان هێنا و چونکە لە گیرفانم دا بوو ئیتر زۆر نەگەڕان بەلاّم پێش ئەوەی بمانبەن بۆ تۆپزاوە هەندێ پارەم لەناو(دەرپێ کولّەکەم) شاردەوە لەوێ نەیاندۆزیەوە و ئەو پارەیەم پێ مایەوە..

*** دوای ئەوەی پشکنین تەواو بوو ئیتر تەواو دلّنیابووی کە لەچەند چرکەیەکی تردا ئەمری باری دەرونی و ئەوەی بە خەیالّت دا ئەهات چی بوو..؟**

- لەوکاتەدا ئەوەی بەخەیالّم دا ئەهات خوێندنی ئایەتولورسی بوو.. مەولویەکیشم قەولدا کە ئەگەر رزگارم بێ(گوێلك)ێك ئەکەمە خێر..ئیتر نازانم چۆن باسی بکەم بڕوا بکە رەنگە بلّێم لەیەك دەقەدا هەزار دیمەن هاتە بەرچاوم هەر لە دێیەکەی خۆمانەوە و ژن و منالّەکانم و براکانم و کەس و کارم و شێخ موعتەسەم و چەم ئالیاوا و چەمچەمالّ و تۆپزاوا و ئەو عالەمەی لە قاعەکان و دوو گەنجەکەی ناو سەیارەکەمان و هەموو ئەم شتانە ئەهاتنەوە پێش چاوم ئەمە تەنها لە رێکردنی بەردەم سەیارەکەمان تا ئەو پێنج مەترەی دوورمانیان خستەوە و پێمانی دەووت(ئوگعود)پالّمانی خست لەسەردەم و پێمانی ووت

شایەتمان بهێنن.. ئێمە هەر شایەتمانمان ئەهێنا و لەبەر خۆمانەوە ئەپاڕاینەوە .. ئەوانیش بەعەرەبی شتێکیان خوێند نازانم چی بوو ئایەت بوو نازانم قسەی سەدام بوو ئەیانخوێند نازانم چی بوو..

*** بە چ شێوەیەك لەسەر زەویەكە پاڵتانیان خستبوو..؟**

- ئەی نەموت لەسەر دەم.. دەستی هەردوكمان لەپشتەوە بەسترابوو بەیەكەوە توند توند بەستبویان چاومانیش بە جامانەكانی خۆمان بەسترابوو گیانمانی نوساندبوو بەیەكەوە.. ناوچەوانمانی نوساندبوو بە زەویەوە و چاوەڕێ بوین كە پەنجە بخاتە سەر پەلە پیتكەی تفەنگەكانیان و فیشەك لە پشتی سەرمان بدات و لە ناوچەوانمانەوە دەرچێت..

*** كەسێكی تر هەبوو لە نزیكتان وەستابێ و فەرمان بداتە سەربازەكان بڵێ دەست پێبكەن..؟**

- زۆری لێبوو گوێم لێ نەبوو كەس فەرمانی وابدات.. هەر دوای ئەوەی ئێمە لە شایەتمانهێنان بوینەوە و دوای ئەوەی ئەوانیش شتێكیان خوێند ئیتر تەنها گوێم لە تەقە بوو..

*** تەقەی سەربازی تر كە لە تەنیشتانەوە خەڵكی تری گوللە باران ئەكرد..؟**

- نەخێر تەقەی ئەو دوو سەربازەی كە ئێمەیان گوللە باران كرد..

*** ئەكرێ ئەو حاڵەتەم بۆ باس بكەی كە تەقەكان دەستی پێكرد و چی روویدا..؟**

- من هەرچەند چاوم بە جامانەكەی خۆم بەسترابوو بەلاَم لەگەڵ یەكەم فیشەكدا هەستم كرد كە دوای ئەوەی لە ئەملا و ئەولای سەرم و شان و گشت گیانمدا ئەیدا بە زەویەكەدا و قوڕ و خۆڵی هەڵ ئەدایە ئاسماندا و هاوار و یەك دوو جار لرخە لرخی صاڵح ئامۆزاشم گوێ لێبوو كە كاتێ فیشەكەكان دای لێی و لەتاو ئازار هاواری دەكرد و گۆشت و خوێن بەرگیانی منیش دەكەوت.. لەبەر ئەوەی گیانمان پێكەوە نووسابوو لە كاتی گوللە بارانكردنەكەشدا كاتێ صاڵح ئامۆزام بەركەوت و لەگەڵ فیشەكەكەدا هەڵبەزیەوە كەوتبوە سەر لایەكی من و خوێنەكەی رژابوە سەر مندا.. بەلاَم من دوای تەقەكان ئیتر وا هەستم كرد كە منیش كوژراوم.. هەست ئەكەم ماوەیەكیش ئاگام لەخۆم نەمابوو، چونكە دوای تەقەكان تا ماوەیەك دوای ئەوە نازانم چی رویداوە.. بەلاَم هەندێ دوای ئەوە هاتمەوە سەرخۆم هەستم كرد من نەمردووم و ماوم بەلاَم هۆشم بەخۆم نەبوو حەپەسابووم هەر دەنگی تەقەی تر دەهات و گوێم لە هاوار و ناڵە بوو گوێم لە ئاخ و ئۆف و شایەتمان بوو ئەمزانی من كە نەمردووم ئەمزانی كە برینداریش نیم بەلاَم وا هەستم ئەكرد كە رۆحم زامداربێ.. جوڵەم لێ بڕابوو وەك جەنازە وابووم ئەمویست بجوڵێم بزانم ماوم، نەم ئەتوانی بجوڵێم.. كاتێكم زانی بەسەر زەویەكەدا هەردووكمان رادەكێشن و لە لێوارێكی بەرز بەرمانیان دایەوە كەوتینە سەر كۆمەڵێ جەنازەی تردا فیشكەی خوێن دەهات هاوار هاوار بوو هەبوو بریندار بوو هێشتا نەمردبوو لەتاو ئازاری گیانی ئەینالاَند ئەپاڕایەوە.. وردە وردە هەستم دەكرد خەریكە دێمەوە سەرخۆم ئەزانم من ئێستا لە كوێم شتەكانم بیر كەوتەوە ئەزانم ئەم كۆمەڵە جەنازەیە كە كەوتون چین و ئەشمزانی یەكێك لە لاشەكانی تەنیشتمساڵحی ئامۆزامە.. هەستم ئەكرد ئێستا وا باشتر گوێم لە دەنگیدەستڕێژی گوللەیە و گوێم لە نەڕە نەڕی شۆفڵە وا ئێش دەكەن بەلاَم هێشتا نەمتوانیوە دەستم بكەمەوە و چاویشم هەر بەستراوەتەوە.. ئەمزانی كە ئەمە ئەو شوێنەیە كە ئیتر بە شۆفڵ خۆڵ ئەكەن بەسەرماندا و وام دانابوو كە جوڵە لەخۆم بڕم تا نەزانن من زیندووم كەی شۆفڵ خۆڵی كردە سەرماندا و ئەوان رۆیشتن من لەژێر خۆڵەكەدا دەرچم.. بەلاَم وردە وردە زیاتر فكرم دەكەوتە كار لەخۆمم دەپرسی كە من ئێستا ناتوانم لاشەیەك لەسەر خۆم لابەرم چۆن ئەتوانم بە بالاَی

زەلامێك خۆل لابەرم..كە ئەوەم لێك ئەدایەوە ورده ورده هێزم ئەدایە خۆم هەستم كرد كە ئێستا ئەتوانم بجوڵێم هەندێ خەریكی دەستم بووم توانیم دەستم بكەمەوە و بە هێواشی جامانەكەشم لەسەر چاوم لابرد بەلاَم بڕوا بكە تا پێنج دەقیقەش جامانەكەم لابردبوو تونـد چاوی خۆم نوقاندبوو نەم ئەوێرا چاوم بكەمەوە.. لەم ماوەیەشدا چەند لاشەیەكی تریان بەردایەوە سەرمان كەمن كاتێ چاوم كردەوە هەرچەند دونیا تەواو تاریك ببوو ناو چاڵەكەش تاریكتر تەماشای ئەملاو ئەولای خۆمم كرد هەموو لاشە بوون لەناو لاشەكاندا تەرمی ئەو دوو كوڕە گەنجەم بینی كە ئێستاش ئازاریان وا لەناو دڵمدایە و بەقەدەر براكانی خۆم زیاتر خەفەتم بۆ خواردن.. من پێشیان كەوتم تا مەرگی ئەوان نەبینم كەچی لاشەی هەردوكیان لەبەر دەستم بوو.. چاوم لێبوو لەوسەری چاڵەكەوەشۆفڵ ئیشی ئەكرد لایتەكەی لەناو چاڵەكە ئەدا بەدرێژاییەكی زۆر هەمووی لاشەی لەسەر یەك بوو ئاگام لێبوو دوو سەرباز هاتن بەناو لاشەكاندا ئەگەڕان ئەوەی كە بریندار بوو ئەجولایەوە و هاواری بوو دەستڕێژیان لێ ئەكرد و ئەیانكوشت.. ئەمجا وەخت بوو زراوم بچێ ئەمجارە زۆر ئەترسام زۆر لەو حاڵەتە ناخۆشتربوو.. ئەمجارە ژیانم زۆر لا خوشەویستربوو ئەپاڕامەوە ئایەتولكورسیم ئەخوێند كە هەست نەكەن ماوم.. هەناسەم لەخۆم بڕیبوو.. هەرچەندە هیچ ئومێدێك نەبوو بۆ رزگار بوونم و ترسی ئەوەم هەبوو كەپاش كەمێكی تر بە شۆفڵ خۆڵ بكەن بەسەرمدا كەچی زۆر ئەپاڕامەوە ئەم دوو سەربازە نەمكوژن.. خواكردی ئەوانیش بەسەرمدا تێپەڕین و كە بەسەر لاشەكاندا ئەڕۆیشتن گوێم لە قرچەی شكانی ئێسك بوو لە ژێر پێیاندا كەبەسەر لاشەكاندا ئەچوون.. دوای ماوەیەك كە رەنگە سەعاتێكی پێ چووبێ هەر ئاوا لەناو لاشەكاندا بووم..تەواو تاریك ببوو ئەمجارە سەرم بەرز كردەوە تەماشای ئەملاو ئەولام ئەكرد بە بیرمدا هات كە ناوی خوا بهێنم و هەوڵدەم لەناو لاشەكان دەرچم بەلاَم لەشم هەمووی هەر خوێنە بەناو لاشەكاندا هەندێ لەسەر چۆك و هەندێ بەزگە خشێ رۆیشتم هەستم كرد كەس ئاگای لێ نیە بەوشێوەیە چاڵەكەم بڕی كە بە پانایی چوار مەتر و درێژیەكەی زۆر زۆر بوو دیاربوو شۆفڵ بەناویدا رۆیشتبوو چونكە ئەوسەری قوڵیەكەی كەمبوو شۆفڵەكە لەوێوە سەركەوتبوو منیش بەشوێن شۆفڵەكەدا دەرچووم بێ ئەوەی ئاوڕ بۆ دواوە بدەمەوە رامكرد ماوەیەكی زۆر كەم رۆیشتم كەوتمە چاڵی لاشەی ترەوە ئەویشم بڕی چەندین چاڵی پڕ لاشە و چاڵی تری ئامادەكراوم بینی هەر رام ئەكرد و ناوەستام یەكەمجار ئاوڕم بۆ دواوە دایەوە هەستم كرد ماوەیەكی باش دوور كەوتومەتەوە و لایتی سەیارەكانم لێوە دیاربوو ناوچەكە وەك ئەوە وابوو ناو دۆڵێكی پان بێت ئیتر ماوەی زیاتر لە سەعاتێ رێگەم بڕی ئەوجا دانیشتم و كەمێك پشوومدا..لەبەر ئەوەی لەناو سەیارەكەدا كە لە تۆپزاواوە بردمانیان و ناو سەیارەكە زۆر گەرم بوو ئەوجا لەتاو گەرما پێڵاوەكانم داكەندبوو كاتێ دامانیان گرد بۆ گوللە بارانكردن پێم پەتی بوو.. دوای ئەو سەعاتە راكردن و بەپێ بڕینە هەستم كردكە پێم ژان ئەكات.. هیلاك و ماندووم تینووم ئازارم هەیە ئەترسام.. ئیتر خۆیشم نەم ئەزانی بۆ كوێ ئەچم هەر رێگەم ئەكرد بێ ئەوەی بزانم رووم لەكوێ یە.. لە هەر شوێنێ ئاوەدانی دیار بوایە لە ترسا رووم تێناكرد و خۆشم نەم ئەزانی ئەمەوێ بۆكوێ بچم.. چونكە گیانم بە خوێنەوەبوو نازانم بۆنیان كردبوو چی بوو هەندێ سەگ بە وەڕە وەڕ بۆم هاتن دەستم بۆ زەوی ئەبرد و هەمووی لم بوو هیچم شك نەبرد پەنای بۆ ببەم زۆر ئەترسام كە سەگ بمخوات سەد خۆزگەم ئەخواست وەك ئەو خەڵكە منیش فیشەكەكان بەرم بكەوتایە و بمردمایە و رزگارم نەدەبوو.. ناشوكریم ئەكرد و ئەمووت خوا بۆ نەگبەتی منی هێشتەوە سەگەكان زۆر تەنگیان پێم هەڵچنی لەتاوا

خۆم وەك ئاژەڵی چوارپێ لێكرد و هەتا هێزم تیابوو ئەمنەڕاند و مۆڕەم لە سەگەكان ئەكرد.. هەستم كرد كەوامكرد سەگەكان هەڵوێستەیان دەكرد و ئەگەڕانە دواوە.. فرسەتم بینی و زیاتر ئەمنەڕاند و ئەمجارە من بەرەو رویان چووم سەگەكان لە ترسا رۆیشتن و لە دوورەوە پێم ئەوەڕین ئیتر ئەو شەوە تا رۆژ بۆوە من هەر رێگام بڕی لەكوێ لایتی سەیارە دیاربوایە بۆی ناچووم ئاوەدانی لە هەر شوێنێك دەركەوتایە ئاراستەی رێگەكەم ئەگۆڕی تا رۆژم لێ بۆوە.. ئیتر بەرچاوم رونتر بوو هەرچەند نەمدەزانی ئەم شوێنە كوێ یە بەلاّم كە رۆژ بۆوە و روناكی خۆرم بینی هەر لە خۆمەوە ئومێدم لا دروستبوو كە پشت بەخوا رزگارم بوە زۆرم برسی بوو كەوتمە(جۆ) خواردن.. لە دوورەوە جۆگە ئاوێكم بینی منیش هیلاك و تینوو وا كوێر ئەبم بۆ قومێ ئاو رۆیشتم ئاوم خواردەوە دەست و پێ و دەم و چاوم شۆری هەندێ جلەكانم پاكردەوە كە بە خوێنەوە بوون هەموو لەشی خۆمم تەڕكردبوو تا خوێنەكە لەگیانم بێتەوە خۆمم دابوە بەرخۆرەكە كاتێكم زانی كابرایەكی ئەختیار وا بەرەو لای من دێت و دیاربوو ئەو منی بینیبوو هیچ چارەیەكم نەماو شوێنێ نەبوو خۆمی لێ بشارمەوە و زۆر ترسم لێ نیشت لەم دەشتە چۆڵەدا ئەم كابرایە چیە پەیدابوو.. كاتێ هات و نزیكەوە بوو كە سلاّوی لێم كرد و كەوتە قسەكردن لەگەڵمدا تەماشام كرد (كورد)بوو شوان بوو.. ئیتر وەك ئەوەی تازە لەدایك بم ئاوا هەموو ناخۆشیەكم لەبیرچووەوە.. وەك ئەوە وابوو خوا لە ئاسمانەوە ئەم پیاوەی كردبێ بە فریشتە و بۆمنی ناردبێ.. لێمی پرسی بۆ وا كەوتویتەتە ئەم دەشتە بۆ گیانت بە خوێنەوەیە بۆچی پێت پەتیە.. هەستم كرد زۆر بە پەرۆش و خەمخۆریەوە ئەم پرسیارانەی كرد، منیش زوتر لای خۆمەوە تەگبیرم كردبوو كە ئەگەر توش هەر ئاوەدانیەك بووم ئەڵێم سایەق سەیارەی ئیشغاڵم و وەرگەڕاوین لەسەیارە و هاورێكانم مردوون و رێگام لێ گۆڕاوە.. كە ئەمەشم بە كابرا ووت زۆر بەزەیی پێمدا هاتەوە.. منیش لە ئەوم پرسی كە ئەو چی دەكات لێرە و ئێرە كوێ یە من چیبكەم.. ووتی ئێمە كوردی ئێرانین دەمێكە لێرەین و لە كەمپێكداین لە نزیك(رومادی) ئیتر زۆر دانیشتین و دڵی دامەوە و رێگای بۆ كێشام كە چۆن بچم بۆناو ئۆردوگاكە و ناونیشانی ماڵێكی داپێم كە تەكسی هەیە و ئیش ئەكات تا ئەو بمبات بۆ (رومادی) و لەوێوە بۆ بەغدا بچم..

كاتێ بەرەو لای ئەو شوێنە دەچووم كە پیرەمێردەكە ناونیشانەكەی دابووپێم تووشی رەبایەیەك بووم كە هەمووی‌عەسكەری بوو زۆر ترسام وام ئەزانی ئەوان بە وەزعەكەی من دەزانن و ئەمناسنەوە و ئەمگرن بەلاّم ئەوان هەر لە دوورەوە تێمیان خوڕی كە نزیكی رەبایەكە نەبمەوە و دوور بگرم..كەمێك هۆشم هاتەوە و شوكرانەیەكی خوام كرد كە ئەمجارەش رزگارم بوو.. نزیكی بانگی نیوەڕۆ بوو گەیشتمە ئەو ئۆردوگایەی كە پیرەمێردەكە ناونیشانی داپێم.. سەرەتا توشی هەندێ گەنج بووم(خشتیان ئەبڕی) سلاّوم لێیان كرد بە كوردی وەلاّمیان دامەوە و ئەوان زۆر بەسەر سامیەوە تەماشامیان ئەكرد كە غەریب بووم و بەپێی پەتی و سەرو ملێكی شێواوە وە چومەتە ئەوێ و جلی كوردیم لەبەرە بەلایانەوە سەیر بوو هەركەس ئەیپرسی هەر ئەو قسەیەی یەكەمجارم دەكردەوە كە سایەقم لە ئیشغاڵ و سەیارەكەم وەرگەڕاوە، بە پرسیار ماڵەكەم دۆزیەوە كەپیرەمێردە شوانەكە ناونیشانی داپێم..

لە دەرگای ماڵەكەم دا ژنێك دەرگای كردەوە سلاّوم لێكرد و چومە ژوورەوە، زۆر سەرسام بوو بێ ئەوەی خولكم بكات خۆم كردە ژووردا.. دانیشتم و پرسیاری ئەو ناوەم كرد كە ناونیشانیان دابووپێم.. وتی نیە لەماڵ و وەزعی خۆم جارێكی تر باس كرد كە چۆن وەرگەڕاوم و شەوو رۆژێكە رێگەم لێ تێكچوە و نانم

نەخواردووە.. ژنەکەیش بەزەیی پێمدا هاتەوە نانی بۆ هێنام و چایی بۆم کرد و نیو سەعاتێ دوای ئەوە(مێردەکەی) هاتەوە.. ئەویش کاتێ چاوی بەمن کەوت سەرسام بوو کە ئەم کابرایە چی دەکات لەماڵیان.. سەر لەنوێ ئەو وەزعەی بۆ خۆمم ڕێکخستبوو بۆ ئەویشم گێڕایەوە و داوای هاوکاریم لێکرد کە بمبات بۆ شوێنێ کە بتوانم بگەڕێمەوە بۆ کوردستان.. وتی من ناتوانم بتبەم چونکە منیش کە سەیارەم هەیە ڕۆژی یەکجار بە کارت بۆمان هەیە لەم ئۆردوگایەدا دەربچین من نۆرەی خۆم تەواو کردوە و ناتوانم جارێکی تر دەربچم لە ئۆردوگاکە چونکە ئێمەش وەك زیندانی واین.. ئیتر زۆر نائومێد بووم‌و دیاربوو بە روخسارمەوە .. کە هەستاین و بینی پێم پەتیە بەلایەوە سەیر بوو وتم ئێستا پێڵاو ئەکڕم رازی نەبوو لەماڵی خۆیان(جوتێ نەعل)یان داپێم دیاربوو ئەم حاڵەتە بۆمن باش بوو زیاتر بەزەیی پێمدا هاتەوە و ووتی بابڕۆین ئێستا ڕێگەت بۆ دەکێشم چی بکەیت.. کە هاتینە دەرەوە لەگەڵم هات تا دەرەوەی ئۆردوگاکە ووتی ئەم ئۆردوگایە مراقەبەی زۆری لەسەرە بانەتگرن دیاربووکابرا هەستی بەشتی تر کردبوو پێمی ووت لەناو ئۆردوگاکە سواری سەیارە مەبە چونکە ئەوە سەیتەرەیەکە لەوێ یە نەوەك داتبگرن و ڕێگەیەکی تولەرێی نیشاندام کە بە پێ بەو ڕێگایەدا بڕۆم تا دەگاتە سەر ڕێگا سەرەکیەکە و لەوێدا راوەستم تا ئەو کاتەی سەیارەی ناو ئۆردوگاکە کە نۆرەیەتی بچێت بۆ رومادی دێت و دەستی لێ رابگرم و لەگەڵی سەرکەوم..ویستی پارەم بداتێ پێم ووت کە پارەم پێیە.. چونکە ئەو پارەیەی لە نێوان چەمچەماڵ و تۆپزاوا لەناو(دەرپێ کورتەکەم)شاردبوومەوە هەرمابوو.. وەك ئەم کابرایە ڕێی بۆ کێشام بە ڕێگاکەدا رۆیشتم و لەسەر ڕێگا سەرەکیەکە راوەستام ماوەیەکی پێچوو سەیارەیەکی(18نەفەری) لە دوورەوە کە لە ئۆردوگاکەوە دەرچووبوو دەهات.. ئیتر تا سەیارەکە گەیشتەلام هەر دەپاڕامەوە خوایە هەڵم بگرێ و زۆریش ئەترسام کێ ئەڵێ(ئەمن و پیاوی حکومەتی تیانیە) و نازانێ من وام بەسەر هاتووە و نامگرن.. زۆر ئەترسام و دڵی خۆشم ئەدایەوە خۆ قابیلە غەیبیان پێ نیە بەچی ئەزانن..

سەیارەکە هێشتا زۆری مابوو بگاتەنزیکم دەستم بۆی راگرت.. ئەموت نەك من دەست رابگرم و سایەقەکە ئاگای لێ نەبێ ..بۆ ئەوەی بمبینێ با هەر لەدوورەوە ئیشارەتی بۆبکەم..

کاتێ گەیشتە راستم راوەستا.. زۆر بەترسەوە ئەو دوو هەنگاوەم بڕی کە لەنێوان من و سەیارەکە دابوو ئەویش دەرگاکەی لە تەنیشتەوە بوو بێ ئەوەی بەدەست خۆم بێت کە دەستم بۆ دەرگای سەیارەکە برد دەستم گەڕاندە دواوە دیمەنی ئەو سەیارەیە هاتەوە پێش چاوم کە بەر لەم سەیارەیە دوا سەیارەبوو بینیبووم و سواری بووم بۆ ئەوەی بمانبەن بۆ گوللەبارانکردن.. ئەترسام وەك ئەوەی لەناو سەیارەکە لاشەی دوو کوڕە گەنجەکە و سالح ئامۆزامی تیابێ.. وەك بڵێی لەناوەوەی سەیارەکە هەستیان بەم هەڵوێستەی من کردبێ کەسێك لەناوەوە دەرگاکەی کردەوە.. بە کردنەوەی دەرگاکە ترسەکەم شکا و یەکسەر سەرکەوتم.. تەماشام کرد زۆربەی کورسیەکانی گیراوە.. سڵاوم کرد یەکێك لەناو هەموویاندا سڵاوەکەمی سەندەوە و ووتی فەرەج بێرە ئێرەوە..

*** لەناو هەژدە نەفەریەکە کەسێك ناسیتی.."؟**

- ئائا.. هەر دوای ئەوەی سڵاوم کرد یەکێك لەناو سەیارەکەوە بانگمی کرد کە بچمە تەنیشتیەوە..

*** لەو کاتەدا هەستت بەچی ئەکرد..!؟**

- یەکەمجار زۆر ترسام و وام ئەزانی لەناو گۆڕە بە کۆمەڵەکانەوە بە شوێنمەوەیە و هاتووە من بەرێتەوە بۆ شوێنی رەمی کردنەکە بەلاّم لەهەمانکاتدا زۆر دڵم خۆشبوو من ئەوەی دیبووم وا هەستم

ئەکرد کە ئیتر کەسێك نەماوە من بیناسم بۆیە موچڕکەی خۆشی بە گیانمدا هات کەوا کەسێك هەیە لەم دنیایەدا فەرەج ئەناسێتەوە..

*** تۆ ئەو کەسەت ناسی کە بانگی کردی بچیتە تەنیشتیەوە..؟**

- سەرەتا نەمناسی و چومە تەنیشتیەوە دانیشتم هەندێ تەماشای یەکتریمان کرد ناسیمەوە کە(عوزێر)بوو خەڵکی ناوچەی لەیلان بوو ئەویش وەك من گیرابوو ئەویش لە گوللەبارانکردنەکە رزگاری ببوو..

*** چیتان ووت کە چونە تەنیشت یەکتریەوە..؟**

- ئەو وتی چی ئەکەی لێرە.. منیش وتم وەك تۆ ، کە وام ووت ئیتر ئەویش حاڵی بوو لەناو سەیارەکە بۆ ئەوەی خەڵکەکە بە وەزعەکەمان نەزانن هیچ قسەیەکی ترمان لەو بارەیەوە نەکرد..

*** پاسەکە بۆکوێ ئەچوو هەر بە ڕێکەوت سواری ببوون بێ ئەوەی بزانن بۆ کوێ ئەچێ یان شوێنێك هەبوو سەیارەکە بۆ ئەو شوێنە دەچوو ئێوەش بە هیوای رزگاربوون رووتان لەوێ کردبوو..؟**

- ئێمە بۆ هەر شوێنێ بچوایە سواردەبوین گرنگ ئەوەبوو لە شوێنی گوللەبارانکردنە کە دوورمان بخاتەوە و بەرەو ئاوەدانیمان بەرێت تا بگەڕێینەوە بۆ کوردستان بەڵام ئەمانزانی بۆ رومادی ئەچێ..

*** لە ئاوەدانی ناترسان..؟**

- زۆریش ئەترساین بەڵام چارەیەکی ترمان نەبوو

*** هەستت ناکرد بەوەی تێکەڵ خەڵك بن بەهۆی ئەوەی وتت گیانم بە خوێنەوە بوو خەڵك شك بکاتە سەرتان و بناسرێنەوە یا ئاشکرابن...؟**

- من هەر لەسەر ئاوەکە گیانی خۆم شۆرد بە رووکەش پێمەوە دیارنەبوو کە خوێن بەگیانمەوە بوبێ بەڵام هەستم ئەکرد بۆنی خوێنم لێدێت.. عوزێریش لەوێ گیانی بەخوێنەوە نەبوو ئەویش خۆی پاکردبۆوە.. بەڵام چونکە خۆمان ئەمانزانی لەکوێ وە دێین هەر لە خۆمانەوە بەشك بوین کە بمان ناسن و بمانگرن بۆیە زۆر ئەترساین ئەمانوت ئەگیرێین..

*** ماوەی چەنێ بە ڕێگاوە بوون تا گەیشتنە رووما دێ..؟**

- نیو سەعات ئەبوو..

*** کەستان جاری تر رووماديتان بينيبوو..؟**

- من نەمبینیبوو بەڵام ماڵی خوشکێکی عوزێر لەوێبوو بەوە دڵمان خۆش بوو کە ئەچینە ماڵ ئەوان تا ڕێگا چارەیەك ئەدۆزینەوە..

*** تۆ پێشتر ئەتزانی ماڵی خوشکی عوزێر لە رومادیە..؟**

- بەڵێ عوزێر لە ڕێگە لەناو سەیارەکە وتی ئێستا ئەچینە رومادی ماڵی خوشکێکم لەوێیە ئەچینە ماڵ ئەوان . من سەرەتا وامزانی بۆ ئەوە ئەو قسەیەی کرد کە خەڵکەکەی ناو پاسەکە شك نەکەن ئێمە غەریبین بەڵام دوایی زانیم کە بە راستیەتی .. خوشکەکەی ناوی(نایل) بوو ژنی کابرایەك بوو ناوی (حاجی حەسەن)بوو..

*** لەو بارە پڕ مەترسیەتاندا هەستت بەچی کرد کە دڵنیابووی ماڵی کەسێکی ئازیزی هاوڕێکەت لەو شارەدایە..؟**

- ئومێدی زۆرم لادروست بوو كە ئەژێمەوە، ناگیرێین، بە ئاسانی ئەگەڕێینەوە ولاٌتی خۆمان و ئەو ماڵە هەموو هاوكاریەكمان دەكەن.. بەلاٌم بۆ نەگبەتیەكەی ئێمە زۆر گەڕاین ماڵیانمان نەدۆزیەوە ئیتر تەواو بێ ئومێد بووین وتمان دیارە چارەیەكی رەش لە ناوچەوانمان نووسراوە ئەشترساین كە بە جلی كوردیەوە ئەوەندە سوڕاینەوە لەناو رومادی بمانگرن.. بەلاٌم چونكە ئیشغالٌ خەریكی رێگەوبان بوون و كوردیش بەهۆی سایەقی و كرێكاری ئیشغاڵەوە هاتووچۆی هەبوو كەس گومانی نەخستە سەرمان و ماڵی كوردیشی تیابوو بەهۆی ئەوەوە كەس پرسیاری لێمان نەكرد بەلاٌم كەسمان(جنسیە)مان پێ نەبوو ئەگەر یەك شورتەمان توشبوایە ئەمانی گرت..

*** وتت لەناو سەیارەكە لە ترسی ئەوەی نەبا ئاشكرابن لەگەلٌ (عوزێر)دا زۆر قسەتان نەكردووە.. بەلاٌم كاتێ دابەزین لەناو(رومادی) كاتێ كەسی ترتان لا نەبوو ئەمجا نەتپرسی ئەو چۆن رزگاری بووە..؟**

- با، هەردووكمان پرسیارمان لە یەكتری كرد و هەردوكمان بەسەر هاتەكەمان بۆ یەكتری گێڕایەوە..

*** ئەو چۆن رزگاری بوو..!؟**

- من نازانم لە تۆپزاوەوە بەرەو شوێنی گوللەبارانكردنەكە پێكەوە بوین یان نا.. بەلاٌم عوزێر ئەیوت منیش لەناو قافڵەكەی ئێوەدا بووم.. هەرچەندە باسی ئەكرد ئەو سەیارەیەی ئەویان پێ بردبوو لەوانەی ئێمە جیاواز بوو.. شێوازی گوللەبارانكردنەكەشی وەك عوزێر دەیگێڕایەوە لەو شێوەیە جیابوو كەمن بینیم و ئێمە كاتێ گەیاندمانیانە شوێنی گوللەباران كردنەكە خۆری مابوو.. كەچی عوزێر ئەیوت كە ئەوان گەیشتوون دونیا تەواو تاریك بووە، بۆیە من قەناعەتم وایە كە لە دووكات و دوو قافڵە و شوێنی جیابوبێتین.

(عوزێر) ئەیوت دوای ئەوەی گەیشتوینەتە شوێنی گوللەبارانكردنەكە تەواو دڵنیابوین لەوەی كە هەمووومان گوللەباران دەكەن و لە درزی دەرگای سەیارەكەوە چاومان لێبوو كە ئەوانەی ناو سەیارەكانی تریان داگرتۆتە خوارەوە و رەمی كراون،لەناو سەیارەكەی خۆماندا تەگبیرمان كردووە كە ئەوكاتەی دێن و دەرگای سەیارەكەی ئێمە دەكەنەوە و ئەیانەوێ دامانگرن بۆ گوللەبارانكردن.. ئێمە پەلاماری سەربازەكان بدەین ، هەرچەندە برسێتی و تینوێتی هێزی لەبەر بڕیبووین بەلاٌم تەگبیرمان وابووە كە بە دوو سێ كەسمان پەلاماری ئەو سەربازە بدەین و چەكەكەی لێ وەربگرین و بەرگری لەخۆمان بكەین.. ئەیوت یەكەمجار كوڕێكمان لەگەلٌ بووە ناوی(سەلام) بووە كە یەكەمجار سەربازەكە دەرگاكەی كردۆتەوە ئەم (سەلام)ە شەقێكی بۆ داوەشاندووە بەلاٌم سەربازی دووەم لەناو دەرگاكەدا(سەلامی كوشتووە)و دەرگاكەیان داخستۆتەوە.. جارێكی تر دەرگاكەیان كردۆتەوە و سەربازەكە هاتۆتە ژوورەوە بۆناو سەیارەكە تا یەكێك پەلكێش بكات بۆ گوللەبارانكردن لەوكاتەی وا چاوی گەنجێكی كوردی بەستۆتەوە ئەمان پەلاماریان داوە و بەهەر حاڵێك بوە چەكەكەیان لێ سەندووە بەلاٌم سەربازەكە توانیویەتی مەخزەنی تفەنگەكەی دەركات و فرێی بداتە دەشتەوە ئیتر هەر لە دەرەوەی سەیارەكەوە لە هەموو لایەكەوە سەیارەكەیان داوەتە بەر دەسترێژی گوللە و ئەو جەلادەی خۆشیان كە هێشتا لەناو سەیارەكە بووە كوژراوە و یەكسەر كۆمەڵێكی هاوەڵەكانی عوزێر هەر لەسەر ئەو كورسیانەی لەسەری دانیشتوون كوژراون و لەترسا ئەوەكانی تر خۆیان كردۆتە ژێر كوشنەكانەوە .. ئەیوت ئەوەندە گوللەیان ناوەتە سەیارەكەوە وەك(بێژنگ)كون كون بووە و خوێن بەناو سەیارەكەدا خوڕەی ئەكرد كە ئەو هەموو گەنجەیان كوشتبوو، وەك(عوزێر) ئەیووت كە دونیا تاریك بووە دوای ئەوەی تەقە كردنەكە كۆتایی هاتووە سەربازەكان دڵنیابوونە لەوەی كە هەموو

ئەوانەی ناو سەیارەکەیان کوشتووە و کاتێ عوزێریش دڵنیابووە لەوەی کە سەربازەکان دوور کەوتونەتەوە لە سەیارەکەیان دابەزیوە و خۆی دزیوەتەوە و بەناو تاریکیەکەدا رایکردووە سەرەتا کەوتۆتە چاڵێکی پڕ لە لاشەوە ئەیوت کەوتمە سەر لاشەیەکدا هێشتا گیانی تیا مابوو خوێن لە دەم و لوتیەوە دەرئەچوو.. رێگای کردوە تا دەمەو بەیان گەیشتۆتە هەمان ئەو ئۆردوگایەی کە من بۆی چووم و چەند ماڵێکی کردووە تا جێیان کردۆتەوە نانیان داوە پێی و دوای بەسەرهاتەکەی بۆ ماڵەکە گێڕابۆوە لەترسا نەیانوێرابوو داڵدەی بدەن و رێگایان بۆ کێشابوو کە سواری ئەو سەیارە بێت بەرەو(رومادی) تا لەوێوە بگاتە بەغدا و پاشان بەرەو کوردستان..

*** تۆ پێت وانیە خەڵکی تریش هەبوبێ وەک تۆ و عوزێر ئەویش لە گوللەبارانکردنەکە رزگاری بوبێ و دواتر رێگای دەرباز بوونی نەدۆزیبێتەوە لەو دەشت و دەرەدا گیان لەبەری کێوی خواردبێتی یا لەبرسا مردبن و دووریش نیە گەیشتبێتنە ئاوەدانیو جارێکی تر بەردەستی کاربەدەستانی بەعس کەوتبێتنەوە و کوشتبێتیان.. تۆ ئەڵێی چی,..!؟**

- وەڵا بەدووری نازانم حاڵەتی وا زۆر بوبێ چونکە ئێمە بێ ئەوەی ئاگامان لە کارەساتی یەکتربێ، بە رێکەوت لەگەڵ (عوزێر)دا یەکمان بینی و رزگارمان بوو دوو سێ کەسی تریش هەر گەڕابوونەوە و رزگاریان بوو ئێستاش ماون.. رەنگە خەڵکی تریش هەبوبێ دوای جارێکی تر تیاچوبێتەوە.

*** لە رومادی چونە گەراج سواری سەیارەبوون یاخود سەیارەیەکی تایەتی تان گرت بۆ بەغدا..؟**

- چوینە گەراج، کە ئێمە چوین سەیارەیەکی (21)نەفەری ئامادەبوو سواربوین تەماشامان کرد (ئینزیباتی)تیابوو.. زۆر ترسام هەر لە خۆمەوە وام لێك ئەدایەوە کە ئەمانگرن و کەوتمە دڵە راوکێ و وا هەستم ئەکرد کە خوا لە چارەی نووسیوین نابێ رزگارمان بێ و ئەوەتا بەپێی خۆمان کەوتینە ناویانەوە.. لەبەر ئەوە نەمانوێرا زۆر سەیر بکەین تا بزانین لەکوێوە جێگای چۆڵ هەیە تا هەردووکمان پێکەوە دانیشین و نەشمان وێرا دابەزینە خوارەوە، لەترسا هەریەکی لەلایەکەوە دانیشتین.. من دوو ئینزیبات لەملاوئەولامەوە دانیشتبوون نەم ئەوێرا تەماشای هیچیان بکەم، هەرچەندە گیانم خوێنی پێوە نەمابوو بەلاَم وا هەستم ئەکرد کە بەگیانی خوێناویەوە لە تەنیشتیان دام و ئێستا ئەمناسنەوە.. جوڵەم لەخۆم بڕیبوو.. هەندێ سەربازی تریش هاتن سواربوون و جگە لەمن و عوزێر ئیتر هەموو نەفەرەکانی ئینزیبات و سەرباز بوون.. لە رومادیەوە کەوتە رێ بەرەو بەغدا و تا ناو بەغدا بەچەند سەیتەرەدا رۆیشتین کە لە هەریەکیاندا خەریك بوو زراوم بچێ ئەموت ئێستا داوای ناسنامەمان لێدەکەن و ئاشکرا دەبین و دەمانگرن.. بەلاَم دیاربوو لەبەر ئەوەی هەموو پاسەکە جگە لە ئێمە سەرباز بوون و جلی نیزامیان لەبەر بوو لە هیچ کام لەو سەیتەرانە نەمانیان پشکنی و بەسەلامەتی گەیشتینە بەغدا و کاتێ لەسەیارەکە دابەزیم ئۆخەیەکم کرد و هەستم کرد هەناسەیەکی خۆشیم هەڵمژی.. ئەمجارە شوکرانەی خوام کرد و وتم ئەمانە بۆ ئێمە بوونە فریشتە و بە هۆی ئەوانەوە لەو هەموو سەیتەرەیە رزگارمان بوو ئینشائەڵا خوا رەحمی پێمان کردووە..

*** بەرنامەتان چیبوو کاتێ گەیشتنە بەغدای پایتەخت.. ئەو شوێنەی بڕیاری گرتن و کوشتنی ئێوەی تیادرابوو..؟**

- بەرنامەمان چیبێت.. ئێمە لە ئیرادەی خواوە نەمردبوین و رزگارمان ببوو ئەمانویست بگەڕێینەوە بۆ وڵاتی خۆمان بۆ ناو کەس و کارەکانمان..

*** کە گەیشتنە بەغدا یەکەم شت چیتان کرد..!؟**

- کە لە کۆستەرەکە دابەزین وەك ئەوە وابوو لە سجن ئازاد بوبین.. یەکسەر سواری تەکسیەك بوین و بۆ (باب ئەلشێخ) بۆ تەکیی شێخ عبدالقادر گەیلانی.

*** بۆچی چون بۆ ئەوێ..؟**

- چوین نوێژمان کرد و گەلێ لەخوا پاڕاینەوە و شکور بووین بەو حاڵە و سوپاسی خوامان کرد کە رزگارمان بوو بوو.. دە پاڕاینەوە کە خوا رەحممان پێبکات و بە سەلامەتی بگەینەوە لای کەسوکاری خۆمان..

*** ئاگات لەوە هەبوو کەسوکارت لەکوێن..!؟**

- نەوەڵا هەر لە قادر کەرەمەوە ئیتر من ئاگام لێیان نەمابوو.. ئەمزانی بەرەو کەرکوك چون بەلأم دڵنیا نەبووم کە ئایا رزگاریان بووبوو یاخود گیرابوون.. هەر خۆم ئومێدم لای خۆم دروست کرد کە پشت بەخوا نەگیراون..

*** دوای ئەوەی نوێژتان کرد و پاڕانەوە لە باب شێخ چی ترتان کرد..؟**

- پشویەکمان داو تاوێ بیرمان کردوە چیبکەین و چۆن بڕۆینەوە.. دواجار بڕیارماندا بە پشتیوانی خوا بەرەو گەراجی(نەهزە)بڕۆین و یەکسەر سواری سەیارەی کەرکوك بین..

*** پێشتر (بەغدا)ت بینیبوو..؟**

- ئا، ئا.. بینیبووم..!

*** بەچی رۆیشتن بەپێ یاخود بەسەیارە لە باب ئەلشێخەوە بەرەو نەهزە..!؟**

- تەکسیمان گرت.. چوینە گەراج.. زۆر برسیمان بوو بەلأم هەردووکمان وامان بەچاك زانی کە نەچینە چێشتخانەو کەباب خانە بۆ ئەوەی بە درەنگ نەکەوین و چونکە(جنسیە)مان پێنەبوو زۆریش ئەترساین.. بەغدایش سامی گران بوو هیچت لە هیچا نەبوایە لێی ئەترسایی.. ئیتر ئێمە ناهەقمان نەبوو کە زۆر ئەترساین.. هەرچەندە جگە لەخوا کەسیتر نەی ئەزانی ئێمە کێینو لە کوێ وە هاتویین.. بەلأم خۆمان ئەمانزانی کە ئێمە چەند خەتەرین بەقەدەر ئەوە ئەترساین ،بۆیە هەر لەناو گەراجەکە(لفە)مان کڕی و بردمان وتمان لەناو سەیارەکە ئەیخۆین کە چوین سەیارەکە نەفەری تیانەبوو سوار بوین و کەوتینە(لفە)خواردن..

*** سەیارەکە چیبوو..؟**

- 21 نەفەری..

*** لەکەستان پرسی کام سەیارە ئەچێت بۆ کەرکوك.. یاخود خۆتان ئەتانزانی کامانە سەیارەی کەرکوکن..!؟**

- گەراجی(نەهزە) زۆر قەرەباڵغ بوو، نازانم خەتی چەند شاری لەسەر بوو بەلأم ئەتوت شارە مێرولەیە.. مەگەر تۆپزاوا ئاوا سەیارە بەیەکدا هاتبێ لە دە لاوە خەڵك سەر ئەکەوت و خەڵك دا ئەبەزی.. کە پرسیارمان کرد کامە سەیارەی کەرکوکە. ئیتر چوین و کابرایەك لە نزیك سەیارەکان راوەستابوو بانگی نەفەری ئەکرد لەو کابرایەمان پرسی کام سەیارە دەرئەچێت، ئەویش سەیارەیەکی 21 نەفەری نیشان داین ئەوەبوو کە سەرکەوتین..

*** ئەی یەکەمجار لە کێتانپرسی کامانە سەیارەی کەرکوکن..!؟**

- لەو کابرایەی(لفە)کەمان لێی کڕی..

*** پێی سەیر نەبوو کە ئێوە جلی کوردیتان لەبەر دایە و پرسیاری سەیارەی کەرکوك دەکەن..!؟**

- ئەگەر بەلایەوە سەیریش بوبێت.. ئەو هیچی لەو بارەیەوە نەووت و ئێمەش هەستمان بەهیچ نەکرد..

*** لەناو پاسەکە خۆت و عوزێر لەسەر کورسیەك پێکەوە دانیشتبوون..؟**

- کە سوار بوین ئا، پێکەوە دانیشتین تا هەر یەکی یەك دوو تیکەمان لە لفەکە خوارد..!

*** ئەی دوای ئەوە..!؟**

- لفەکانمان فڕێدا و دابەزین و رامان کرد..!

*** بۆ..!؟**

- ناو گەراج(نەهزە) بەردەوام مراقەبەی لەسەر بوو.. پڕی ئینزیبات و ئەمن و پیاوی حکومەت بوو کاتێ سواربوین هەستمان بەهیچ شتێ نەکرد کە چاودێری کرابین، بەلاّم کە لفەکانمان دەرهێنا و کەوتینە خواردنی، کابرایەك هات پشتی دایە کۆستەرەکەوە و یەك دووجار تەماشای ئێمەی کرد.. کابراکە جلی سەربازی لەبەر بوو سەر شانی ئەستێرەی پێوە بوو (عوزێر) ووتی ئەو کابرایەت بینیوە.. منیش سەرم هەڵبڕی و تەماشام کرد زۆر ترسام بە عوزێرم ووت چیە ..؟ عوزێر ووتی ئەم زابتە بۆیە هاتۆتە ئێرەوە و سەیرمانی کرد ئەوە ناسیمانێتی ،ویستم قەناعەت بەعوزێر بکەم کە کابرا خۆ غەیبی پێ نیە چۆن ناسیومانێتی.. عوزێر ووتی ئەم کابرایە ئەوەبوو لە(تۆپزاوا) ناوەکانمانی ئەنووسی و بەخوا ئەیناسمەوە ئەوە و دڵنیام شکی خستۆتە سەرمان.. بەخوا هەر کە عوزێر وای ووت من لفەکەم فڕێدا و لە پاسەکە دابەزیم و عوزێر بەدوامەوە ئیتر بێ ئەوەی ئاوڕ بدەمەوە بۆی دەرچووم..

*** راتان ئەکرد..؟**

- نەء .. رامان نەکرد چونکە ئەگەر رامان بکردایە ئەو خەڵکە هەمووی تەماشامانی ئەکرد و ئەو هەموو ئەمن و عەسکەریە ئەکەوتە سەرمان..بەلاّم بەخێرایی بۆی دەرچووین.. ماوەیەك رۆیشتم وا هەستم ئەکرد کە ئێستا لەناکاو لە دواوە ئەکەنە پشت ملمدا، ئەوە بۆکوێ ئەچی.. بۆیە نەم ئەوێرا بەر بکەمە دواوە مەسافەیە باش رۆیشتم و هیچ نەبوو ئەوجا ئاوڕم دایەوە تەماشام کرد(عوزێر)بەدوامەوە نیە.. ئەملا و ئەولا عوزێر نەبوو.. ئیتر بەجارێ زراوم چوو وتم بەخوا دیارە ئەو گیراوە و ئێستا بەدوای مندا ئەگەڕێین (کونە مشکم لێبوە قەیسەری) خۆشم نەم ئەزانی ئەمەوێ چیبکەم هەر ئەڕۆیشتم.. نەم ئەوێرا سواری سەیارە بم.. نەم ئەوێرا راوەستم.. تا خۆر ئاوابوو من هەر لەترسا بەناو ئەو بەغایەیا رێم کردووە..

*** تۆ خۆت ئەو ئەفسەرەت بینی..؟**

- ئەی چۆن نەمبینی شانی دابووە قەت کۆستەرەکەدا..

*** مەبەستم لەوەیە کەبینیت هەستت کرد جارێ تر بینیوتە..؟**

- من نەء .. عوزێر ئەیووت ئەمە ئەو زابتەیە کە لە تۆپزاوا ناومی نووسیوە و تەحقیقی لێم کردووە..

*** تۆ پێت وا نیە هەر لەبەر ئەوەی کە ئەفسەر بووە و ئێوەش خۆتان ترساون بۆیە عوزێر بەو شێوەیە شکی کردبێ کە ئەفسەرەکەی تۆپزاوایە..؟**

- وەڵڵاهی ئەوە نازانم.. بەلاّم ئێمەی تۆقان.. چونکە یەك دووجار وەك ئەوەی چاودێری ئێمە بکات تەماشای ناو کۆستەرەکەی کرد..

*** ئەی پێت وانیە ئەویش ئەوەی بەلاوە سەیر بوبێ کە لەناو سەیارەکە لفە ئەخۆن..؟**

- بەخوا ئیتر هەرچیەك بوبێ ئێمەی ئەوەندە ترسان لە شوێنی گوللەبارانکردنەکە و لەو کاتەی وا تەقەشیان لێمان ئەکرد ئەوەندە نەترساوین..

*** بۆ پێت وابوو ئەگەر بگیرانایا سزای لەوە خراپتر ئەدران کە ئێوە بەرێکەوت رزگارتان بووبوو..؟**

- ئاخر ئەوە جیابوو ئێمە کە لە تۆپزاوا بەو شێوەیە بردمانیان ئەمانووت بەرە و مردن ئەچین.. ئومێدمان نەمابوو کە رزگارمان بێت بۆیە کەمتر ئەترساین لەوەی کە ئەمجارە لەو وەزعەوە گەیشتبووینە بەغدا و بە ئومێدی ئەوە بووین بگەڕێینەوە و نەجاتمان بووبێ بۆیە لەم کاتەدا یەك عەسکەر بەقەدەر هەموو ئەو سەربازانەی دیار چاڵەکان سامی گرانبوو..

*** ئیتر عوزێرت نەبینیەوە..؟**

- نەمبینیەوە ووتم سەد لەسەد ئەو گیراوە..

*** ئەی دوای ئەوە چیت کرد..؟**

- شەوم بەسەرداهات.. ئێ خوایە چیبکەم تازە ناوێرم بەنزیك گەراجی(نەهزە)دا بڕۆم هەموو دنیام لەسەر تاپۆ بکەی.. بڕیارم دا کە شەو لەبەغدا بمێنمەوە و بەیانی کە رۆژ بۆوە خوا گەورەیە بیرێکی لێ ئەکەمەوە چیبکەم.. بەخوا بەو شەوە سێ ئوتێلم کرد لەبەر ئەوەی (جنسیە)م پێ نەبوو جێمیان نەکردەوە..ئیتر بە جارێ ئەوەندەی تر ترسام و ئەمووت ئەمشەو ئەمگرن روو لەکوێ بکەم.. ناچار رووم‌کردەوە(باب ئەلشێخ) شوێنی شێخ عەبدولقادری گەیلانی پەنام بۆ ئەو بردەوە.. چونکە درەنگ بوو دەرگاکانی داخرابوو منیش ئەترسام نەم ئەوێرا زۆر لێی بدەم و بیکەم بە زرمەزرم ئەمزانی مجێورەکان لە ژوورەوەن بەلاَم گوێیان لەدەرگا نەبوو ئەگەر گوێشیان لێ بوبێ نەیان کردەوە.. هەیوانێکی هەبوو لەدیو دەشتەوە شەو لەوێدا خەوتم زۆر سەرمام بوو هەڵدەلەرزیم کە ئەگەر هیلاکی و ماندویەتی و شەو نخونی ئەو چەند شەوەی پێشوو نەبوایا بەو سەرمایە خەوم لێ نەدەکەوت بەلاَم هیلاکیەکە وایکرد کە بخەوم.. نیوەشەو لە مرەمرِی سەگ بەخەبەر بوومەوە سەگ خەریك بوو بمخوات بۆنی خوێنیان کردبوو .. چونکە من هەرچەندە جلەکانم لەخوێن پاکردبۆوە بەلاَم جلەکانی ژێرەوە و گیانیشم خوێنی پێوەبوو.. سەگەکان بەبۆنی ئەو خوێنەدا هاتبوون.. ئیتر بەو ترس و هیلاکی و ماندوێتیەوە چاوم ئەچوە خەو و خەبەرم ئەبۆوە.. زۆریش ئەترسام کە مەفرەزە و شتی حکومەت بمگرن و بڵێن چی ئەکەی لێرە.. خۆم حازر کردبوو کە ئەگەر پیاوی حکومەت پەیابوو خۆم بکەم بەشێت بۆ ئەوەی شك نەخەنەسەرم.. بەو شێوەیە ئەو شەوەم رۆژ کردەوە..

*** ئەی کە رۆژ بووە وە چیت کرد.. شەو بیرت لەوە کردەوە کە سبەی چیبکەی بۆ ئەوەی بگەڕێیتەوە..؟**

- شەو تەنها فریای ئەوە دەکەوتم کە خەفەت لەو شەوەم بخۆم.. بەلاَم کە بەیانی خوا رۆژی کردەوە بڕیارم دا کە بچم بۆ (دەلاك) سەر و ریشم چاك بکەم ئەوجا بیر لەوە بکەمەوە چۆن بگەڕێمەوە.. چوم سەر و ریشم تاشی و چوم بۆ(عەلاوی) گەراجی لۆرییە ووتم بەسەیارەی بار و حەیوانات ئەڕۆم جێگای شك نیە و رەنگە بەو هۆیەوە بتوانم لە سەیتەرەکان دەربازبم.. کاتێ چوم هەندێ کوردم بینی خەڵکی سلێمانی و هەولێر بوون قسەم لەگەڵیان کرد و هەمان ئەو چیرۆکەی رێکم خستبوو بۆ ئەوانیشم گێڕایەوە کە لەبەر ئەوەی جنسیەم پێ نیە دەمەوێ لەگەڵ بارێکدا بچمەوە کەرکوك، دیاربوو ئەوانیش ئەترسان نەیانوێرا وەعدم پێ بدەن وتیان لێرە بە نۆرە دەرئەچین نۆرەی ئێمە نیە .. ئاماژەیان بۆ کابرایەك کرد وتیان نۆرەی ئەوە کە چووم بۆلای وتی ئەگەر بارێك بێت نۆرەی منە و لەگەڵ خۆم

دەتبەم.. کابراکە خەڵکی هەولێر بوو پیاویکی باش دیاربوو.. زۆر بەزەیم بەخۆمدا ئەهاتەوە وام ئەزانی ئێستا ئەوان لەخۆم دڵسۆزانە تر ئەیانەوێ رزگارم بکەن لەبەر ئەوەی کوردم.. بەڵام ئەوان خەریکی کەسابەتی خۆیان بوون گوێیان لەوە نەبوو کوردێك جنسیەی پێ نیە و ترسی گرتنی لەسەرە، بەڵام هە رخۆیشم دڵی خۆمم ئەدایەوە کە ئەمووت ناهەقیان نیە و رۆژە رەش بوو کێ ئەیوێرا پێیەکی چەوت دابنێ.. ئەمووت ئەڵێی ئێستا بۆیان بگێرمەوە چیم بەسەر هاتووە، بەڵام نەم ئەوێرا.. ئیتر لەپەنای دیوارێکدا لەناو گۆڕەپانی سەیارەی بارەکان چاوەڕێی باریك بووم بێت و تا ئەو کابرا هەولێریە هەڵم بگرێت و وەك ئەوەی کە خاوەن سەیارەکە بم و رزقم لەسەر ئەو بارەبێ هەر ئەپاڕامەوە خوایە زوو بارێك بێت. خوا کردی نزیك عەسەر بوو بارێك پەیابوو کابرایەك بوو داری هەبوو بۆ هەولێر چوین بارمان کردمنیش کەوتمە بارکردنی .. داری نەجاری بوو لۆریەکەش (ئیسکانی بوو) دارەکەمان بارکرد کابرای خاوەن دار خۆی لەگەڵمان نەهات دیاربوو سایەق لۆریەکە شوێنی داگرتنەکەی دەزانی لە هەولێر بۆیە منی لەگەڵ خۆی هەڵگرت و کەوتینە رێ، من بۆ کەرکوك‌و ئەویش بۆ هەولێر.. بە درێژایی رێگای نێوان(بەغداد-کەرکوك) بەر لەوەی بگەینە هەر سەیتەرەیەك کابرا شارەزابوو ئەوەستا منی ئەکردە ناو دواوەی لۆریەکە و خۆی بە تەنها لە پێشەوە بوو تا شك نەکەن.. چونکە ئەویش ئەترسا کەمن لە سەیارەکەیدا بگیرێم ئەویش حسابی منی بۆ دەکرێت.. بەو شێوەیە رێگای دووری نێوان بەغداد -کەرکوکمان بڕی و لە رێگە پێم ووت کە ئەگەر بگەینە (شۆریجە)ماڵی خزمی لێیە.. لە رێگە زۆر قسەمان کرد هەر چەندە من هەر نەچوومە ژێر باری قسەیەکی تر و هەر ئەو چیرۆکەی رێکم خستبوو هەر ئەوەم دەگێڕایەوە..بەڵام دیاربوو کابرای سایەق شکی کردبوو چونکە کاتێ شەو گەیشتینە کەرکوك و چوینە شۆڕجە کاتێ چاوم بەو جادەیە کەوت کە چوار شەو لەوەوپێش لەگەڵ ئەو هەموو خەڵکەدا پێیدا تێپەڕین ئیتر بێ ئەوەی بتوانم خۆم راگرم لەرزم لێ نیشت ویەکە یەکەی ئەو سەیارانەم دەهاتەوە بەرچاو و براکانم و ساڵح ئامۆزام و هەموو ئەو ژن و مناڵەی سجن بوون.. ئیتر بەو هۆیەوە رێگەکەم لێ تێکچوو کابرای شۆفێر لە شۆرجە لێمی پرسی ئەمە شۆرجەیەو لەکوێ دائەبەزی.. وتم من تەنها لەوێوە سەرەدەرەکەم بچین لای بەنزینخانەکەوە بێینەوە ،کابرای شۆفێر ماڵی ئاوابێ رۆیشت و سوڕایەوە دیاربوو ئەیزانی کەمن وەزعەکەم خراپە لەشوێنێك نزیك(لەتیف ئاوا) پێم ووت لێرە راوەستە ئیتر خۆم شارەزام.. کاتێ راوەستا ویستم پارەی بدەمێ کابرا توند دەستمی گرت و رازی نەبوو پارەی بدەمێ ووتی من پارەت ئەدەمێ چونکە ئەزانم تۆ توشی کارەساتێ بویتە.. وتی منیش کوردم ئامادەم بە هەموو شێوەیەك هاوکاریت بکەم بەس پێم بڵێ چی کارەساتێکت بەسەر هاتووە.. منیش هەر لەناو سەیارەکە هەرچیم بەسەر هاتبوو ئەوەی بینیبووم هەموویم بۆی گێڕایەوە و پێم گووت هەرچی خزم و کەس و کارت هەیە ئاگاداریان بکەرەوە کە تەسلیم نەبن و ئەوەی بگیرێت هەمووی دەکوژرێ..

ماڵی خوشکێکم لە لەتیف ئاوابوو چووم لە دەرگام دا ئەوان خەوتبوون خەبەریانم کردەوە هەموویان حەپەسان بەم نیوە شەوە لەکوێوە هاتووم و چۆن لەسجن رزگارم بووە..من پرسیاری ماڵ و مناڵ و ئەوان پرسیاری براکانی ترمیان ئەکرد.. پێیانم ووت عافواتە و بەیانی هەموویان دێنەوە..

*** شەو لە ماڵی خوشکەکەت خەوت لێکەوت.. کە لە رووی دەرونیەوە جارێکی تر تێکەڵ بە بنەماڵەکەت بویتەوە بێگومان براکانت بیردەکەوێتەوە..!؟**

- لەبەر ئەوە زۆر هیلاك و ماندووبووم زۆر کفت بووم تا بەیانی خەوتم.

*** ئەی کە رۆژ بۆوە تۆ پێت وتبوون عافواتە و بەیانی براکانت دێنەوە.. چیت کرد.. یا ئەوان تاکەی چاوەڕێی گەڕانەوەی براکانت بوون!؟**

- وەڵا ئەوان تا سەدام روخا هەر بەتەمابوون بێنەوە، بەڵام هەر ئەو رۆژە کاتێ ئاویان بۆ گەرم کردم و خۆم شۆری.. جلەکانی ژێرەوەم خوێنی پێوەبوو. ئەوان زۆر ترسان و کەوتنە پرسیار کردن.. ناچار وتم کە بردومانیانە بۆ سجن سەیارەمان وەرگەڕاوە.. بەڵام گەڕانەوەکەم بۆمن قورس بوو مایەی مەترسی بوو چونکە کە بلاّوبێتەوە من گەڕاومەتەوە هەرچی کەس و کاری ئەنفال هەیە رووی پرسیار ئەکەنە من کەس و کارەکەیان چی بەسەر هاتووە بەمەدا ئاشکرا ئەبم و حکومەت ئەمگرێتەوە کە چۆن گەڕاومەتەوە.. ئەشمزانی گەر لەماڵ ئەو خوشکەم بمێنم ئەوە هەموو دوو رۆژی ترەو هەموو خەڵکی ناوچەکە ئەزانن من لەوێم بۆیە لەترسا ناچار بووم کە ماڵی ئەوان جێبهێڵم و چومە ماڵێکی تر(کاک عەبدوڵا برای کاك عەبدولکەریم حەسەن) لە باڵەخانەیەکدا شوێنیان بۆ چاکردم و شاردمیانەوە(20)رۆژ لەو باڵەخانەیە بووم..

*** هەر لە کەرکوك..؟**

- ئا..ئا.. هەر لە کەرکوك..

*** ئەی دوای ئەو بیست رۆژە چیت کرد..؟**

- دوای ئەوە چومە ماڵی کوڕێکی خزممان لە(لەیلان) ئامر سریەی جاش بوو دوو سێ رۆژ لەوێ مامەوە و دوای لەگەڵ مەفرەزەیەك جاشدا بردمیانەوە بۆ چەمچەماڵ و دوای بۆ شۆڕش و ئیتر لە خانوویەکدا لەگەڵ مناڵەکاندا یەکمان گرتەوە..

*** کەس و کارە نزیکەکانی خۆت کە دەربارەی برا و کەسەکانی خۆتان پرسیاریان دەکرد چۆن وەڵامت ئەدانەوە..؟**

- من چۆن لە گۆڕە بەکۆمەڵەکانەوە تا کەرکوك یەك چیرۆکم رێك خستبوو کە سایەقی سەیارەی ئیشغاڵ بووم و سەیارەمان وەرگەڕاوە.. کاتێ گەڕامەوە ماڵ و دواتریش هەر ئەوە قسەم بوو کەمن پێش ئەوەی بگەینە تۆپزاوا من لە سەیارەکان دابەزیوم و ئیتر هەواڵی کەس نازانم..

*** بڕوایان پێت ئەکرد..!؟**

- لەوە ئەچوو بڕوایان کردبێ چونکە هەموو ئەو سەفەرەی من چوار شەو و پێنج رۆژی پێچوو.. زۆری نەخایاندبوو.. بۆیە بڕوایان ئەکرد و بەوەش وا ئەزانم کە بڕوایان کردبوو چونکە ئیتر هەواڵی تریان ناپرسی..

*** ئەی ترسی ئەوەت نەبوو کە (عوزێر) راستیەکان بگێڕێتەوە..!؟**

- وەك ترس بەردەوام ئەترسام و هەمووڕۆژێ ئەمووت ئێستا دێن و ئەمگرن هەر بۆیە شوێنی خۆ حەشاردانم دروست کردبوو بە زۆری لەو شوێنەدا ئەژیام..

*** لای خێزانەکەی خۆت و مناڵەکانت راستیەکەت بەوانیش نەوت..؟**

- خوا ئاگادارە بۆ ژنەکەشم نەگێڕابۆوە تا ئەوساڵەی چوین بۆ ئەمریکا لە تورکیا بۆیانم باس کرد..

*** هۆی چیبوو کە نەتگێڕایەوە..؟**

- ئەترسام..

*** لەماڵ و مناڵەکەی خۆشت ئەترسای ..!؟**

لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر ... عارف قوربانی

- ئا، لەوە ئەترسام دوای لەزمانی ئەمانیشەوە بگاتە دەم کەسێکی تر و بلاّوبێتەوە.. چونکە من براکانم و کۆمەڵێ خزم و کەسم بەر ئەو شالاّوە کەوتن کەسوکاری هەموویان و خوشکەکانم و برازاکانم هەمیشە بە ئومێدی ئەوەبوون کە رۆژێك ئەوانیش وەك من چۆن هاتمەوە لەناکا و پەیائەبن ئێ ئەگەر من تەنها لای ژنەکەی خۆم بموتایە دڵنیام هەرچەندێ بیویستایە نەیگێڕێتەوە بەلاّم پێوەی دیار ئەبوو کە ئومێدی ئەوەنەبێ بگەڕێنەوە..

*** تۆ پێشتر ووشەی ئەنفالت بیستبوو.. بەر لەوەی خۆت ئەنفال بکرێی..؟**

- ئێ کوا ئەنفال پێشتر روویدابوو..!؟

*** مەبەستم لەووشەی ئەنفالە ..!؟**

- نەء..

*** ئەی کەی بۆ یەکەمجار بەر گوێت کەوت..؟**

- ئەوکاتەی خەڵك گیرا و گوندەکانیان سوتان نەمان ئەزانی پێی ئەڵێن چی.. بەلاّم کاتێ من گەڕامەوە ئەیانووت ئێوە ئەنفالن..

*** کاتێ گەڕایتەوە ناو ماڵ و منالّ و کەسوکارەکەت و بەتایبەتی کە لە شۆڕش بوی کە مەڵبەندی سەرەکی کەس وکاری ئەنفال بووی و ئەتزانی ئەو خەڵکە هەمیشە چاو لەرێی هەواڵێکن کە بۆیان بێت و هەواڵی کەسوکارەکانیان بێنێ.. هیچ کات بیرت لەوە نەکردەوە کە گەر بەشێوەیەکی راستەوخۆ و ئاشکراش نەبێ بە نهێنی ئەوە بلاّوبکەیتەوە کە ئەنفالەکان نەماون بۆ ئەوەی ئەوخەڵکە بەردەوام ئەو ئازارە نەچێژن..؟**

- نەوەلاّ، نەم ئەویست لە زمانی منەوە بیبیستن کە ئەنفالەکان نەماون..

*** بۆ..؟**

- ئەی ناڵێم لەلایەك ئەترسام لەلایەکی تریشەوە پێم گوناه بوو ئەو خەڵکە هیوابڕاوبکەم..

*** تاکەی ئامادە نەبووی ئەو راستیە بگێڕیتەوە..؟**

- وەلاّ لای خۆم وام دانابوو هەتا سەدام ئەروخێ و هەمووشتێ بۆ خەڵك دەرئەکەوێت تا ئەوکاتە نەیدرکێنم..

*** ئەی هەست ناکەی گوناهباری بەوەی کە حەقیقەتێکت شاردبۆوە کەمیللەتەکەت پێویستی بە ئاشکرابوونی هەبوو..؟**

- بۆ گوناهبارم، خۆمن ئەنفالم نەکردووە..

*** لەدوای ئەوەی گەڕایتەوە شۆڕش تا راپەڕین کە ئیتر ترسی سەدام و رژێمەکەی لەسەرت لاچوو لەو دوو ساڵەدا هیچ جارێکی تر مەترسی گرتنت نەکەوتەوە سەر ..!؟**

- لە شۆڕش..!؟

*** بەڵێ لە شۆڕش و لە هەر شوێنێ ژیاوی خەریك نەبووە دەستگیرت بکەنەوە..!؟**

- هیچ جارێك نەبووە بۆ گرتنی من بێن بە تایبەت، بەلاّم زۆرجار جەیش هاتووە و تەفتیشی گەڕەکەکەی کردووە بەلاّم من حەوشەیەکی چۆڵ لە تەنیشت ماڵمانەوە بوو لەو حەوشە چۆڵەدا شوێنێکم بۆ خۆشاردنەوە دروستکردبوو جێی شك نەبوو هەر جارێ ترسی حەملە و تەفتیشمان بوایە ئەچومە ئەو شوێنەوە..

*** کە حەوشەی چۆڵ بوو چۆن شوێنێکت دروستکردبوو وا جێگای شك نەبوو..!؟**

- لەسەر زەویەکە چاڵێکم دروستکردبوو وەك ژێر زەوی و یەك گلاّبە بلۆکمان هەڵرشتبووە سەریدا ولەناو بلۆکەکانەوە رێگای چونە خوارەوەم دروستکردبوو کەس هەستی بەوە نەدەکرد کە لەژێر ئەو گلاّبە بلۆکەدا(حەشارگە) هەبێ..

*** هیچ خزم و هاوسێیەکت هەستیان بەوە نەکرد کە شوێنی خۆشاردنەوەت هەیە..؟**

- نەخێر کەس نەیزانی ..

*** ئەی هەستت بەوە نەکرد کە کەسێك بەو حاڵەی زانیبێ کە تۆ لە بیابانەوە گەڕاویتەتەوە و زانیاریت دەربارەی چارەنووسی ئەنفالەکان لایە..**

- مەگەر خوا کەس نەیزانیوە..

*** ئەی عوزێر..؟**

- با عوزێر ئەیزانی بەلاّم لەبەغدا کە لە(عوزێر)لە یەکتر جیابوینەوە ئیتر من نەمزانی عوزێر چی بەسەر هات و قەناعەتیشم وابوو کە گیرابێ..

*** هیچ کات پرسیارت نەکرد لە ناسیاوێ خزمێ کەسێك کە بزانێ عوزێر چی بەسەر هاتووە..؟**

- وەلاّهی راستیت دەوێ زۆر حەزم ئەکرد بزانم چی لێهات بەلاّم نەم ئەوێرا و لەکەسم نەپرسی..

*** ئەی ئەو شۆفێرەی لە بەغداوە تا کەرکوك هێناتی ترسی ئەوەت نەبوو ئەو ئاشکرات بکات کە حەقیقەتەکەت هەمووی بۆ باس کردبوو.. خوا نەخواستە مەبەستم ئەوە نیە بڵێم پیاوێکی خراپ بووە لەو رووەوە دەیڵێم کە تۆ راتسپاردبوو کەس و کاری و تا پێی دەکرێت خەڵك ئاگادار بکاتەوە کە تەسلیم نەبن چونکە دەکوژرێن..؟**

- نەء.. ترسی ئەوەم نەبوو چونکە راستە من هەمووشتێکم بۆ گێڕایەوە بەلاّم نەمووت خەڵکی کوێم ئەو نەی ئەزانی من لەکوێ دائەنیشم تا بچێ بلاّوی بکاتەوەبڵێ کابرایەك لە چەمچەماڵ لە شۆڕشەو ئەو بەچاوی خۆی بینیویەتی ئەنفالەکان کوژراون..ئەگەر بلاّویشی کردبێتەوە هەر ئەوەی گێڕاوەتەوە کە کابرایەکی لە بەغداوە هێناوەتەوە بۆ کەرکوك بۆ گەڕەکی شۆرجە و وای ووتوە..

*** باشە کە دوای یەکەم شەو لەماڵی خوشکەکەت شوێنەکەت گۆڕی خۆ لەترسی ئەوە نەبوو کە بۆ شۆفێرەکەت گێڕابۆوە..؟**

- نەبەخوا لەبەر ئەوە نەبوو.. من قەت پیاوەتی ئەو کابرایەم بیر ناچێتەوە ئەو نەبوایا بەحەیاتی ناگەیشتمەوە کەرکوك.. من یەك غەدرم کرد لێم نەپرسی ناوی چیبوو، بەلاّم ئێستا زۆر حەز ئەکەم بیناسمەوە تەمەننا ئەکەم بەهۆی ئەم مقابەلەیەوە کابرا بدۆزمەوە..

*** کاتێ راپەڕین کرا و دەسەلاّتی سەدام و بەعس لەسەر بەشێکی کوردستان نەما کە شوێنی ژیانی تۆ(شۆڕش) ناوچەیەکی ئازاد بوو بۆچی دوای راپەڕین بە کەس و کاری ئەنفالەکانت نەووت، یاخود بۆ بە کەس و کارەنزیکەکەی خۆتت نەوت کە کەسیان نەماون..!؟**

- بەخوا ئیتر نەمووت..

*** ئاخر بۆ خۆ ئەمجا ترسی سەدامت نەمابوو..؟**

- كوره چۆن ترسی سەدامم نەمابوو بەخوا تا ئەو رۆژەی روخا ترسی بۆ سەر هەموو كوردستان هەبوو نەك من..

*** كەواته بە پلەی یەكەم لەترسا نەتگێڕاوەتەوە..!؟**

- لەترسا و لەترسی خەڵكیش..

*** خەڵك بۆ..!؟**

- مەسئولیەتەكەی قورس بوو تۆ بە هەزاران كەس بڵێی‌چاوەڕێ مەبە كوڕ و براو كەسەكانتان نەماون..من لام قورس بوو كاكە ژن وابوو پێنج هەر كوڕی ئەنفال بوو، خەڵك بوو دوانزە سیانزە سەر خێزانی تیاچوو بوو چۆن بوێرم پێیان بڵێم كەسیان نەماون..

*** دوای گەڕانەوەت لە گوڕە بەكۆمەڵەكانەوە تا راپەڕین هیچ جارێك شێخ موعتەسەم ئەو موستەشارەی تەسلیمتانی كرد نەتبینی..؟**

- من ئەو ماوەیە هەروەك سجن وابووم كێم بینی تا شێخ موعتەسەم ببینم..

*** ئەی دوای راپەڕین..؟**

- هەر نەمبینی..

*** خۆت نەتویست ببینی یاخوت نەت ئەتوانی ببینی..!؟**

- وەڵایی نازانم ئەمتوانی یان نا.. بەڵام هیچ بیرم لەوە نەكردەوە كە ببینم..

*** بۆچی بیرت لێ نەكردەوە..؟**

- ئاخر بۆ بیری لێ بكەمەوە..؟

*** هەر لەبەر ئەوەی پێی بڵێی چارەنووسی ئەو خەڵكەی تۆ تەسلیمت كرد بەو دەردە چون كە تۆ بینیت..؟**

- ئێ من بە ژنەكەی خۆمم نەووتبوو چۆن بەشێخ موعتەسەم بڵێم..!!

*** ئاخر جیاوازی هەبوو.. دەبوو بەشێخ موعتەسەم بڵێی بۆئەوەی بیزانیایا كە ئەو هەموو گەنجە كوردەی دایانە دەستی سوپاوە هەمووی لە گۆڕی بەكۆمەڵدا كوژران..؟**

- بەخوا ئیتر نەمووت..

*** باشە با بێینە سەر ئەوەی چۆن گەیشتنە ئەمریكا..**

- ئەی من یەكەمجار چیم پێت ووت نەموت مراعاتی ئەو وەزعە تایبەتیەی من بكە.. من ئێستا وەك شایەتحاڵ لە ئەمریكا دانراوم بۆ دادگای نێو دەوڵەتی نەموت ئەوانە باس ناكەین كە پەیوەندی بە ئەمریكاو شوێنی ئێستامەوە هەیە..

*** با، منیش لەسەر ئەوانە رازیم و بۆ ئێستا كارمان بەوانە نیە.. بەڵام مەبەستم لەوەبوو چۆن زانرا كە تۆ كەسێكی لە گوڕە بەكۆمەڵەكانەوە گەڕاویتەتەوە و شایەتحاڵی زیندووی بەكۆمەڵ كوشتنی ئەنفالەكانی لە گۆڕی بەكۆمەڵدا..!؟**

- ئەوەیان منیش نازانم..

*** چۆن نازانی ئەی خۆ ئەمریكا غەیبی پێ نەبوو..!؟**

- نا، نا غەیبی پێ نەبوو بەڵام وەك غەیب وابوو كاتێ ئەجنەبیەك هاتوو لە شۆڕش منی بینی سەیرم كرد زۆربەی شتەكان ئەزانێ. من ویستم حاشا لەوە بكەم من فەرەجم بەڵام ئەتووت لەناو دڵ مندایە زۆرشتی ئەزانی..

*** چۆن هات بۆلای تۆ بەڕێكەوت بوو یاخود بەتایبەت بۆلای تۆ هاتبوو..؟**

- ڕێكەوتی چی سۆراغی دنیای كردبوو تا منی دۆزیەوە..

*** ئەی كاتێ هات و پرسیاری ئەوەی كرد تۆ فەرەجی.. نەتپرسی چۆن ئەزانی من فەرەجم..؟**

- با پرسیم و ویستم خۆم بدزمەوە و هیچ قسەی بۆ نەكەم بەڵام ئەو ووتی كە(عوزێر)قسەی بۆم كردووە و عوزێر ناوی منی دابوو پێی..

*** ئەی كاتێ باسی عوزێری كرد ئیتر رازی بویت قسەیان بۆ بكەی..؟**

- نازانم ئەوان چۆن عوزێریان دۆزیبۆوە و چۆن رازیان كردبوو كە بەسەر هاتەكەیان بۆ بگێڕێتەوە بەڵام هەمووی بۆیان گێرابۆوە و ئەو باسی ئەوەی بۆ كردبون كە چۆن لە ئۆردوگاكەی نزیك رومادی عوزێر لە پاسێكی 18 نەفەریدا بووە و من لەسەر رێگاكەیان راوەستاوم و دەستم لە سەیارەكەیان راگرتووە و سواربووم و عوزێر هەر یەكسەر منی ناسیبوەوە و خۆی پێ رانەگیراوە و یەكسەر بانگی منی كردووە بچمە تەنیشتیەوە و دوای باسی ئەوەشی بۆ كردبوون كە چۆن زۆر بەدوای ماڵی خوشكەكەی عوزێردا گەڕاوین لە رومادی و نەماندۆزیوەتەوە و بەسەرهاتەكەی بەغدا و هەمووی بۆیان باس كردبوو.. ئیتر من چی نەگێڕمەوە بەڵام پێیانم ووت كە كاتێ بۆتان باس دەكەم جگە لەخۆم و وەرگێڕەكە و یەك كەسێكی ئەوان زیاتر نابێ كەسی تری لێبێ..

*** رازیبوون..؟**

- ئائا.. ئەوان خوا خوایانبوو من قسەیان بۆ بكەم.. بەڵام رازی نەبووم كە رەسمم بگرن و دەنگیشم تۆمار بكەن..

*** باشە كە دڵنیابووی لەوەی عوزێر هەموو شتی بۆ باس كردبوون ئیتر بۆچی ئەترسای و بۆ بەمەرج بۆیانت گێڕایەوە یان كاتێ زانیت عوزێر هەموو راستیەكانی دركاندووە بۆچی ئیتر بۆ خەڵكت نەگێڕایەوە كە ئیتر چاوەڕێی ئەنفال نەكەن..!؟**

- ئێ خۆ عوزێریش بۆ خەڵكی نەگێرابۆوە. ئەویش لای ئەو ئەجنەبیانە ووتبووی ئەوانیش بە عوزێریان ووتبوو بەهیچ شێوەیەك ئەم قسانە لای كەسی تر ناكەیت و نایگێڕیتەوە و وایشیان بەمن ووت كەنابێ بیدركێنم تا ئەوان ئەچنەوە ئەمریكا و ئیشی لەسەر دەكەن تا سەدام بدەن بە دادگای نێودەوڵەتی ئەوكاتە وەك شایەت ئێمە بانگ دەكەن .. من خۆم پێشتر چەنێ ئەترسام ئیتر لەدوای ئەو چاوپێكەوتنەوە تا ئەو رۆژەی بردمانیان بۆ ئەمریكا سەد ئەوەندە ئەترسام و هەموو رۆژێ بەتەمای ئەوە نەبووم بگەمە رۆژێكی تر و ئەمووت ئەمكوژن بۆ ئەوەی ئەو شایەتیە نەدەین.

*** لەو دوو نێوانەدا لە مقابەلەكەت تا ئەوكاتەی چون بۆ ئەمریكا، هیچ مەترسیەك كەوتە سەرت..؟**

- لەخوا بەزیادبێ نەء ..

لەتۆپخانەوە بۆ عەرعەر ... عارف قوربانی

*** ئەوکاتەی وا نزیك بوونەوە کە ئەڕۆی بۆ ئەمریکا و ئیتر ترسی سەدامت نامێنێ ئەوکاتەش بەخەڵکت نەوت کە ئەنفالەکان نەماون..؟**

- من ئەڵێم لە(1998) کاتێ خۆم و ماڵ و منداڵم بەرەو ئەمریکا ئەچوین لە تورکیا لە سەفارەتی ئەمریکا بۆ ئەوەی دڵنیابن کەمن(فەرەج)م پرسیارەکانیان لێم کردەوە و منیش ئەوەی دیبووم لەوێ گێڕامەوە ژن و منداڵەکەم لەوێ لەدەممیان بیست..

*** ئەی دوایی چیان ووت گلەیی ئەوەیان نەکرد بۆچی بۆت نەگێڕاونەتەوە..!؟**

- تا سوار تەیارەش بوین هەر ئەگریان نەولاَ حەزیان ئەکرد هەر نەیان بیستایا قابیلە شتێ گەلێ خۆشم بۆیان گێڕاوەتەوە.

*** من بیرم چوو سەرەتا شتێکت لێ بپرسم، وتت کاتێ ویستیان رەمیمان بکەن مەولویەکم قەول دا.. کاتێ هاتیتەوە ئەو بەڵێنەت بردە سەر.. خێرەکەت کرد..؟**

- وەزعمان خراپ بوو هەر قەرزاری خوابووم تا دوای ئەوەی گەیشتمە ئەمریکا دوای ئەوە مەولوەکەم کرد..

*** تۆ ئێستا دوای 16 ساڵ بەسەر ئەو کارەساتەدا و دوای ئەوەی وا شەش ساڵە لە ئەمریکا دەژیت، تا چەند ئەو رووداوە هەست ئەکەیت لە زاکیرەتدا بە زیندویەتی ماوەتەوە و ئازاری پێوە ئەچێژی..؟**

- چەند رۆژە من ئەم شتانەی بۆت ئەگێڕمەوە، بەردەوام لەمێشکمدایە و قەتیش لەبیرم ناچنەوە.. من ئێستا هەر بەلاشە لە ئەمریکام بەخوا بەشەو رۆژ روحم لەم ولاَتەیە و وەك شریتی ڤدیۆ ئەو بەسەرهاتەی بەسەرمدا هات بە بەرچاومەوە دێت ودەچێت..

ئێستاش ئەو هەموو لاشەیە وا لەبەر چاومن کە سەربازەکان بە پۆستاڵەوە بەسەریدا ئەرۆیشتن و قرچەی ئێسکی پەراسویان ئەهات لەژێر پێی جەلادەکان دا ئێستاش دیمەنی ئەو دوو کوڕە گەنجەم لەبەر چاوە کە خەڵکی(قیرچە)بوون و بە بەرچاومەوە گیانیان دەرچوو بەقەدەر براکانم ئازاریان هەیە لام کە نازانم براکانم چۆن و لەکوێ گوللەبارانکران و کرانە ژێر خۆڵەوە..

*** گەر بپرسم ئێستا تۆ پێناسەت بۆ ئەنفال چییە.. ؟ وەك گەورەترین قوربانی ئەنفال..!؟**

- ئەنفال پێناسە ناکرێ.. ناتوانرێ بگێڕدرێتەوە.. نانووسرێتەوە.. بەزۆر روح کێشانی هەزاران کەسە بێ ئەوەی خوا بڕیاری مەرگیانی دابێ.. ئەنفالیان بە زۆر مران.

*** حەز ئەکەی ئەو کارەساتەی بەسەر تۆدا هات بەسەر داروەدەستەکەی سەدام دا بێتەوە..!؟**

- نا نا نا.. قەت دوعای وا مەکەن.. ئەوەی بەسەر کوردا هات بەسەر کەسدا نەهاتووە و یاخوا بەسەر کەسی تردا نەیەت.. بەڵاَم حەز ئەکەم ئەوانەی وایان لە ئێمە کرد دایان بنێین و ئەم بەسەر هاتانەیان بۆ بگێڕینەوە و دوای لێیان بپرسن بۆچی واتان کرد..

*** ئەی دوای ئەوە ئێستا ترست نەماوە حەز ئەکەی ئەم بەسەر هاتەت خەڵك بیزانێ..؟**

- ئەرەوەلاَ ئەگەر لەبەر ئەو حاڵەتەی ئەمریکا نەبوایا حەزم ئەکرد لە تەلەفزیۆنەوە هەمووی بۆ خەڵك بگێڕمەوە..

*** بەڵێنم پێ ئەدەی بۆ کەی موقابەلەیەکی تەلەفزیۆنیت بکەم..؟**

- من وەعدم پێتدا ئەچمەوە پێیان ئەڵێم و ئەم داوایەی تۆ ئەخەمە پێش چاوی ئەو دەزگایەی لەمن بەرپرسە گەر رازی بوون دڵنیابە تەنها لەبەر خاتری ئەو مقابەلەیە دێمەوە..

*** وا گەیشتینە کۆتایی من زۆربەی ئەوشتانەی ویستم لەم دیدارەدا بەدەستم هێنا و بڵاویشی ئەکەمەوە.. بۆ ئەمەیان چۆن چارەسەری ئەکەی..!؟**

- ئەی لەسەر چی رێکەوتین نەموت ئەبێ بڵێی لەساڵی (1992) ئەم مقابەلەیەم کردووە..

*** گەر ئێستا داوات لێبەکەم لە زمانی تۆوە چارەنووسی ئەنفالەکان رابگەیێنی.. چیم وەڵام ئەدەیتەوە..؟**

- کەسیان نەماون، هەمویان کراون بەژێر خۆڵەوە و ئەبێ ئیتر بەدوای ئێسك و پروسکەکانیاندا بگەرێین.

*** پێت وایە دەتوانین هەموویان بدۆزینەوە..؟**

- دەبێ هەمویان بدۆزینەوە..

*** بەچ شێوازێك..؟**

- سەرەتا ئەوانە بدۆزینەوە کە زانیاریان دەربارەی هەیە..

*** مەبەستت لە گۆڕەکانە..؟**

- نەء.. مەبەستم لەوانەیە وا زانیاریان دەربارەی گۆڕەکان هەیە..

*** بۆ نمونە وەك کێ..؟**

- وەك ئێمە.. من ئامادەم کەی بڕیار درا کە بیانهێننەوە بێم و بچین بۆ ئەو شوێنەی کە گوللەبارانکردنەکەی تیا ئەنجامدرا.

*** رێ دەبەیتەوە سەری..؟**

- بەڵێ..

*** جگە لە ئێوە دەتوانین سوود لە زانیاری کێی تر وەرگرین..؟**

- ئێ خۆ سەدام نەماوە ئەتوانین ئەوانەش بدۆزینەوە کە خۆیان خەڵکەکەیان کوشتووە، داپۆشیوە و بینیویانە..!!

*** گەر ئەوانەمان دەست نەکەوت..!؟**

- دەبێ کورد هەموو خاکی عێراق ژێرەو ژوورکات ئەوجا بەجل و بەرگ و جامانە و پشتوێن و جلی ژنەکاندا ئێسك و پروسکەکان دەناسینەوە..

*** پێت باشە دوای دۆزینەوەی گۆڕە بەکۆمەڵەکان چی لەو ئێسك و پروسکە بکرێت..؟**

- خۆ قابیلە ماڵ بەماڵ دابەش ناکرێ دەبێ لەیەك شوێنێ هەموویان بەجوانی بنێژرێن و جل و جۆڕەکانیان وەك مۆزەخانە هەر لای گۆڕەکانیان دابنرێ..

*** لە هەموو کوردستاندا چی شوێنێك بە گونجاوترین شوێن دەزانی بۆ ئەو(مۆنۆمێنتە)..؟**

- تۆپزاوا..

*** بۆ..؟**

- لەبەر ئەوەی ئەنفالی هەموو کوردستان برایە تۆپزاوا و لەوێوە لەیەکتری جیا کراینەوە و دابەشکران.. بۆیە هەقە لەهەموو شوێنێکەوە ئێسکەکانیش بهێنرێتەوە و لە تۆپزاوا کۆبکرێنەوە..

*** جارێ سوپاس تا دیدارە تەلەفزیۆنیەکە..!**

- بە سەرچاو ئینشائەلا ئەوە ئەبێ..

تێبینی : ئەم دیدارە لە ناوخۆی کوردستاندا بە(8) بەش لەرۆژنامەی (هەواڵ)و لەهەردوو سایتی (Kurdistannet.org)و (Kirkukcenter.com)دا بڵاوکراوەتەوە.

بەرهەمە چاپکراوەکانی نووسەر

تەمو دوکەڵ	1991
کەرنەڤاڵی مەرگ	1992
مارشی نەبەزین	1993 **چاپی یەکەم**
	1997 **چاپی دووەم**
سەید جەوهەر جەوهەر بو بۆ کوردستان	1999
کۆچو کۆچپێکردن هۆکارو بنەماکانی	2000 **چاپی یەکەم**
	2001 **چاپی دووەم**
شایە تحاڵەکانی ئەنفال (بەرگی یەکەم)	18/**شوباتی** 2002
شایە تحاڵەکانی ئەنفال (بەرگی دووەم)	6/**ئەیلولی** 2002
شایە تحاڵەکانی ئەنفال (بەرگی سێیەم)	18/**شوباتی** 2003
گەڕانەوە بۆ کەرکوك	**شوباتی** 2004
لەتۆپخانەو بۆ عەرعەر	**شوباتی** 2004
کەرکوك و پاکتاوی رەگەزی	2004

سوپاس بۆ:

* دەزگای هەواڵ بۆ راگەیاندن و رۆژنامەوانی.

* هیدایەت رەحیم توانیم بەهۆی ئەوەوە بگەمە خزمەتی فەرەج

* شوکر کوڕی فەرەج کە شوێنی دیدارەکەی بۆ رەخساندین